

Innhold

- 04 Leders beretning
- 07 Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- 17 Å fremme norsk eksport
- 45 Ansvarlighet
- 53 Bærekraft
- 61 Styring og kontroll i Eksportkreditt Norge
- 65 Oppsummering og samlet vurdering av måloppnåelse
- 69 Årsregnskap
- 94 Vedlegg

NØKKELTALL 2016

76 505

Total utlånssaldo (MNOK)

17 198

Sannsynlighetsjustert ordreserve (MNOK)

209 143

Søknadsvolum (MNOK)

278/67

Antall mottatte søknader for finansiering i antall land

BRANSJEFORDELING UTLÅNSSALDO

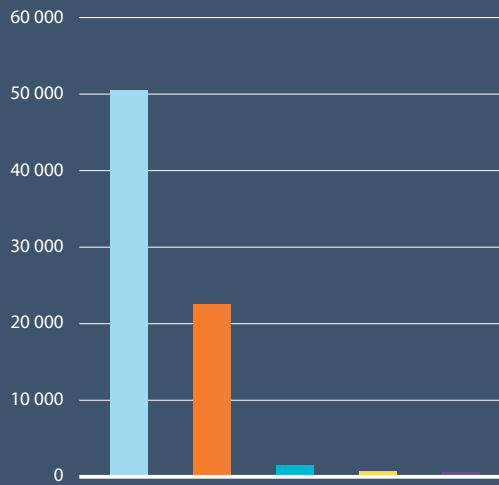
MNOK	
Utstyr til olje- og gassnæringen	23 938
Skip	47 648
Skipsutstyr	3 430
Fornybar energi og miljøteknologi	1 047
Annen industri	443
Totalt	76 505

FORDELING AV UTLÅNSSALDO MELLOM CIRR-LÅN OG MARKEDSLÅN

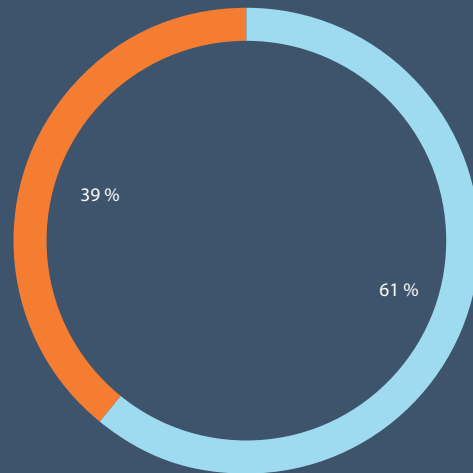
MNOK	
CIRR lån	46 749
Markedslån	29 756
Totalt utlånssaldo	76 505

Avvik i summering av tabeller og figurer kan forekomme grunnet avrunding.

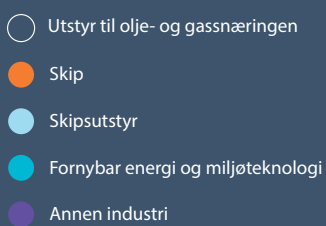
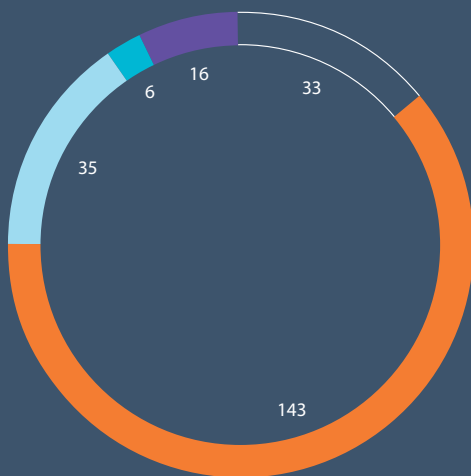
VALUTAFORDELING UTLÅNSSALDO
MNOK

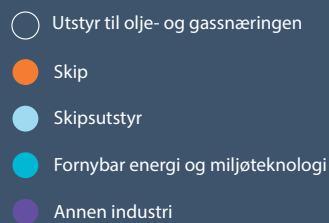
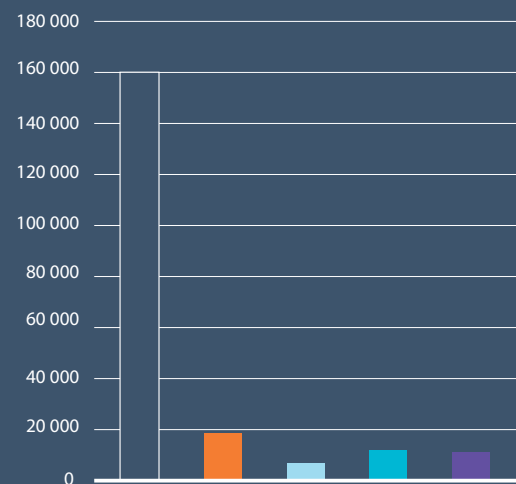
SALDOFORDELING

ANTALL LÅN I FORVALTNING PER BRANSJE

SØKNADSVOLUM PER BRANSJE
MNOK

Krav til omstilling er blitt hverdagen

Store deler av norsk næringsliv måtte også i 2016 forholde seg til et vanskelig marked. Omstilling og restrukturering har blitt hverdagen, en situasjon vi må regne med har kommet for å bli. Norske selskaper har imidlertid en sterk konkurransevne, som sammen med vår endringsvilje vil skape muligheter og vekst.

Nedturen i olje- og gass-sektoren er i ferd med å flate ut. Industrien korrigerer overetableringen vi så for tre-fire år siden, og oljeselskapene gjennomfører effektiviseringsprosesser. Siden november 2016 har oljeprisen ligget på et relativt stabilt nivå, som er bærekraftig for realiseringen av nye prosjekter og økt vedlikehold. Vi kan imidlertid ikke forvente at dette markedet viser markante endringer før tidligst mot slutten av 2018. Bransjen står fortsatt overfor utfordringer med omstilling mot nye markeder og segmenter, og blikket må rettes ut av Norge for å skape et bedre fundament for sin aktivitet. Mange av de store selskapene klarer dette godt, utfordringen er større for små og mellomstore bedrifter (SMB).

På relativt kort tid har verftsindustrien som helhet vist en evne til å rette seg inn mot nye kundesegmenter og skipstyper. Norge er i dag et ledende land når det gjelder design og bygging av spesialskip, til tross for at mange de siste 40 årene har spådd den raske død for denne bransjen. Flere verft har de siste årene vunnet kontrakter for å bygge passasjerfartøy, serviceskip for offshore vind og fiskebåter for å nevne noen. Bransjen viser dermed at den er høyst levende og møter kravet til omstilling på en offensiv måte. Leverandørene av utstyr til både offshoreindustrien og skipsbygging er

en viktig del av den maritime klyngen og vil få store muligheter til aktivitet og vekst både hjemme og i eksportmarkedet gjennom den pågående omstillingen.

Den geopolitiske situasjonen er imidlertid temmelig uforutsigbar. Den nye ledelsen i USA skaper usikkerhet rundt de internasjonale handelsavtalene og de organisasjonene som står for sikkerhet og samarbeid globalt. Sikkerhetspolitiske utfordringer finner vi også i Midøsten og i relasjonen Vesten - Russland. Dette kan være en utfordring for Norge, men det kan også gi store muligheter.

Situasjonen internasjonalt byr på utfordringer for eksportørene, og avlastning av risiko blir derfor viktig for bedrifter som skal bevege seg inn i nye markeder. Reetableringen av Norges forhold til Kina er svært positivt for norske eksportører og vil gi muligheter på sikt. Det samme ser vi i Iran og Russland. Det er også grunn til å tro at norske bedrifter vil få nye muligheter i Brasil. Norge besitter ressurser, kompetanse og en konkurransevne som kan kapitaliseres på i disse markedene. Spørsmålet er hvordan vi kan bidra til å skape nye muligheter utenfor landets grenser også for små og mellomstore bedrifter.

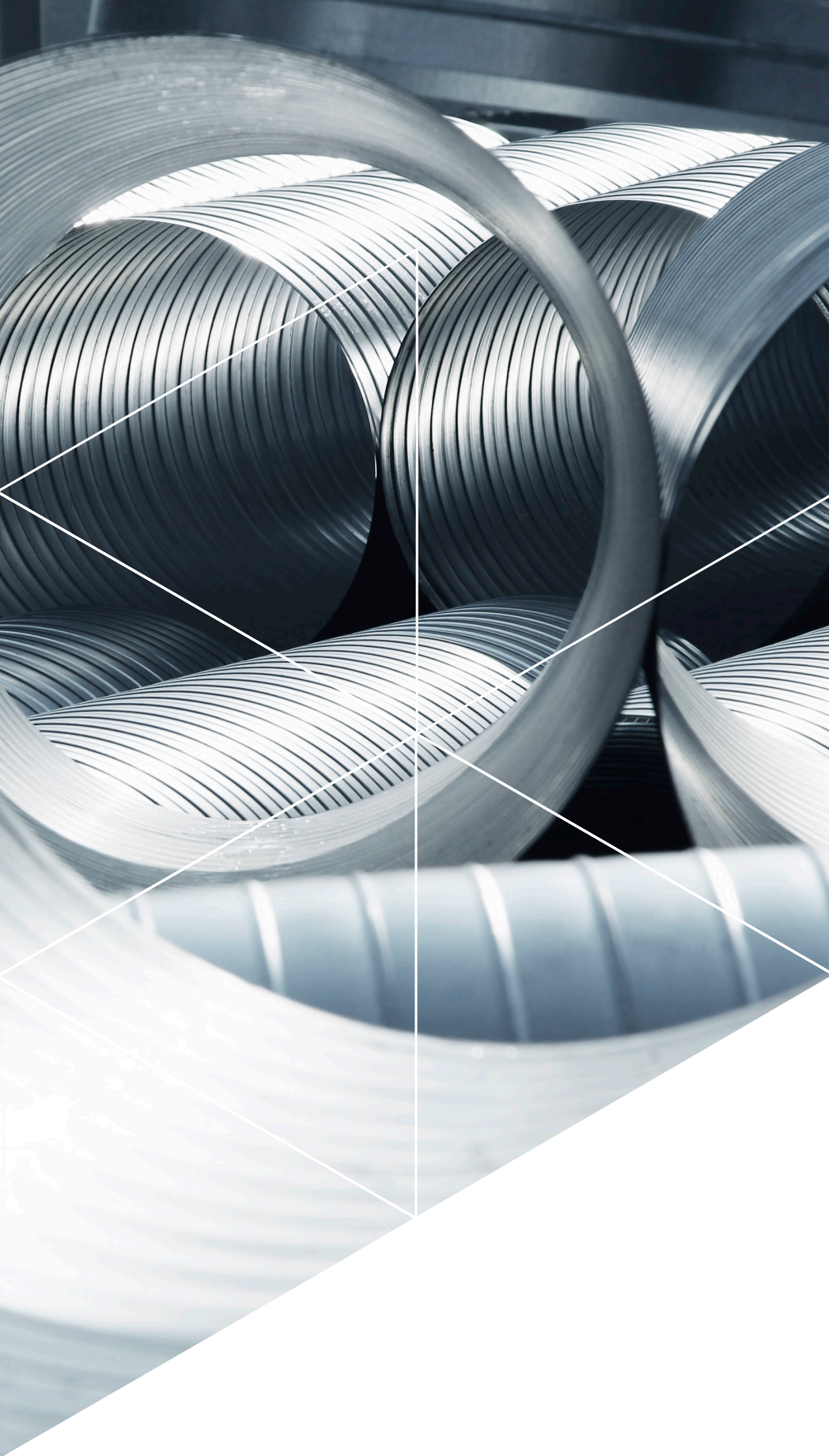
Til tross for gode forutsetninger har vi år etter år sett en nedgang i eksporten fra andre næringer enn olje og gass. I 2016 eksporterte vi for ca. 700 milliarder kroner utenom petroleum, hvor 60 prosent av dette volumet eksporteres til våre nære markeder i Europa. Vi har imidlertid klart å eksportere ca. 20 prosent av volumet til Asia, og 15 prosent til det amerikanske kontinentet. Dette forteller at det finnes et godt fundament for å realisere vekst i eksportmarkedet. Det blir avgjørende å etablere den rette strategien og skape de rette forutsetningene for både SMB-bedrifter og de større aktørene.

Eksportkreditt Norge har i 2016 også vært gjennom en omstilling. Organisasjonen er effektivisert, prosesser er optimalisert og samarbeidet med aktørene i det øvrige virkemiddelapparatet er ytterligere forbedret. Selskapet har styrket sin kompetanse og kapasitet på markedsanalyser, kunderådgivning og prosjektgjennomføring. Vi har i løpet av året imple-

mentert en ny modell for å betjene kundene bedre som sammen med en ny digital kommunikasjonsstrategi vil forenkle grensesnittet mot markedet.

Vi mottar et økende antall søknader for prosjekter i utviklingsland og fremvoksende økonomier, og vi ser at både store og mindre bedrifter forsøker seg og høster suksess. For å støtte alle de initiativene vi møter, arbeider vi med å utnytte og utvide vår produktportefølje, slik at norsk næringsliv får enda flere strenger å spille på. Eksportkreditt Norge arbeider målbevisst med å sikre at eksportfinansiering forblir et viktig verktøy som norsk eksportindustri kan gjøre nytte av i sitt arbeid for lønnsom vekst på eksportmarkedene også i fremtiden.

 Otto Søberg
 Administrerende direktør

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen på vegne av den norske stat og på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. Hovedmålet for selskapet er å fremme norsk eksport gjennom å tilby konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv finansiering.

Eksportkreditt Norges virksomhet er regulert i Lov om Eksportkreditt Norge AS og forskrift om eksportkredittordningen. Forskriften er, sammen med den OECD-tilknyttede avtalen Arrangement on Officially Supported Export Credits (Arrangement)¹ og dennes underavtaler, styrende for hvilke kontrakter som kan finansieres og hvilke vilkår som inngår i låneavtalene.

Eksportkreditt Norge yter lån til eksportfinansiering i form av CIRR-lån (Commercial Interest Reference Rate) og CIRR-kvalifiserte markedslån på forretningsmessige vilkår. CIRR-lån er fastrentelån som gis i henhold til den OECD-tilknyttede avtalen om offentlig støttede eksportkreditter. Alle lån skal være 100 prosent garantert enten av statlige eksportgaranti-institusjoner og/eller finansinstitusjoner med god rating i henhold til gjeldende kredittretningslinjer for selskapet. Alle utlån står på statens balanse, og staten er ansvarlig for de forpliktelser selskapet pådrar seg i forbindelse med utlånsvirksomheten. Selskapet ivaretar hele prosessen tilknyttet lånefinansiering, fra salg/markedsføring av selskapets produkter og tjenester, søknadsbehandling, tilsagn, gjennomføring av låneavtaler og -dokumentasjon samt utbetaling og oppfølging av lån. Selskapet legger stor vekt på å sikre statens verdier. Dette gjøres gjennom ivaretagelse av korrekt lånedokumenta-

sjon, prissetting, kredittvurderinger, oppfølging av lån og etterlevelse av regelverk.

Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen etter de krav som fastsettes av staten. I henhold til krav fra staten holdes eksportkredittordningens kontantstrømmer adskilt fra selskapets drift. Dette ivaretas ved at selskapets kontantstrømmer fra eksportkredittordningen er direkte tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank. Regnskapet for eksportkredittordningen avlegges som del av statsregnskapet.

2.1. HOVEDTALL

Ved utgangen av 2016 hadde Eksportkreditt Norge en utlånssaldo på 76,5 milliarder kroner. Selskapet mottok i løpet av året totalt 278 søknader til et samlet søknadsvolum på 209,1 milliarder kroner. Til sammenligning mottok selskapet 275 søknader til et søknadsvolum på 120,1 milliarder kroner i 2015. Eksportkreditt Norge beregner sannsynlighetsjustert ordresreserve, som er selskapets beste anslag for fremtidige låneutbetalinger knyttet til mottatte lånesøknader. Sannsynlighetsjustert ordrebeholdning per 31. desember 2016 var på 17,2 milliarder kroner. Sannsynlighetsjustert ordrebeholdning per samme dato i 2015 var på 21,3 milliarder kroner.

¹ «Arrangement on Officially Supported Export Credits» regulerer hvilke vilkår og betingelser som kan tilbys. Avtalen inneholder også egne sektoravtaler med særvilkår for prosjekter innen fornybar energi og klimateknologi, kullkraftverk, fly, tog, atomkraft og skip.

Selskapet mottok 1 711 millioner kroner i renteinntekter fra utlånsvirksomheten i 2016, samt 20 millioner kroner i gebyrinntekter. Avdragene utgjorde 8,9 milliarder kroner. Det økonomiske låneresultatet for 2016 er beregnet til 776 millioner kroner, fratrukket innlånskostnaden for staten, samt Eksportkreditt Norges drifts- og investeringstilskudd.

Selskapet mottok 100,8 millioner kroner i drifts- og investeringstilskudd fra staten i 2016. Av dette ble 100,6 millioner kroner inntektsført. Driftskostnadene, eksklusive avskrivninger, var på 103,2 millioner kroner. Kostnadene består i hovedsak av personalkostnader, administrasjonskostnader og kjøp av eksterne tjenester. Eksportkreditt Norge foretok i 2016 en avsetning til kompensasjon i forbindelse med avvikling av selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning under 12G per 31. desember 2016, med overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1. januar 2017. I tillegg gjennomførte selskapet i 2016 enkelte planlagte tidsavgrensede strategiske prosjekter. Årsresultatet for 2016 ble påvirket av disse faktorene, og viser et underskudd på 2,2 millioner kroner etter skatt, mens overskudd etter skatt i 2015 var 1,1 millioner kroner. Selskapet har god egenkapital og er lite eksponert mot finansiell risiko.

2.2. EKSPORTKREDITT NORGES SAMFUNNS- OPPDRAK OG SAMFUNNSANSVAR

Eksportkreditt Norges hovedmål er også selskapets samfunnsoppdrag - å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Ved å hjelpe norske eksportører med å vinne kontrakter ute, bidrar selskapet til økte investeringer og å sikre arbeidsplasser her hjemme. Selskapets samfunnsoppdrag og samfunnsansvar er tett knyttet sammen. Samfunns-

oppdraget om å fremme norsk eksport, understøttes av et arbeid for å sikre bærekraft gjennom å integrere hensynet til miljø og sosiale forhold i selskapets utlånsvurderinger og oppfølging av lån. Samtidig vektlegges et fokus på ansvarlighet i egen forretningsadferd og drift. Eksportkreditt Norges samfunnsansvar er å fremme norsk eksport på en ansvarlig og bærekraftig måte.

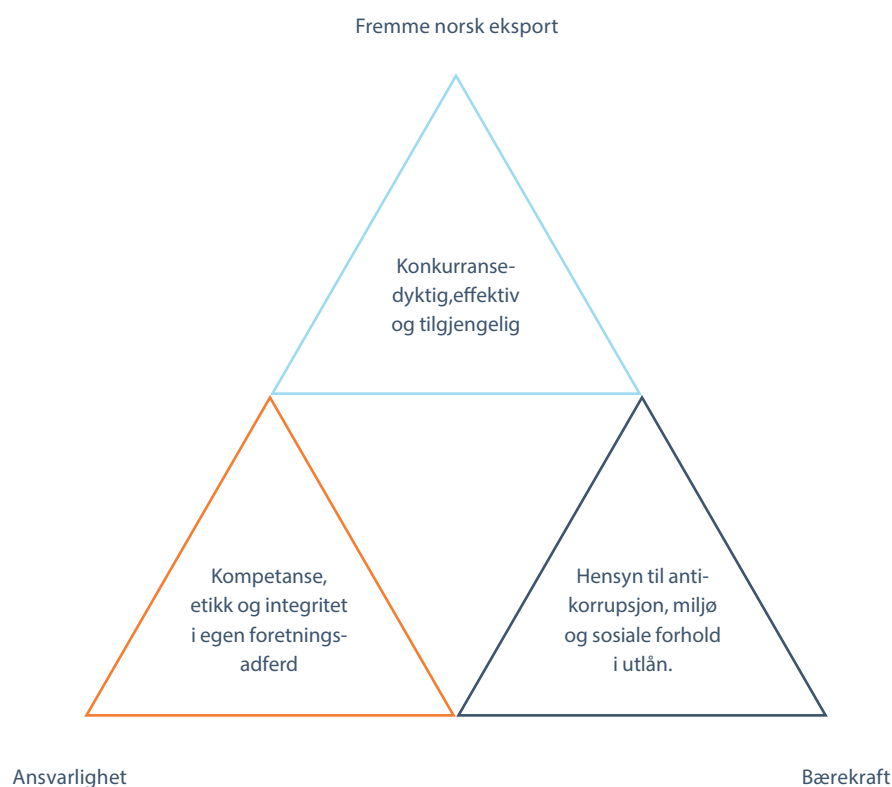
Eksportkreditt Norge gjennomførte i 2015 en vesentlighetsanalyse av selskapets samfunnsoppdrag og -ansvar. Analysen tok utgangspunkt i Global Reporting Initiative (GRI) sin metodikk for å definere beste praksis knyttet til rapportering om samfunnsansvar. Siden oppstart av selskapet har Eksportkreditt Norges arbeid med samfunnsansvar fokusert på områder hvor selskapet har størst risiko og størst mulighet til å påvirke denne. Dette gjelder primært aspekter knyttet til miljø- og sosiale forhold, samt arbeid med anti-korrupsjon, i selskapets lånetransaksjoner. Bærekraft i lånetransaksjonene, og ansvarlighet i egen organisasjon, er selskapets samfunnsansvar som understøtter samfunnsoppdraget om å støtte norsk eksport. Gode vurderinger av transaksjonene og oppfølging av låneforhold, arbeidet med anti-korrupsjon og å forhindre hvitvasking er sentrale aspekter. Dette utgjør sammen med kompetanse, etikk og integritet grunnstammen i Eksportkreditt Norges samfunnsansvar. Dette arbeidet er og vil fortsatt være det sentrale for selskapets arbeid med samfunnsansvar fremover.

Å fremme norsk eksport

Eksportkreditt Norges hovedmål innebærer å fremme norsk eksport gjennom å sikre at eksportkreditter tilbys på like gode vilkår som våre

² Global Reporting Initiative (GRI) ble grunnlagt i 1997 med mål om å gi et pålitelig og troverdig rammeverk for samfunnsansvarsrapportering tilgjengelig for alle organisasjoner, uansett størrelse, bransje eller geografisk tilhørighet.

FIGUR 1 - EKSPORTKREDITT NORGES SAMFUNNSOPPDRAG OG SAMFUNNSANSVAR

konkurrentland og i samsvar med internasjonale avtaler. Det fordrer at selskapets tilbud er tilstrekkelig kjent for kunder og samarbeidspartnere. Videre må selskapets drift organiseres effektivt, herunder effektiv risikostyring, prising, etablering og oppfølging av lån og lånedokumentasjon.

Selskapet bidrar videre til å fremme norsk eksport og å sikre god eksportfinansiering, gjennom samarbeid med GIEK, Innovasjon Norge og andre virkemiddelaktører og interessenter som eksem-

pelvis eier, eksisterende og potensielle garantister, kunder og bransjeorganisasjoner. Dette samarbeidet er viktig for felles suksess for eksportkredittdordningen. Selskapets medarbeidere har god kompetanse om norsk eksport og eksportfinansiering. Eksportkredit Norge opererer som et kompetansesenter for eksportfinansiering for eier, kunder og samarbeidspartnere.

Bærekraft

Det er i finansieringen av enkelttransaksjonene

COMMON APPROACHES

Eksportkreditt Norge følger OECDs «Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence» (Common Approaches). Dette er OECDs retningslinjer for vurdering og oppfølging av miljø og sosiale forhold i de prosjektene medlemslandene bidrar med offentlig støttet eksportfinansiering til. Målet er å bidra til ansvarlighet for miljø og sosiale risikoer i prosjekter finansiert med eksportkreditter. Gjennom samarbeid i OECD søkes det at konkurransen skal foregå på like vilkår, og ikke på bekostning av miljøhensyn og sosiale forhold.

EKVATORPRINSIPPENE

Eksportkreditt Norge er også tilsluttet Ekvatorprinsippene, som er de store internasjonale bankenes retningslinjer for ivaretagelse av miljø og sosiale forhold i prosjekter hvor de bidrar med finansiering. Dette er ti prinsipper som forplikter bankene til å foreta en tilstrekkelig risikoanalyse for å definere, vurdere, styre og følge opp miljø og sosial risiko i prosjekter de finansierer. Ekvatorprinsippene er et sett av frivillige retningslinjer for prosjektfinansiering som i stor grad er basert på retningslinjer fra Verdensbankens organ for prosjektsamarbeid med næringslivet, International Financial Corporation (IFC). Ekvatorprinsippene kan anses som en internasjonal standard for ansvarlig kredittgivning. Eksportkreditt Norge har vært medlem siden 2014.

Eksportkreditt Norge kan gjøre en forskjell og best utøve sitt samfunnsansvar. I arbeidet med å sikre bærekraft er det viktig å stille de gode spørsmålene, og å sette de riktige kravene til involverte aktører i utlånstransaksjonene, slik at prosjektene gjennomføres på en forsvarlig måte. Brudd på miljø og sosiale forhold kan innebære en vesentlig risiko, og aktsomhet med tanke på dette er integrert i selskapets vurderinger ved inngåelse av nye lån, og i oppfølgingen av eksisterende låneportefølje. Eksportkreditt Norge bruker også betydelige ressurser på anti-korrupsjonsarbeid og bekjempelse av hvitvasking.

Ansvarlighet

En grunnleggende betingelse for ansvarlig eksportfinansiering er gode internasjonale retningslinjer. Eksportkreditt Norge søker å være en pådriver for å sikre fornuftige rammebetingelser

gjennom å være en bidragsyter i det internasjonale arbeidet tilknyttet eksportfinansiering. Dette gjelder spesielt arbeidet i OECD og i utviklingen av «Common Approaches». Eksportkreditt Norge er også medlem av Ekvatorprinsippene, for å støtte opp om arbeidet for ansvarlige vurderinger og oppfølging av finansiering av prosjekter som gjøres av de store internasjonale bankene³.

Selskapet ønsker å sikre at egne medarbeidere har et godt og motiverende arbeidsmiljø. Tiltak for å sikre trivsel, likestilling og mangfold er integrert i selskapets arbeid innen HR, rekruttering og avlønning. Det legges vekt på å sikre rutiner og prosesser som gjør at medarbeiderne kan utføre sitt arbeid på en forsvarlig måte og med høy integritet. Selskapet tilstreber åpenhet om prosesser og resultater i dialogen med sine interessenter.

³ Se faktaboks

2.3. STYRE

Eksporthkreditt Norge har et bredt sammensatt styre, med bakgrunn fra næringsliv, politikk og det offentlige. Styret består av styreleder Else Bugge Fougner, Siri Beate Hatlen, Ingelise Arntsen, Finn Ivar Marum, Øyvind Holte, Fanny Fabricius Bye (ansattevalgt representant) og Jørgen Hauge (ansattevalgt vararepresentant og observatør). Ingelise Arntsen og Øyvind Holte ble valgt inn som styremedlemmer i mai 2016, og Trude Husevåg og Arild Vik gikk samtidig ut som styremedlemmer i selskapet. Alle styremedlemmene er uavhengige.

Else Bugge Fougner (f. 1944) har vært styreleder siden juni 2012. Hun har juridisk embetseksamen fra Universitetet i Oslo. Bugge Fougner er høyesterettsadvokat og tidligere partner i Advokatfirmaet Hjort DA, nå kontorfelle i Advokatfirmaet Hjort DA. Hun er tidligere justisminister og har betydelig styreerfaring fra en rekke store norske virksomheter. Bugge Fougner er styreleder i Kommunalbanken AS og styremedlem i Avviklingsstyret i Aberdeen Eiendomsfond Norden/Baltikum ASA, Avviklingsstyret i Aberdeen Eiendomsfond Norge II ASA, Aker Kværner Holding AS og Protector Forsikring ASA. Bugge Fougner har deltatt på 15 styremøter i 2016.

Siri Hatlen (f. 1957) har vært styremedlem siden juni 2012. Hun har en Master of Science fra NTNU og Master of Business Administration fra INSEAD. Hatlen innehar styreverv i blant annet stiftelsen Nobels Fredssenter, Entra ASA, Telenor ASA, Bane NOR SF, Teknologirådet og fellesstyret for Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Hatlen var tidligere administrerende direktør ved Oslo Universitetssykehus, konserndirektør i Statkraft AS og har hatt ulike stillinger i Statoil ASA. Hatlen har deltatt på 11 styremøter i 2016.

Finn Ivar Marum (f. 1967) har vært styremedlem siden juni 2012. Han har en Master of International Affairs fra Columbia University. Marum er ansvarlig for Fund and Agribusiness Investments i Norfund. Marum innehar styreverv i blant annet Nortek AS, Formuesforvaltning aktiv forvaltning og African Century Infrastructure Services. Han var tidligere senior partner i investeringselskapet HitecVision, og har også bakgrunn fra Kistefos AS, Ernst & Young AS og Statoil ASA. Marum har deltatt på 14 styremøter i 2016.

Ingelise Arntsen (f. 1966) har vært styremedlem siden mai 2016. Hun er utdannet ved Handelshøyskolen Syd i Danmark. Arntsen jobber for øyeblikket som EVP i Aibel AS med ansvar for forretningsområdet Renewables. Hun har omfattende ledererfaring fra en rekke energiselskaper som Statkraft, REC ASA, Sway Turbine AS samt Sogn og Fjordane Energiverk. Hun har også arbeidet i syv år med skipsbygging i Kværner Fjellstrand, både i Hardanger og Singapore. Arntsen er styremedlem i Nammo AS. Arntsen har deltatt på 7 styremøter i 2016.

Øyvind Holte (f. 1949) har vært styremedlem siden mai 2016. Han er utdannet siviløkonom fra NHH med en MBA fra University of California, Berkley. Siden februar 2016 har Holte jobbet med eget konsulentforetak og er styremedlem bla. i Northcape Capital AS, TS Shipping Invest AS og Stiftelsen Domkirkeboligene. Holthe har erfaring fra en rekke finansinstitusjoner, shipping- og industriselskaper, senest som Managing Director og leder for det norske markedet i DVB Bank. Tidligere styreefaring omfatter blant annet styremedlem i Oslo Børs. Holte har deltatt på 9 styremøter i 2016.

Fanny Fabricius Bye (f. 1972) (ansattevalgt representant) har vært styremedlem siden juni 2016. Hun har en master i internasjonale relasjoner fra Graduate Institute of International Relations i Genève. Bye jobber som prosjektleder i avdeling for prosjekt og låneadministrasjon og er ansvarlig for arbeidet med samfunnsansvar og bærekraft i Eksportkreditt Norge. Bye har deltatt på 10 styremøter i 2016.

Jørgen Hauge (f. 1959) (ansattevalgt vararepresentant og observatør) har vært styremedlem siden november 2012. Han er siviløkonom og har en Master of Business Administration fra Norges Handelshøyskole. Hauge er fagansvarlig for gruppen for utsatte engasjementer i Eksportkreditt Norge. Han har tidligere jobbet i Eksportfinans ASA og har også bakgrunn fra Kredittilsynet. Hauge har deltatt på 15 styremøter i 2016.

2.4. LEDELSE OG ADMINISTRASJON

Ledergruppen i Eksportkreditt Norge har bred erfaring fra industrien og eksportfinansieringsordningen.

Otto Søberg (f. 1957) er administrerende direktør i Eksportkreditt Norge. Søberg har mer enn 30 års toppleder-erfaring fra eksportrettede næringer. Han har i tillegg bred styreefaring fra en rekke eksportrettede virksomheter og bransjeorganisasjoner.

Eli Skrøvset (f. 1965) er CFO i Eksportkreditt Norge. Skrøvset er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH) og har bred erfaring fra energisektoren, med bakgrunn blant annet som økonomidirektør og CFO i Statkraft. Hun har også erfaring fra Olje- og energidepartementet. Skrøvset er styremedlem i E-CO Energi Holding AS og Avinor AS.

Olav Einar Rygg (f. 1961) er utlånsdirektør for havbaserte næringer ("Ocean Industries"). Han var fungerende administrerende direktør i Eksportkreditt Norge i selskapets første 100 dager og har i 2016 fungert som administrerende direktør fra 1. juli til 1. desember. Rygg er siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH) og har tidligere arbeidserfaring fra Forsvaret, Den norske Hypotekforening, ABB og fra en rekke lederstillinger i Eksportfinans ASA, sist som utlånsdirektør.

Ivar Slengesol (f. 1974) er utlånsdirektør for industri og miljøteknologi. Slengesol har en MBA fra IMD International (Sveits), en MA i internasjonal politikk og økonomi fra Johns Hopkins University School of Advanced International Studies (SAIS) (USA), og en BA i journalistikk fra University of South Carolina (USA). Slengesol var tidligere direktør for forretningsutvikling i Eksportfinans ASA og administrerende direktør i havvindsselskapet OceanWind AS. Videre har Slengesol hatt flere lederstillinger i Shell og Verdensbanken basert i Nederland, Frankrike og USA.

Marie Sørli (f. 1975) leder prosjekt- og låneadministrasjonen fra 1. februar 2016. Sørli vikarierer for direktør for prosjekt- og låneadministrasjon, Jostein Djupvik. Sørli er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH) og har bakgrunn fra blant annet Eksportfinans ASA, Deloitte Consulting og Olje- og energidepartementet.

Tobias Hvinden (f. 1969) er direktør for juridisk og compliance i Eksportkreditt Norge. Han har juridisk embetsek-samen fra Universitetet i Oslo og en Bachelor i business fra University of Colorado at Boulder, USA. Hvinden har tidligere jobbet som advokat og leder for utlånsjuridisk avdeling i Eksportfinans ASA. Han har også vært advokat i Kvale Advokatfirma DA og Advokatfirmaet Grette DA.

Ellen B. Svaheim (i permisjon) (f. 1975) er leder for kommunikasjonsavdelingen i Eksportkreditt Norge. Svaheim er utdannet siviløkonom fra Copenhagen Business School (CBS)/ Høyskolen i Bodø, og i tillegg utdanning innen kommunikasjon og grafisk design. Svaheim har tidligere innehatt kommunikasjonsstillinger i Eksportfinans ASA og Canon Norge. Hun har også bakgrunn fra Gyro Marketing og Norges Bank Investment Management.

48

Ved utgangen av 2016 var det totalt 48 ansatte i Eksportkreditt Norge. Hovedvekten av selskapets medarbeidere er økonomer og jurister.

⁴ Ellen B. Svaheim er per 31. desember 2016 i permisjon.

3 Å fremme norsk eksport

Eksportkreditt Norge og et Norge i omstilling

I likhet med 2015, opplevde leverandørindustrien relatert til olje- og gassvirksomhet generelt krevende markedsforhold også i 2016. Dette fordrer behov for å finne kunder, ofte i nye markeder. Andre deler av norsk eksportindustri har kunnet styrke sin posisjon gjennom året som følge av svekkelsen av norske kroner målt mot annen valuta. Disse makroendringene for norsk eksportnæring har preget Eksportkreditt Norges aktivitet og søknadstall gjennom 2016. Selskapet utarbeidet i 2015 en ny strategiplan som ble implementert i 2016. Formålet med strategiplanen var å ivareta behovet til de store eksportørene, særlig innenfor offshore olje og gass, og samtidig ivareta behovet til de eksportbedriftene som har opplevd en positiv utvikling gjennom hele 2016. Gjennom arbeidet med strategiplanen søkte Eksportkreditt Norge å øke bevisstheten om, og å få på plass, salgs- og forretningsverktøy som kan bidra til god prioritering av selskapets ressurser. Følgende prioriteringer ble identifisert som de mest sentrale i 2016:

Salgsledelse og rådgiverrollen

– Gjøre ordningen kjent blant relevante eksportører og sikre at ordningen brukes til å realisere eksportkontrakter. Lære av beste praksis innenfor salg og markedsføring, og derigjennom standardisere og optimalisere eksportør- og låntakeroppfølgingen. Helhetsforståelse for marked og finansiering, informere og veilede på rett nivå og til rett tid for selskapets kunder.

Markedskanaler og digitalisering av markedsarbeidet

– Riktige markedskanaler, gode markeds plasser og bruk av teknologi for å nå ut til potensielle og eksisterende kunder, forenkle og effektivisere.

Samordne, utnytte og utvide

– Utnytte synergier og kompetanse hos andre virkemiddelaktører, samt vurdere behovet for nye produkter

Samfunnsansvar

– Tydeligere retningslinjer for arbeidet med vurdering av risiko for miljø og sosiale forhold, ytterligere fokus på antikorrupsjonsarbeidet i nye og krevende markeder, tydeligere retningslinjer for arbeid med likestilling og mangfold, samt bedre rapportering for å fremme økt interessentdialog

Kompetanse, organisering og internkontroll

– Sikre rett kompetanse og effektive prosesser, herunder å utvikle talenter og ta i bruk alle ressurser

Alle prosjekter ble avsluttet i 2016 eller vil bli avsluttet i løpet av 2017. Mange av prosjektene har resultert i endret praksis i den daglige driften, herunder mer systematisert og standardisert oppfølging av eksportører og låntaker. Selskapet har også fått et løft hva angår digitale markedskanaler og har implementert pilotprosjekter med eksportørbedrifter for å øke kjennskapen til og tilgjenge-

ligheten av selskapets produkter. Samarbeid med andre virkemiddelaktører, spesielt GIEK og Innovasjon Norge, har også vært tett i 2016. Selskapene har i fellesskap gjennomført kundebesøk for å lære mer om norske eksportbedrifters behov, samt informere om selskapenes produkter og virkemidler.

Effektiv, tilgjengelig og konkurransedyktig eksportfinansiering for et Norge i omstilling

Mot slutten av 2016 vedtok Eksportkreditt Norge en ny strategiplan som bygger videre på strategiplanen vedtatt i 2015. Strategien som er vedtatt i denne planen skal gi følgende retning:

Styrket salg/markedsføring/ kundedialog

– Eksportkreditt Norge skal komme tettere på mange nye eksportører og forbedre sin kundedialog. Implementeringen av prosjektet fra salgsledelse og rådgiverrollen vil gjøre vårt tilbud tilgjengelig gjennom flere kanaler, hvor digitale løsninger står sentralt.

Transaksjonseksellense:

– Eksportkreditt Norge vil iverksette aktiviteter og prosjekter som har som mål å forbedre effektiviteten i våre utlånsprosesser, samtidig som vi søker å tilpasse vår organisasjonsstruktur til den markeds-situasjonen vi står ovenfor. Det overordnede målet er å skape en forenklet prosess med en bedret forståelse for våre produkter blant våre eksisterende og potensielle kunder og samarbeidspartnere.

Den nye strategiplanen er i stor grad en videreføring av strategiplanen vedtatt i 2015, men med noen endrede prioriteringer.

3.1. KONKURRANSEDYKTIG EKSPORTFINANSIERING

3.1.1. Hovedprinsipper

Eksportkreditt Norge skal tilby konkurransedyktig

eksportfinansiering. Med dette menes at de norske offentlig støttede eksportkreditter skal tilbys på like gode vilkår som våre konkurrentland og i samsvar med internasjonale avtaler. Videre skal Eksportkreditt Norge bidra til å videreutvikle det internasjonale regelverket i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet, og fungere som et fagorgan for departementet i relevante eksportpolitiske spørsmål.

Nedbetalingstid og utlånsrente er de viktigste faktorene som påvirker hvorvidt berørte parter ser på Eksportkreditt Norges tilbud som konkurransedyktig. I tillegg spiller samarbeidet med GIEK og bankene, samt oppfølging og service overfor den enkelte kunde en stor rolle for kundetilfredsheten.

3.1.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Markedsarbeidet til Eksportkreditt Norge på utlånsiden er både rettet mot norske eksportører og mot norske og internasjonale låntakere. Norsk leverandørindustri til offshore olje- og gassvirksomhet hadde i 2016 fortsatt krevende markedsforhold som følge av lavere investeringer og aktivitet i hele sektoren. Eksportkreditt Norge har gjennom 2016 jobbet aktivt med aktuelle leverandører innenfor denne sektoren, blant annet gjennom et strategisk initiativ for å markedsføre rammekredittavtaler som legger til rette for salg av norsk teknologi og tjenester til større internasjonale oljeserviceleverandører og oljeselskap.

Gjennom året opplevde Eksportkreditt Norge at dreiningen i søknadsmassen fra boreskip og -rigger til finansiering av bl.a. FSRU, FPSO³, undervannsteknologi og feltutbygging. Også for maritim sektor er det en dreining i fokus, med større vekt på andre sektorer enn offshore. Eksportkreditt Norge søker å ligge i forkant av denne utviklingen i det oppsøkende markedsarbeidet, og har i 2016 prioritert mål-

TABELL 1 - SEGMENTENES PROSENTVISE ANDEL AV UTLÅNDSALDOEN PER 31.12.2016

SEGMENT	233	76 505	100 %
Industri segment	Antall lån	Utlånssaldo (MNOK)	Relativ fordeling av utlånssaldo
Konstruksjonsskip	31	17 808	23,28 %
Utstyr til drillskip	15	15 215	19,89 %
Andre offshore-relaterte skip	23	10 900	14,25 %
Plattform forsyningskip (PSV)	57	10 152	13,27 %
Ankerhåndteringsskip (AHTS)	29	7 943	10,38 %
Utstyr til halvt nedsenkbare plattformer	11	6 872	8,98 %
Utstyr til andre skip	13	1 544	2,02 %
Annet utstyr til olje- og gassindustri	5	978	1,28 %
Utstyr til jack-ups	2	873	1,14 %
Utstyr til andre offshore-relaterte skip	7	816	1,07 %
Ferger	1	560	0,73 %
Utstyr til solenergi prosjekter	1	438	0,57 %
Offshore vindfartøy	4	342	0,45 %
Brønnbåter	2	286	0,37 %
Utstyr til ankerhåndteringsskip (AHTS)	2	276	0,36 %
Utstyr til vindkraftprosjekter	1	267	0,35 %
Utstyr til plattform forsyningskip (PSV)	4	251	0,33 %
Utstyr til konstruksjonsskip	1	231	0,30 %
Energi og kraftutbygging	1	199	0,26 %
Utstyr til brønnbåter	3	158	0,21 %
Utstyr til ferger	4	134	0,18 %
Utstyr til fiskeoppdrett	5	134	0,18 %
Annen industri	7	91	0,12 %
Utstyr til fiskebåter	1	19	0,03 %
Infrastruktur	1	16	0,02 %
IKT	2	2	0,002 %

rettet arbeid mot sektorer i vekst som blant annet «merchant shipping»⁶, cruise, fiskeri og havbruk.

Flere av våre låntakere innen offshoresegmentet opplever finansielle utfordringer som følge av markedsutviklingen i dette segmentet. Eksportkreditt Norge har som långiver fulgt opp de aktuelle selskapene i nært samarbeid med garantistene for lånene. God og tett oppfølging av låntakere som har finansielle utfordringer har vært en prioritert oppgave gjennom 2016. For fastlandsbedrifter, som i hovedsak leverer små

og mellomstore eksportkontrakter⁷, fortsatte selskapet den aktive markedsføringen av SMB-løsningen,⁸ blant annet gjennom kundearrangementer i Norge og utlandet. Kundesegmentene er fragmenterte med få relevante eksportbedrifter innen hvert enkelt segment. Dermed er trender per segment mindre tydelige, men Eksportkreditt Norge har bidratt til at enkeltbedrifter som tidligere primært leverte til olje- og gassnæringen får kontrakter innen nye kundesegmenter. Videre jobber selskapet nå med finansieringen av noen større kontrakter (flere

⁵ FPSO, Floating Production Storage and Offloading (flytende plattform-enheter)

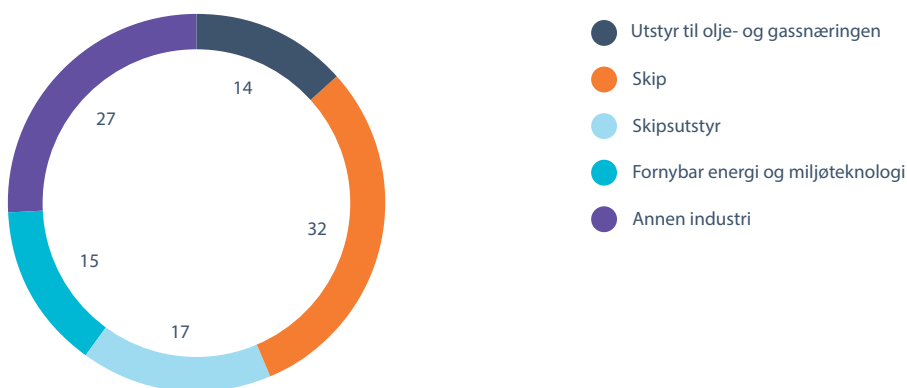
⁶ Eksportkreditt Norge bruker engelsk terminologi på segmentet internt. I norske termer omfatter segmentet handelsskip, cruiseskip og fergefartøy (dvs. frakt av gods eller passasjerer)

⁷ Eksportkontrakter under 100 millioner kroner i verdi

⁸ Ny SMB-løsning ble lansert på tampen av året 2014

FIGUR 2 - SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDRERESERVE FORDELT PÅ BRANSJE PER 31.12.2016 (ANTALL LÅN)

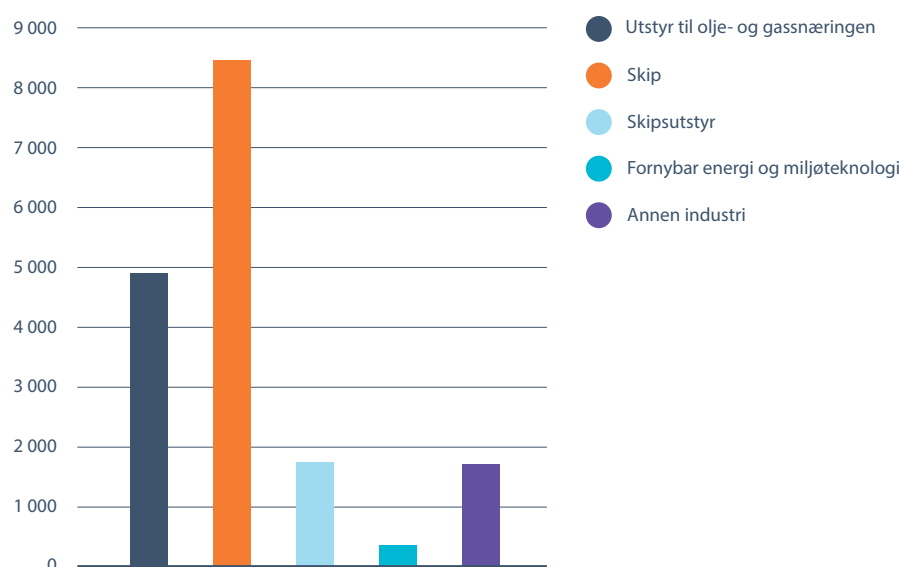
hundre millioner kroner pluss), som har resultert i at sannsynlighetsjustert ordresreserve innen fastland-sindustri og miljøteknologi er nærmere doblet fra 2015 til 2016 og doblet syv ganger fra 2013 til 2016.

Selskapet mottok i løpet av året totalt 278 søknader til et samlet søknadsvolum på 209,1 milliarder kroner. Til sammenligning mottok selskapet 275 søknader til et søknadsvolum på 120,1 milliarder kroner i 2015. Nye utbetalinger var på 1,7 milliarder kroner innenfor utstyr til olje og gass i 2016, mot 7,7 milliarder kroner i 2015. Innenfor skip og skipsutstyr var utbetalingene på 8,1 milliarder kroner i 2016 mot 9,2 milliarder året før. Innenfor industri og miljøteknologi ble utbetalingsvolumet redusert fra 1,2 milliarder kroner i 2015 til 281 millioner kroner i 2016.

Det har vært en generell nedgang i sannsyn-

lighetsjustert ordresreserve innenfor maritime næringer og utstyr til olje og gass. Sannsynlighetsvektet ordresreserve for olje og gass var på 4,9 milliarder kroner ved utgangen av 2016, mot 7,0 milliarder kroner ved utgangen av 2015. Nedgangen skyldes bl.a. kanselleringer og utsettelse av prosjekter innen det maritime offshoremarkedet, samt at flere prosjekter knyttet til Brasil er tatt betydelig ned i sannsynlighet for gjennomføring. Sannsynlighetsjustert ordresreserve innenfor skip og skipsutstyr var på 10,2 milliarder kroner per 31. desember 2016, mot 13,1 milliarder kroner for ett år siden. Sannsynlighetsjustert ordresreserve innenfor industri og miljøteknologi viser en økning i 2016 og ble vurdert til 2,1 milliard kroner ved utgangen av 2016, sammenlignet med 1,2 milliarder kroner i 2015. Forventede utbetalinger av sannsynlighetsjustert ordresreserve for 2017 beløper seg til ca. 8 milliarder kroner.

FIGUR 3 - SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDRERESERVE FORDELT PÅ BRANSJE PER 31.12.2016 (MNOK)

Resultater fra kundeundersøkelsen

For fjerde år på rad har Eksportkreditt Norge gjennomført kundeundersøkelser for å kartlegge og vurdere egen måloppnåelse. Menon Economics har på vegne av Eksportkreditt Norge og GIEK⁹ gjennomført en felles løpende kundeundersøkelse blant låntakere og eksportører i 2016. Gjennom kundeundersøkelsene er det mulig å beregne Eksportkreditt Norges kundetilfredshet.

Kundeundersøkelsene viser at målgruppene jevnt over er godt fornøyd med Eksportkreditt Norge. På en skala fra 1 til 5, der 5 er best, scorer Eksportkreditt Norge i gjennomsnitt 4,5 på kundenes totalinntrykk av selskapet. Undersøkelsene viser også at Eksportkreditt Norge spiller en viktig rolle i arbeidet med å fremme norsk eksport:

- Halvparten av respondentene sier at Eksportkreditt Norge og GIEK er viktig eller svært viktig for sin respektive bransje. Det trekkes også frem at Eksportkreditt Norge spiller en viktig rolle fordi de er mer stabile enn vanlige banker. Dette er særlig relatert til vanskeligere markedsforhold.
- Kundeundersøkelsen viser at totale lånekostnader er den viktigste årsaken til at kundene valgte å bruke Eksportkreditt Norge. Dette bekreftes også av tilbakemeldingene på Eksportkreditt Norges konkurransevne: Hele 95 prosent av respondentene mener at Eksportkreditt Norges vilkår er like eller mer konkurransedyktig enn banker og andre private finansinstitusjoner.
- Eksportkreditt Norge scorer høyt på forstå-

⁹ Det er viktig å påpeke at addisjonaliteten til Eksportkreditt Norge og GIEK ikke kan summeres, fordi flere transaksjoner inngår i beregningene av både Eksportkreditt og GIEKs addisjonalitet. På grunn av overlapp vil derfor addisjonaliteten til de to bedriftene summere seg til over 100 prosent.

TABELL 2 - BEREGNING AV ADDISJONALITET (KILDE: MENON ECONOMICS)

Ville den samme kontrakten blitt realisert hvis GIEK og Eksportkreditt Norge ikke hadde innvilget garantien og lånet?	Andel av antall saker	Andel av utbetalinger
Ja, Sannsynligvis realisert i samme skala og med samme tidsskjema	6 %	3 %
Ja, sannsynligvis realisert i samme skala, men på et senere tidspunkt	12 %	2 %
Ja, sannsynligvis realisert i mindre skala, men med samme tidsskjema	6 %	13 %
Nei, kontrakten/salget ville sannsynligvis blitt kansellert	26 %	4 %
Nei	50 %	78 %
Sum	100 %	100 %

elsen for kundens virksomhet og finansielle behov. Undersøkelsene viser at Eksportkreditt Norges tilbakebetalingsplan og tilpasninger til bedriftenes finansielle behov er en viktig årsak til at kundene valgte å bruke deres tjenester.

- Eksportkreditt Norge og GIEK har bidratt til å bedre vilkårene til flere av bedriftene på ulike måter. Spesielt sier 84 prosent av respondentene at de bidrar signifikant eller delvis til økt fortjeneste ved å redusere kostnadene og/eller øke inntektene. Dette bidrar til å bedre eksportbedriftenes konkurranseevne.
- 8 av 19 respondenter sier også at Eksportkreditt Norge og GIEK har bidratt signifikant eller delvis til produkt- og prosessinnovasjon. I tillegg bidrar de til å redusere risiko og utvide eksportørens markeder.

- Kundene er også jevnt over fornøyde med tilgjengeligheten og kommunikasjonen med Eksportkreditt Norge. Flere trekker imidlertid frem at dokumentasjonsprosessene kan bli omfattende og rotete, og at det derfor kan gå tregere enn hos kommersielle banker.
- En av respondentene som benyttet Eksportkreditts tilbud for første gang presiserte at de var svært fornøyde med Eksportkreditt Norges service og vilkår. De håpet å kunne benytte seg av dem igjen i fremtiden, og kommenterte at dette økte sannsynligheten for at de ville benytte seg av norske leverandører ved senere anledninger.

Addisjonalitet

Menon Economics har regnet ut hvor viktig Eksportkreditt Norges bidrag er for å fremme norsk eksport gjennom beregning av addisjonalitet.

TABELL 3 - EKSPORTKREDITT NORGES ADDISJONELLE EFFEKT PÅ NORSK NÆRINGSLEV I 2016

	Direkte effekt	Indirekte effekt	Totalt
Økt eksport	7,2 mrd. kroner		
Sysselsetting (arbeidsplasser)	800	2 660	3 460
Verdiskaping	750 millioner kroner	3 mrd. kroner	3,7 mrd. kroner

82

82 øre i addisjonalitet
for hver krone utlånt.

Addisjonalitet er en vurdering av i hvilken grad kontrakten/salget ville ha blitt gjennomført dersom Eksportkreditt Norge ikke hadde innvilget lånet. Dette er basert på kundeundersøkelsene som er gjort for Eksportkreditt og GIEK¹⁰. Respondentene ble spurt om effekten av Eksportkreditt Norge og GIEKs tjenester sammen. Det er derfor ikke mulig å isolere effekten kun for Eksportkreditt Norge, og det er sannsynlig at GIEKs garantier står for noe av den beregnede addisjonaliteten. I beregningene har Menon imidlertid kun brukt saker hvor Eksportkreditt Norge er involvert, uavhengig av garantist.

Et gjennomsnittlig estimat for addisjonalitet beregnes både med utgangspunkt i svar fra eksportørene og kundene. Begge disse gruppene er tungt involvert i kontraktsforhandlingene og kjøpsbeslutnin-

gen, og dermed i stand til å vurdere addisjonalitet på en god måte. Utnyttelse av begge gruppene gir et mer robust addisjonalitetsestimater. I estimeringen av addisjonalitet teller eksportørene og kundene likt.

Totalt ble 21 personer intervjuet i forbindelse med 17 av totalt 19 ulike søknadsprosesser. Menon har dermed intervjuet personer tilknyttet 89 prosent av alle utbetalingene til Eksportkreditt Norge i løpet av 2016. Dette representerer 94 prosent av Eksportkreditt Norges totale utbetalinger i 2016. Blant respondentene var 14 låntakere og 7 eksportører. For å sikre en høyest mulig svarprosent ble intervjuene gjennomført per telefon. Dette gjør det mulig å nyansere svarene mer enn ved gjennomføring ved bruk av spørreskjema, og reduserer risikoen for misforståelser.

¹⁰ Det er viktig å påpeke at addisjonaliteten til Eksportkreditt Norge og GIEK ikke kan summeres, fordi flere transaksjoner inngår i beregningene av både Eksportkreditt og GIEKs addisjonalitet. På grunn av overlapp vil derfor addisjonaliteten til de to bedriftene summere seg til over 100 prosent.

Eksportkreditt Norge har en svært høy addisjonalitet. På bakgrunn av respondentenes svar og deres anslag på hvor mye kontraktene ville blitt redusert har Menon beregnet Eksportkreditt Norges addisjonalitet.

For hver krone eksport relatert til Eksportkreditt Norges saker ville hele 82 øre ikke blitt realisert uten hjelp fra EK og GIEK.

Dette skjer enten ved at transaksjonene ikke blir gjennomført uten Eksportkreditt Norges og GIEKs hjelp, eller ved at kontraktene blir mindre uten deres hjelp. Noen av disse kontraktene vil også ta lenger tid å gjennomføre.

Tabellen på s. 22 viser hvor stor andel av respondentene som svarer per svaralternativ og hvor store andeler av utbetalingene som fordeler seg på hvert svaralternativ. Den illustrerer at for sakene hvor Eksportkreditt har vært långiver, hadde 78 prosent av utbetalingene gått til transaksjoner som ikke ville ha funnet sted uten eksportfinansieringen. Siden det er 50 prosent av sakene som representerer disse 76 prosentene av totale utbetalinger indikerer det at mange av de større kontraktene ikke ville blitt gjennomført uten Eksportkreditt Norge hjelp.

Den beregnede addisjonaliteten til Eksportkreditt Norge er betydelig høyere i år enn tidligere år. For år 2013, 2014 og 2015 var den på rundt 40 øre.¹¹ Det er tre hovedårsaker til den store økningen:

- Årets undersøkelse er felles for både Eksportkreditt og GIEK. I årets beregninger har vi spurt om effekten til både Eksportkreditt og GIEK. De aller fleste respondentene mener det er

vanskelig å skille effektene fra de to selskapene fra hverandre. Det er derfor sannsynlig at tilbakemeldingene på addisjonaliteten er høyere for de to selskapene felles enn om respondentene hadde blitt spurt om bare Eksportkreditt.

- Framgangsmåten for selve beregningene er endret sammenlignet med tidligere år. Tidligere ble utregningene basert på flere antagelser, og ikke eksakte anslag på redusert eksport fra selskapene selv. Besvarelsene ble heller ikke knyttet direkte til størrelsene på de konkrete kontraktene. Det ble derfor ikke tatt høyde for ulike kontraktstørrelser, men antatt at effekten var lik uansett størrelse. Disse antagelsene er svært usikre, og kan ha ført til en underestimert av effekten. Siden vi i år har summert opp effekten for hver enkelt kontrakt, basert på kundens vurdering av redusert eksport, er dette trolig et mer presist anslag. I tillegg er

NØKKELTALL OG INFORMASJON

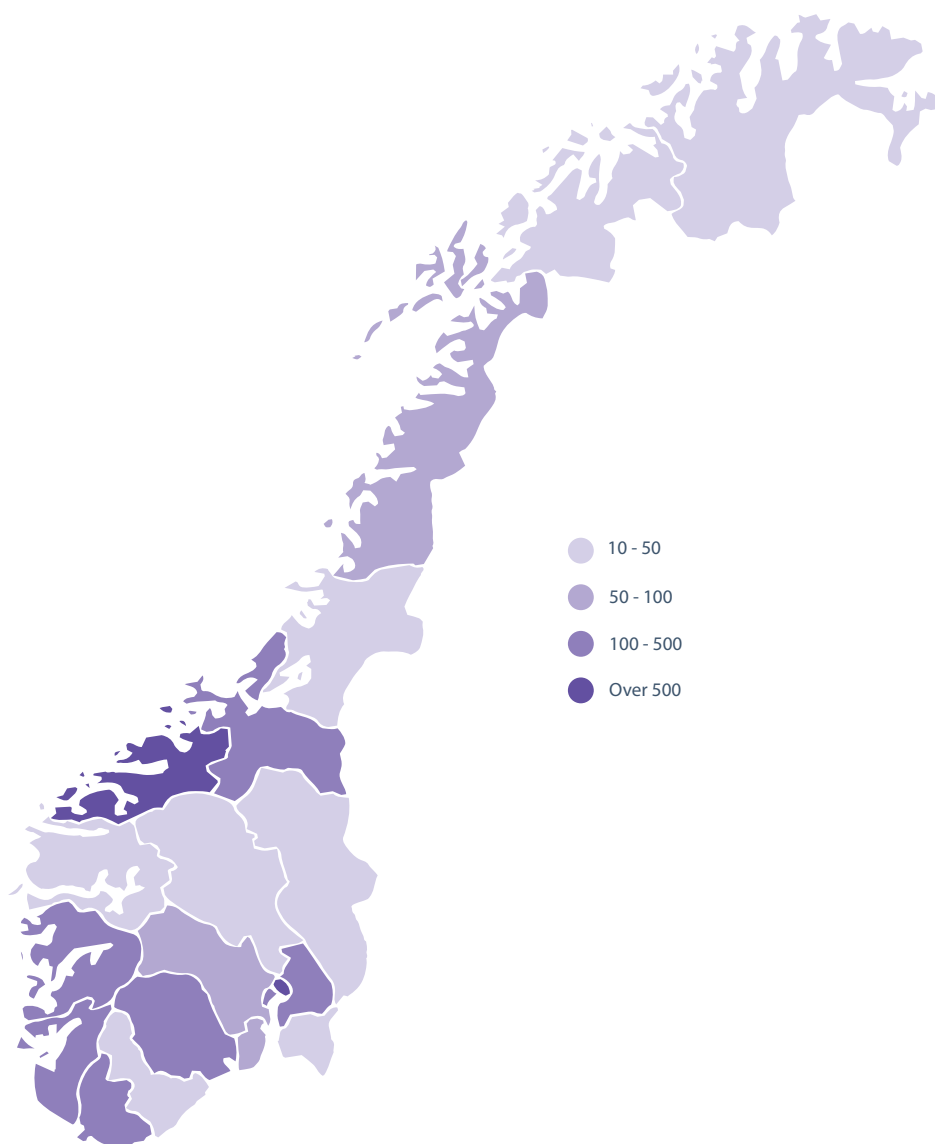
I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- Mottatt 278 lånesøknader.
- Utbetalt 24 nye lån til en utlånsverdi av 10 milliarder kroner.
- Utlånssaldo på 76,5 milliarder kroner ved årsslutt.
- Sannsynlighetsjustert ordresreserve på 17,2 milliarder kroner ved årsslutt.
- Addisjonalitet på 82 øre for hver krone utlånt.
- Bidratt til 7,2 milliarder kroner i eksport.
- Bidratt til å skape eller bevare 3 460 arbeidsplasser.

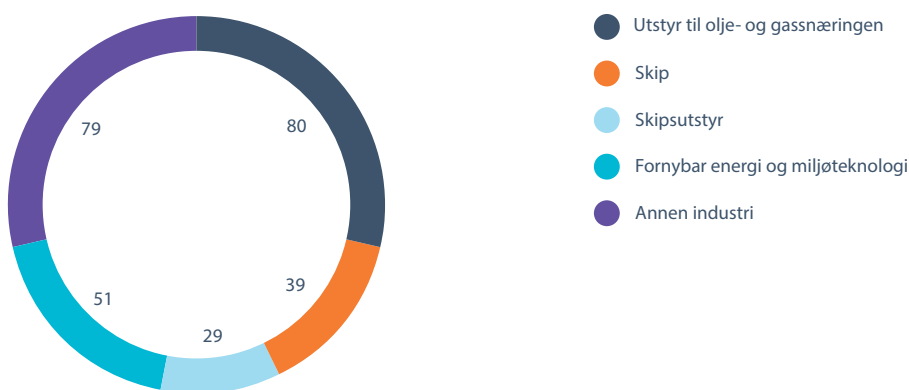
¹¹ I spørreundersøkelsene ble kundene bedt om å anslå hvor mye kontrakten ville reduseres med i prosentvis intervall. I utregningen av addisjonaliteten har vi brukt midtpunktet i disse intervallene som punktestimat. For å se på minste anslag har vi også regnet ut addisjonaliteten basert på det laveste tallet i intervallet som punktestimat. Addisjonaliteten blir da 79 prosent. Årsaken til den lille endringen fra midtestimatet er at de aller fleste respondentene har svart at kontrakten vil reduseres med 100 prosent uten Eksportkreditt Norge. Dette svaralternativet er likt for både midt- og minsteestimatet, og det blir derfor en liten forskjell mellom de to anslagene.

FIGUR 4 - DEN ADDISJONELLE SYSSELSETTINGSEFFEKTEN (ARBEIDSPLASSER) AV EKSPORTKREDITT NORGE FORDELT PÅ FYLKESNIVÅ I 2016

FIGUR 5 - ANTALL MOTATTE LÅNESØKNADER I 2016 FORDELT PÅ BRANSJE PER 31.12.2016

kundene nå spurt løpende i stedet for én gang i året, noe som antas å gi mer presise svar.

- Vanskelige tider. Fordi det er tøffe tider i flere av Eksportkreditt Norges største bransjer er det vanskeligere for aktørene å få lån andre steder. Dette bidrar trolig til at Eksportkreditt Norges rolle blir enda viktigere, og addisjonaliteten øker¹².

Eksportkreditt Norges ringvirkninger

Basert på undersøkelser blant norske eksportbedrifter som benytter seg av Eksportkreditt Norge sine tjenester, har Menon estimert Eksportkreditt Norges addisjonelle effekt på norsk eksport til å være over 7 milliarder kroner i 2016. De fleste av kontraktene realiseres i samarbeid med GIEK.¹³

Ved hjelp av sin Totaleffektmodell har Menon estimert hva den addisjonelle eksporten betyr for norsk næringsliv, som vist i Tabell 3 ovenfor. En økning i eksporten på 7,2 milliarder kroner fører til en økning i sysselsettingen i eksportøbedriftene på nærmere 800 personer. Gjennom kjøp av

varer og tjenester fra underleverandører i flere ledd fører den økte eksporten også til en indirekte sysselsettingseffekt på 2 660 personer. Dette gjør at den totale sysselsettingseffekten av Eksportkreditt Norges bidrag til å realisere norsk eksport i 2016 beregnes til 3 460 personer. Menon har i beregningene ikke tatt med konsumeffekter. Om disse hadde vært tatt med, ville effekten vært 20 prosent høyere.

I figuren på side 25 viser vi hvordan sysselsettingseffekten sprer seg på norske fylker.

3.1.3. Våre mål og videre arbeid

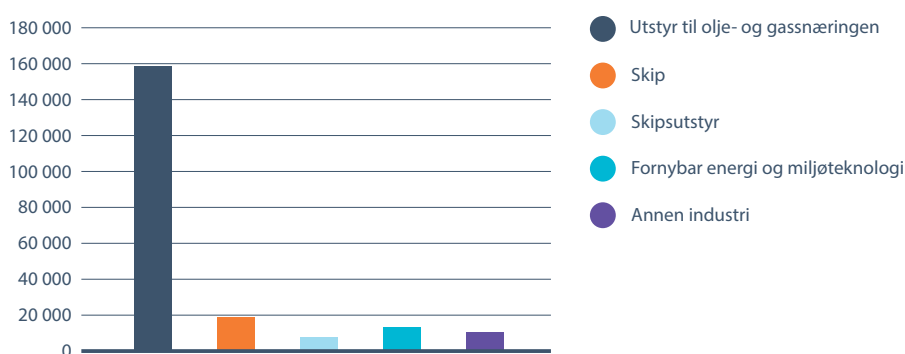
Selskapets hovedmål med tanke på konkurranse-dyktig eksportfinansiering er å sikre at eksportbedrifter får et relevant og konkurranse-dyktig tilbud i et marked i endring. Eksportkreditt Norge jobber for at hver eneste eksportbedrift som kan benytte seg av eksportfinansiering som et salgsargument effektivt skal kunne selge finansieringsløsningen inn til sine kunder. Gjennom 2016 har Eksportkreditt Norge styrket salg- og markedsføringsfunksjo-

¹² På grunn av markedssituasjonen er det også færre saker i 2016.

¹³ I intervjuene spørres respondentene om Eksportkreditt og GIEKs effekter samlet. Vi kan derfor ikke skille effekten av Eksportkreditt og GIEK fra hverandre. I beregningene av addisjonaliteten og de tilhørende ringvirkningene har vi imidlertid kun brukt saker hvor Eksportkreditt har vært långiver, uavhengig av garantist. GIEK er garantist i de fleste sakene, og det er derfor sannsynlig at de står for noe av den beregnede addisjonaliteten og de tilhørende ringvirkningene. Hvor mye dette er, er imidlertid uvisst.

¹⁴ Se faktaboks

FIGUR 6 - SØKNADSVOLUM I 2016 FORDELT PÅ BRANSJE PER 31.12.2016 (MNOK)

nen i selskapet. Dette arbeidet videreføres i 2017, blant annet gjennom nye strategiske initiativ og fokus på å få fram synergier i samarbeid med Innovasjon Norge, GIEK og GIEK Kredittforsikring. Arbeid knyttet til kunde- og interessentundersøkelsene videreføres også i 2017.

3.2. TILGJENGELIG EKSPORTFINANSIERING

3.2.1. Hovedprinsipper

Eksportkreditt Norge skal tilby tilgjengelig eksportfinansiering. Med tilgjengelig eksportfinansiering menes et kjent tilbud fra et selskap med godt nasjonalt og internasjonalt omdømme. Tilbudet skal også være tilgjengelig for små- og mellomstore norske eksportbedrifter og selskaper som utvikler ny kunnskap og teknologi.

Eksportkreditt Norge jobber målrettet for at selskapets tilbud skal oppleves som tilgjengelig. I tillegg til direkte kontakt med bedriftene, skal tilgjengeligheten oppnås gjennom samarbeid med blant andre GIEK, Innovasjon Norge, bankene, næringsforeninger og ulike bransjeorganisasjoner. Selskapet styrker også egen markedsføringsinnsats gjennom mer effektiv bruk av digitale kanaler.

3.2.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Selskapets markedsaktivitet var i 2016 høy. Eksportkreditt Norge har blant annet holdt 20 kundearrangementer i Norge i samarbeid med GIEK. Ved mange av disse har Innovasjon Norge også vært hoved- eller medarrangør. Det har i 2016 vært gjennomført et hospiteringsprogram, hvor medarbeidere i Eksportkreditt har besøkt Innovasjon Norge sine kontorer i Norge og i utlandet. Videre har Eksportkreditt Norge gjennomført et

EKSPORTTEAMET

Eksportkreditt Norge, GIEK, GIEK Kredittforsikring og Innovasjon Norge etablerte i 2016 et felles eksportteam som sammen skal møte norske bedrifter som ønsker å lykkes ute i verden. De fire organisasjonene valgte ut bedrifter fra hele landet som de ville besøke i løpet av 2016 og 2017. Formålet med prosjektet er å teste ut om det gir merverdi for norske bedrifter å møte et samlet tilbud fra de fire organisasjonene. Ambisjonen er å tydeliggjøre tilbudet til eksportbedriftene og hjelpe dem ut i nye markeder.

prosjekt med et felles kundeteam («Eksportteamet»¹⁴) sammen med Innovasjon Norge, GIEK og GIEK Kredittforsikring.

Formålet med disse aktivitetene har vært å informere eksportbedrifter om alle virkemidler som er rettet inn mot eksport, øke kunnskapsnivået om de ulike virkemidlene på tvers av institusjonene og identifisere og følge opp aktuelle bedrifter sammen med Innovasjon Norge. I tillegg har Eksportkreditt Norge arrangert kundearrangementer i viktige utenlandske destinasjoner, slik som Houston og Singapore, i samarbeid med andre deler av virkemiddelapparatet.

I tillegg til oppsøkende virksomhet mot leverandører og kjøpere, har selskapet løpende møter med ulike bransjeorganisasjoner og næringsforeninger, slik som blant annet Norsk Industri, Rederiforbundet, bransjeforeninger og handelskammere. Selskapet arrangerte også Eksportkonferansen i april 2016. I forbindelse med Eksportkonferansen ble Eksportprisen 2016 delt ut.

Eksportkreditt Norge vurderer at felles SMB-løsning, som ble introdusert i samarbeid med GIEK i slutten av 2014, har bidratt til å opprettholde etterspørselen fra SMB bedrifter. SMB-løsningen innebærer forenklet og samkjørt søknadsprosess mellom GIEK og Eksportkreditt Norge for transaksjoner under 100 millioner kroner. Det vil være viktig å fokusere på ytterligere forenklinger av utlånsproduktet slik at gjennomføringen av transaksjonene blir så effektiv som mulig. Dette er en kontinuerlig prosess hvor hensynet til forenklinger må balanseres opp mot hva som er kredittmessig forsvarlig i den enkelte lånesak.

I løpet av 2016 har Eksportkreditt Norge fortsatt med systematisk arbeid for å identifisere nye

bedrifter som kan bruke eksportfinansiering til å lande nye kontrakter. 5 000 bedrifter innen fastlandsindustrien ble analysert, og relevante nye relasjoner kontaktet. I et separat strategisk initiativ ble nærmere 2 000 bedrifter innen havbaserte næringer analysert.

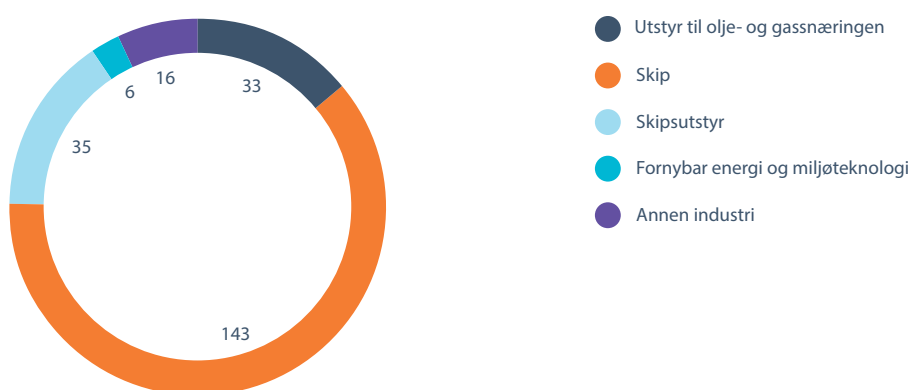
Utstyr til olje og gass hadde 80 lånesøknader i 2016 mot 48 søknader i 2015. Søknader til skip og skipsutstyr registrerte en nedgang, med 68 søknader i 2016 mot 97 søknader i 2015. Dette skyldes markedsutviklingen innenfor offshorerelatert shipping. Det er Eksportkreditt Norges vurdering at markedsføring bidrar til større etterspørsel i form av søknader, spesielt fra SMB-segmentene. I 2016 mottok Eksportkreditt Norge 106 søknader fra SMBer. Dette er på samme nivå som foregående år (2015: 113 søknader).

NØKKELTALL OG INFORMASJON

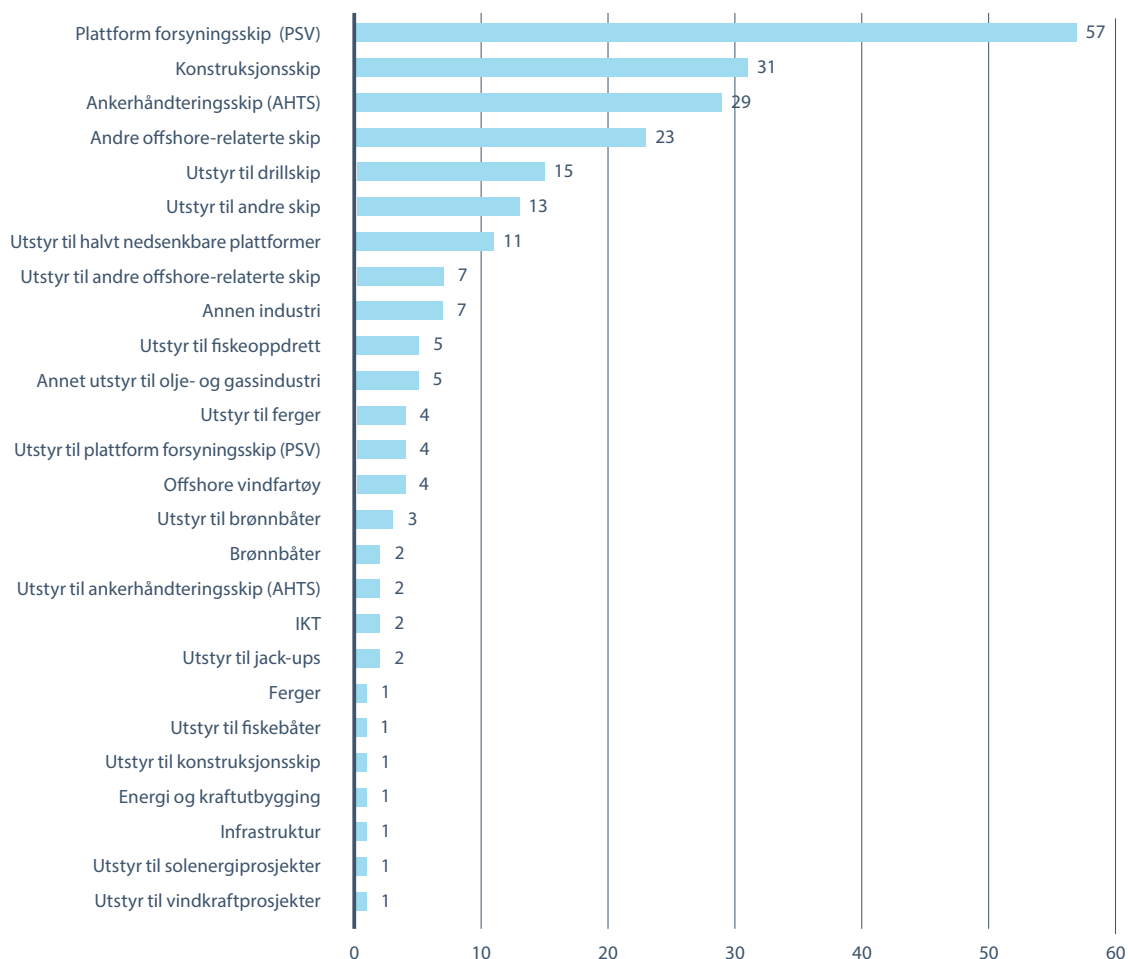
I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- Mottatt 80 lånesøknader til utstyr til olje og gass.
- Mottatt 68 lånesøknader innenfor skip og skipsutstyr, hvorav 39 søknader til skip og 29 søknader til skipsutstyr.
- Mottatt 130 lånesøknader til industri og miljøteknologi, hvorav 51 søknader til miljøteknologi og 79 søknader til annen industri.
- Mottatt 106 lånesøknader fra SMBer, som utgjør en andel på 38 prosent av totalt antall lånesøknader.
- Mottatt 57 lånesøknader relatert til nyskapende prosjekter, som utgjør en andel på 21 prosent av totalt antall lånesøknader.
- Arrangert 20 kundearrangementer i samarbeid med GIEK.

FIGUR 7 - ANTALL UTLÅN I FORVALTNING PER BRANSJE PER 31.12.2016

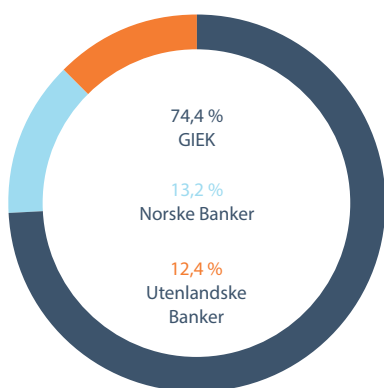

FIGUR 8 - ANTALL UTLÅN I FORVALTNING PER SEGMENT PER 31.12.2016

FIGUR 9 - GARANTISTFORDELING AV UTLÅNSSALDOEN PER 31.12.2016 (PROSENT)

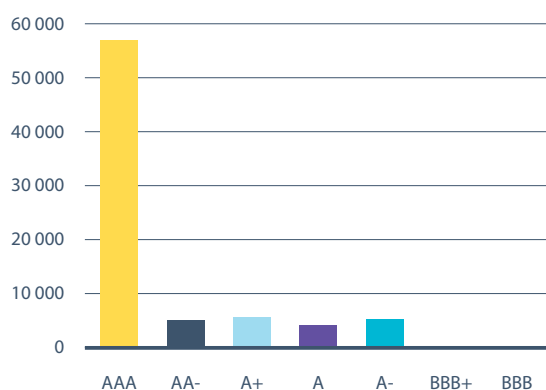
Innen industri og miljøteknologi var antallet søknader 130 i 2016, altså det samme antallet som i 2015. Utviklingen til norsk eksportindustri innen fornybar energi har de siste årene sett under ett vært negativ.

3.2.3. Våre mål og videre arbeid

For å gjøre eksportfinansiering tilgjengelig for leverandørindustrien vil Eksportkreditt Norge fortsette å drive systematisk markedsføring i samarbeid med øvrige virkemiddelaktører og bransjeorganisasjoner. I tillegg vil det søkes et nært samarbeid med banker som er tett på leverandørene i de lokale markedene. Gjennom de strategiske prosjektene «salgsledelse» og «markedskanaler og digitalisering av markedsarbeidet» har vi fått verktøy for å kunne drive mer strategisk markedsføring på et bedre analytisk grunnlag, gjennom digitale markedskanaler i tillegg til tradisjonelle kundemøter og -arrangementer.

Innenfor den maritime virksomheten har selskapet gjennom 2016 hatt tett oppfølging av sektorene «merchant shipping»¹⁵, fiskeri og havbruk.

FIGUR 10 - EKSPONERING INNENFOR ULIKE RATINGKATEGORIER PER 31.12.2016 (MNOK)

Dette som et svar på omstillingen som preger offshorerelatert næring. Flere av de norske verftene og maritime utstyrsprodusenter orienterer seg nå mot disse segmentene, og selskapet følger denne dreiningen i markedsfokus.

3.3. EFFEKTIV EKSPORTFINANSIERING

3.3.1. Hovedprinsipper

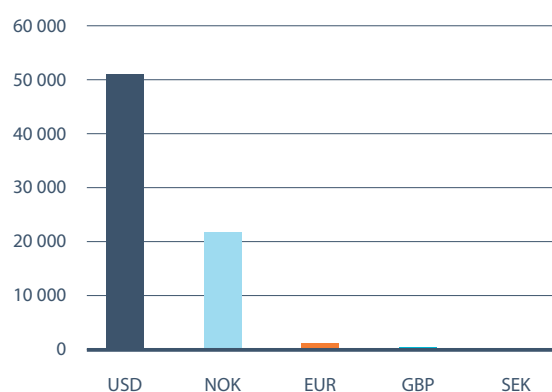
Effektiv eksportfinansiering innebærer en effektiv organisering og drift av selskapet, herunder søknadsbehandling. Selskapet prioriterer effektiv risikostyring, herunder prising, etablering og oppfølging av lån.

3.3.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Utlånsporteføljen var volummessig ved utgangen av 2016 dominert av lån til aktører som har sin inntjening fra olje- og gassvirksomhet. Dette bildet har vært stabilt i flere år. Gjennom 2016 har imidlertid antall søknader mot dette segmentet avtatt betraktelig på grunn av de vanskelige markedsforholdene. Trendene fra 2015 ble videreført i 2016:

¹⁵ Eksportkreditt Norge bruker internt engelsk terminologi på dette segmentet, som i norske termer omfatter handelsskip, cruiseskip og fergefartøy (frakt av gods eller passasjerer)

FIGUR 11 - UTLÅNSALDOENS VALUTAFORDELING PER 31.12.2016 (MNOK)

1. Antall søknader innenfor nye industrier og mot andre segmenter enn borepakker innen olje og gass øker.
2. Mange av de eksisterende låneengasjementene mot olje- og gassektoren blir restrukturert.

Punkt 1 medfører at selskapet må heve sin kompetanse på å strukturere prosessene for finansiering av prosjekter innenfor andre segmenter enn leverandører til olje og gass. Finansiering av industri- og kraftprosjekter i land med lavt BNP og finansiering av fiskebåter og utstyr til havbruk er eksempler på dette.

Punkt 2 har medført at Eksportkreditt Norge må bruke betydelige ressurser på utsatte låneengasjementer.¹⁶ Det er lagt vekt på å utarbeide gode rutiner og klare fullmakter for arbeidet, for å oppnå så effektiv gjennomføring som mulig.

Eksportkreditt Norge innhenter systematisk tilbakemeldinger fra låntakerne om hvordan de oppfatter selskapets prosesser i interaksjon med kunden. Denne informasjonen er en viktig kilde

TABELL 4 - VOLUMTALL KOSTNADER 2016 (TALL I 1000 NOK)

	2016	2015	2014
Lønnsandel av driftsutgifter*	64,3 %	63,7 %	65,6 %
Lønnsutgift per årsverk*	1 501	1 500	1 430
Konsulentandel av driftsutgifter	12,7 %	11,9 %	8,5 %

*Lønnsandel og lønnsutgift inkluderer alle personalrelaterte kostnader, slik som sosiale avgifter, feriepenger, pensjon, kompetansehevingstiltak etc.

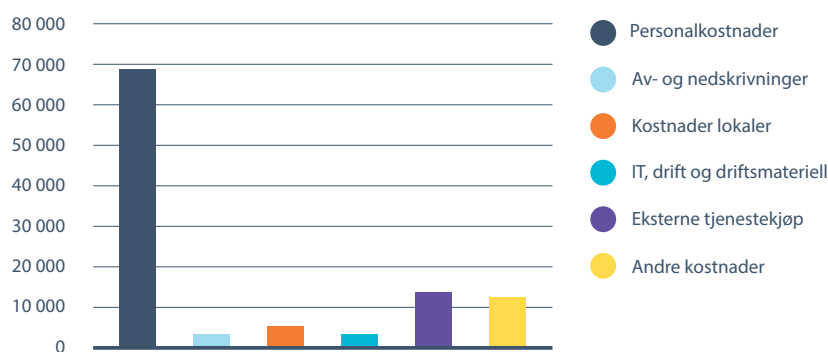
til forbedringer for selskapets egen forretningsvirksomhet. Låntakerne ga i 2016 en overveiende positiv vurdering av effektiviteten i prosessene. For mer informasjon, se omtale av resultater fra kundeundersøkelsen under kapittel 3.1.2.

Låneporteføljen

Eksportkreditt Norges utlånsportefølje på 76,5 milliarder kroner var ved utgangen av 2016 fordelt på 233 lån. Av utlånene var 61,1 prosent CIRR-lån, mens 38,9 prosent av lånene var gitt på markedsvilkår. Gjennomsnittsstørrelsen på utlånene varierte betydelig mellom de ulike bransjene. De største utlånsbeløpene er å finne innenfor olje og gass, med gjennomsnittlig lånebeløp på ca. 730 millioner kroner. Gjennomsnittsstørrelsen per lån innenfor maritim bransje var på ca. 330 millioner kroner for skip og ca. 100 millioner kroner for skipsutstyr. Innenfor miljøteknologi er gjennomsnittsstørrelsen per lån på ca. 180 millioner kroner i 2016 og 30 millioner kroner innenfor annen industri, men majoriteten av utlånene innen industri og miljøteknologi ligger på under 10 millioner kroner.

¹⁶ Faggruppen for utsatte engasjementer skal sikre at Eksportkreditt Norge har tilstrekkelig og god oppfølging av engasjementer hvor det foreligger vesentlig risiko for mislighold (utsatte engasjementer).

FIGUR 12 - DRIFTSKOSTNADER 2016 (1000 NOK)

Alle utlån følges opp gjennom selskapets utlåns-system av medarbeidere som er ansvarlig for egne porteføljer av lån. Systemet genererer varsler om låneforfall og ulike gjøremål som skal følges opp årlig, halvårlig og/eller kvartalsvis. Dette dreier seg blant annet om oppfølging knyttet til regnskapsinformasjon, nøkkeltall og forsikringer. Oppfølgingen skjer gjennom kontakt med låntakere, agentbanker og i enkelte tilfeller garantister. Videre blir innbetaling av renter og avdrag fulgt opp og bokført. Ved manglende innbetalinger blir berørte parter varslet. Utlån som løper til variabel rente har gjerne en fast margin i deler av lånets løpetid. Ved såkalt marginforfall blir ny margin fastsatt, gjerne for en periode på tre til fem år, etter avtale med låntaker og garantist(er). Alle Eksportkreditt Norges utlån er sikret med garantier. Dersom garantien har kortere løpetid enn utlånet den sikrer varsles dette også i tide slik at ny garanti kan etableres.

Kreditt- og risikoeksponering

Føringer for risikostyringen er gitt i lov og instruks til selskapet. Eksportkredittordningen er innrettet slik at utlån står på statens balanse og staten tar all risiko knyttet til eksportkre-

dittordningen. Eksportkreditt foretar ingen sikringstransaksjoner og driver ikke kapitalforvaltning. Alle lån skal være 100 prosent garantert av finansinstitusjoner og/eller statlige garantiinstitusjoner som oppfyller selskapets ratingkrav. Eksportkreditt Norge er opptatt av gode rutiner for styring av risiko for å unngå tap knyttet til eksportkredittordningen.

Det har ikke vært tap på hovedstol knyttet til utlån i 2016. Eksportkreditt Norge har i 2016 bedt om erstatning fra garantister på fem lån.

Ved årsslutt var 74,4 prosent av utlånsaldoen garantert av GIEK. Av resterende saldo ble 13,2 prosent garantert av norske banker og 12,4 prosent av utenlandske banker.

Avdrag, renter og gebyrer som skal innbetales fra låntakerne følges opp kontinuerlig gjennom et eget IT-system. Det samme gjelder øvrige forhold som låntakerne må følges opp på, som f.eks. innlevering av regnskaper og rapporter. I dette arbeidet samarbeider Eksportkreditt Norge tett med en rekke ulike banker. Det er normalt en

TABELL 5 - DRIFTSREGNSKAP 2016

Kategori	MNOK
Driftsinntekter	102 619
Driftskostnader	106 672
Driftsresultat	-4 053
Netto finansposter	1 207
Årsresultat før skatt	-2 846
Skattekostnad	-638
Årsresultat	-2 208

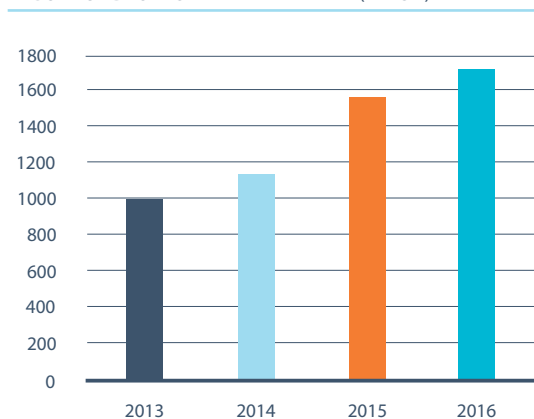
kommersiell bank som er agent og som står for den direkte kontakten med låntakerne. Dersom det oppstår mislighold av lån, er det en egen faggruppe¹⁷ internt i selskapet som håndterer prosessen i samarbeid med garantistene.

Kredittrisiko

Selskapets kredittrisiko styres med en ramme for forventet tap for hele utlånsporteføljen og detaljerte rammer for garantister. Den totale rammen allokteres til ratingklasser og uttrykkes i en nominell ramme benevnt i kroner. Alle finansinstitusjoner som garanterer for selskapets lån følges tett. Det rapporteres jevnlig til selskapets styre om rammeutnyttelse på alle garantister. Alle lån ved utgangen av 2016 var innenfor de etablerte rammene for kredittrisiko.

I den løpende styringen begrenses kredittrisikoen gjennom Eksportkreditt Norges rett til å kreve skifte av garantist dersom ratingen faller under Eksportkreditt Norges krav til ratingnivå. Ved årsskiftet 2016 var volumvektet rating¹⁸ for

FIGUR 13 - BRUTTO RENTEINNTEKTER (MNOK)

utlånsporteføljen noe lavere enn AA+¹⁹, inkludert GIEK. Volumvektet rating GIEK holdt utenfor var mellom A+ og A²⁰.

Markedsrisiko

I henhold til eksportkredittforskriftens § 3 om beslutningsmyndighet, kan Eksportkreditt Norge gi tilsagn om lån både i norske kroner og i fremmed valuta. Av utlånsaldoen var 70 prosent av alle utlånene i utenlandsk valuta ved utgangen av 2016, hvorav 67 prosent var i USD. Av utlånsaldoen var 39 prosent av lånene gitt på markedsvilkår.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko i Eksportkreditt Norge knytter seg i hovedsak til å ivareta korrekt dokumentasjon, løpende oppfølging av utlånene herunder inn- og utbetalinger av lån, samt løpende oppfølging av utsatte engasjementer. Dette ivaretas gjennom vektlegging av god kompetanse og gode prosesser i forvaltning av utlån og ved gjennomføring av transaksjoner. Selskapet har, i tillegg til egen juridisk kapasitet, rammeavtaler med flere

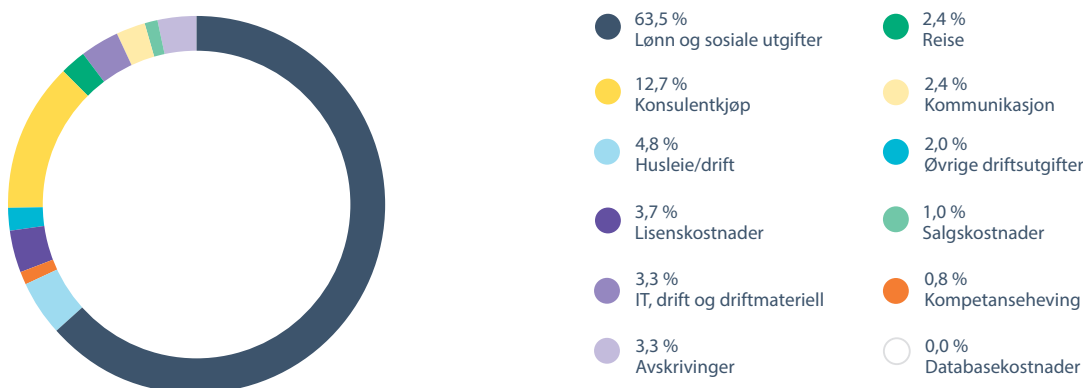
¹⁷ Faggruppen for utsatte engasjementer, se omtale tidligere i rapporten.

¹⁸ Volumvektet rating uttrykker gjennomsnittlig rating pr utlånt krone.

¹⁹ Rating tildeles et tall. AAA tilsvarer 1, AA+ 2 osv. Volumvektet rating inkl. GIEK var 2,2, m.a.o. noe dårligere enn AA+.

²⁰ Volumvektet rating uten GIEK var 5,5, m.a.o. midt A+ til A.

FIGUR 14 -DRIFTSUTGIFTER ETTER ART 2016 (PROSENT) *

* Total lønnsandel av driftsutgifter er summen av Lønn og sosiale utgifter og Kompetanseheving, totalt 64,3%.

anerkjente advokatselskaper. Videre er arbeidet med etablering og implementering av gode kontrollrutiner vektlagt.

Effektivitet i driften av Eksportkreditt Norge Stortinget bevilget et drifts- og investerings-tilskudd på 100,6 millioner kroner for 2016 til selskapet. Driftskostnadene eksklusive avskrivninger var på 103,2 millioner kroner. Kostnadene består i hovedsak av personalkostnader, administrasjonskostnader og kjøp av eksterne tjenester.

Årsresultatet for 2016 viser et underskudd på 2,2 millioner kroner etter skatt, mens overskudd etter skatt i 2015 var 1,1 millioner kroner. Selskapet har god egenkapital, god likviditet og er lite eksponert mot finansiell risiko. Underskuddet i 2016 skyldes

gjennomføring av enkelte planlagte tidsavgrensede prosjekter, samt avsetning i forbindelse med avvikling av selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning under 12G.

Eksportkreditt Norges lønn og sosiale utgifter utgjorde 65,4 prosent av driftsbudsjettet i 2016, en økning på 4,5 prosent de to siste årene. Hovedgrunnen til denne økningen skyldes flere ansatte i organisasjonen. Den nest største posten på driftsbudsjettet er knyttet til kjøp av eksterne tjenester som utgjør 13 prosent av driftsbudsjettet. Eksportkreditt Norges driftsmodell er basert på utkontraktering av enkelte tjenester. Selskapet har i 2016 gjennomført flere store interne prosjekter, noe som medførte behov for eksterne konsulenter. 5 prosent av driftskostnadene er brukt til reise og

markedsarbeid. Kostnader til lokaler har økt med 0,3 prosent i løpet av de to siste årene som følge av utvidelse av leide kontorlokaler. Andre driftskostnader består av kontorkostnader, telefoni, kontingenter og forsikringspremier.

Det totale sykefraværet i selskapet i 2016 var på 2,5 prosent, hvorav korttidssykefraværet var på 0,6 prosent mens langtidssykefraværet var på 1,9 prosent. Eksportkreditt Norge har i 2016 gjennomført flere viktige prosjekter for å sikre en effektiv drift av organisasjonen. Selskapet har i 2016 implementert et system for internkontroll og operasjonell risikostyring tilpasset selskapet.

Lønnsomhetsberegning

Lønnsomhetsberegningen for eksportkredittordningen for 2016 er satt opp etter samme prinsipper som beregningen foregående år. Beregningen viser at netto rente- og gebyrinntekter i 2016 var på 776 millioner kroner fratrukket Eksportkreditt Norges

drifts- og investeringstilskudd. CIR-ordningen²¹ bidro med 570 millioner kroner i netto renteinntekter, mens markedsordningen²² bidro med 287 millioner kroner i netto renteinntekter for 2016. I tillegg hadde Eksportkreditt Norge gebyrinntekter på 20 millioner kroner. For detaljert informasjon om lønnsomhetsberegningen for eksportkredittordningen, se vedlegg.

Regelverksforenkling og andre forenklingstiltak

Eksportkreditt Norge jobber kontinuerlig med å forenkle sine prosesser, både eksternt mot kundene og internt i driften av selskapet. Samarbeidet med andre virkemiddelaktører, herunder GIEK og Innovasjon Norge, er viktigst for å forenkle prosessene, samt øke kjennskapen til eksportkredittordningen. Dette arbeidet har i 2016 hatt prioritet, gjennom blant annet etablering av «eksportteamet» som omtales nærmere i kapittel 3.2.

3.3.3. Våre mål og videre arbeid

I 2016 har Eksportkreditt Norge og GIEK lagt ned betydelige ressurser i forenkling av søknadsprosesser og lånedokumentasjon for små og mellomstore bedrifter. Standardisering og forenklinger vil være viktige målsettinger også for 2017. Flere viktige effektiviseringsprosjekter, flere i samarbeid med GIEK, er også under vurdering. Vi vil også prioritere å fortsette arbeidet for et bedre samlet tilbud fra virkemiddelapparatet til norske bedrifter som driver med eksport.

3.4. KOMPETANSESENTER OG SAMARBEIDSPARTNER

3.4.1. Hovedprinsipper

De viktigste interessentene for Eksportkreditt Norge er kunder i form av eksportbedrifter og deres kjøpere, Eksportkreditt Norges eier, andre deler

NØKKELTALL OG INFORMASJON

I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- 233 lån i forvaltning ved utgangen av året
- Håndtert 27 større endringer av lån, herunder avdragsutsettelse, mislighold og restruktureringer
- Håndtert over 100 waivers i lånesaker²³
- Ingen brudd på rammer for kreditt- eller risikoeksponering
- Et akseptabelt risikobilde på kreditt- og risikoeksponeringen
- Et økonomisk låneresultat på 776 millioner kroner
- En forvaltningskostnad på 0,13 pst. av utlånsporteføljen

²¹ Lån på CIR-rente (fastrente)

²² Lån på markedsvilkår

²³ En Waiver er en utsettelse på, eller henstand med, å oppfylle krav i lånedokumentasjonen

av virkemiddelapparatet som GIEK og Innovasjon Norge samt banker. Selskapet skal være en troverdig, relevant og kompetent samarbeidspartner i tråd med interessentenes krav og forventinger til selskapet.

I oppdragsbrevet for 2016 pekte Nærings- og fiskeridepartementet på at Eksportkreditt Norge særlig skulle prioritere samarbeidet med GIEK for å forenkle prosesser overfor kunder og samarbeidspartnere. Departementet ga også selskapet i oppdrag å samarbeide med GIEK for å markedsføre eksportkredittordningen for små og mellomstore bedrifter. Nærings- og fiskeridepartementet ba samtidig Eksportkreditt Norge og GIEK om å samarbeide for å gjøre sine virkemidler kjent og enklest mulig tilgjengelig for næringslivet.

Bankene er, som lånegarantister og tilretteleggere av transaksjoner, sentrale samarbeidspartnere. Selskapet har en tett dialog med en rekke norske og internasjonale banker. Ved å benytte finansiering fra Eksportkreditt Norge får bankene avlastning på innlånssiden. Selskapets lånetilbud representerer også et tilleggsprodukt som bidrar til internasjonal ekspansjon og vekst for bankenes norske bedriftskunder.

Eksportkreditt Norge vektlegger samarbeid med ulike bransjeorganisasjoner og er blant annet medlem av Norwegian Energy Partners (tidligere INPOW og INTSOK), samt flere handelskamre i viktige markeder for norske eksportører. Dette er med på å sikre god kunnskap om viktige bransjer og markeder for norsk eksportindustri.

Eksportkreditt Norges strategi er å arbeide systematisk med analyser av eksportindustrien. Selskapet vil i størst mulig grad tilpasse tilbudet til eksportbedriftenes behov og deres kunder. Eksportkreditt Norge skal ha kompetente medarbei-

dere som kjenner trender og utvikling i relevante bransjer for å sikre god rådgivning overfor kunder og andre samarbeidspartnere.

3.4.2. Vårt arbeid og resultater for 2015

Eksportkreditt Norge har i 2016 arbeidet strategisk med å samordne aktiviteter med øvrig virkemiddelapparat, samt utnytte og eventuelt utvide selskapets virkeområde. Selskapet frigjorde en seniorressurs på fulltid for å jobbe med dette strategiske prosjektet.

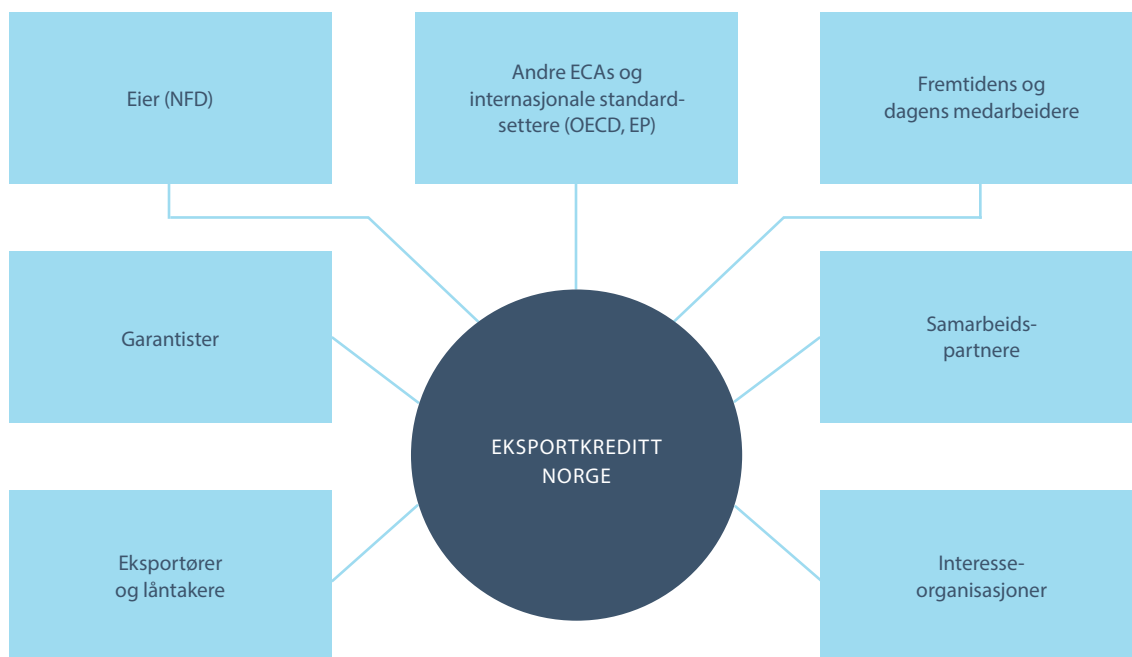
Videre har selskapet i 2016 styrket salgs- og rådgivningskompetansen i selskapet gjennom to nært relaterte strategiske prosjekter. Formålet er å skape og lede en salgs- og rådgivningsorganisasjon som er mer dynamisk og effektiv. Dynamisk betyr at organisasjonen er i forkant av markedsendringer og kontinuerlig utvikler seg og lærer av de beste. Effektiv betyr en organisasjon som bruker ressursene riktig og som tar i bruk digitale kommunikasjonsverktøy i kundedialogen. Det sparer tid og penger, og gir dermed mest mulig kunde verdi pr budsjettkrone og hode. Gjennom disse to prosjektene har selskapet i 2016 blant annet etablert en ny kunde betjeningsmodell,

NØKKELTALL OG INFORMASJON

I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- En score på 4,5 av 5 fra låntakere på deres totalinntrykk av selskapet
- Bidratt til å bedre vilkårene til flere av bedriftene på ulike måter. Spesielt sier 84 prosent av respondentene at de bidrar signifikant eller delvis til økt fortjeneste ved å redusere kostnadene og/eller øke inntektene. Dette bidrar til å bedre eksportbedriftenes konkurransevne.

FIGUR 15 - EKSPORTKREDITT NORGES INTERESSENER

TABELL 6 - DETALJERT OM EKSPORTKREDITT NORGES INTERESSENER

Interessentgruppe	Interessentdialog	Forventninger
Eier Nærings- og fiskeridepartementet	Kontinuerlig dialog om løpende drift og aktiviteter gjennom bl.a. månedsrapporter, kontaktmøter minimum to ganger i året, generalforsamling, årlig møte om samfunnsansvar og blant annet felles deltakelse på møter i OECD og andre relevante fora.	<p>Nærings- og fiskeridepartementet forventer i sitt oppdragsbrev at Eksportkreditt Norge skal fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering uten å gå på akkord med miljø eller sosiale hensyn. Særlig fokus på løsninger for små og mellomstore bedrifter og prosjekter som utvikler ny kunnskap og teknologi. Det er også klare forventninger til Eksportkreditt Norge som fagorgan og kompetansesenter, inkludert bidrag i arbeidet for utforming av gode internasjonale retningslinjer for eksportfinansiering.</p> <p>Retningslinjer for statseide virksomheter er hjemlet i den til enhver tid gjeldende eierskapspolitikken, herunder forventninger innenfor samfunnsansvar, eierstyring og ledelser. Staten forventer at Eksportkreditt Norge er ledende på samfunnsansvar innenfor sitt område.</p>
Kunder Eksportører og låntakere	<p>Eksportkreditt Norge søker å ivareta selskapets kunder gjennom en-til-en dialog, deltakelse i forskjellige bransjefora, seminarer og konferanser samt markedsføringstiltak og informasjon gjennom selskapets generelle kommunikasjonskanaler.</p> <p>Eksportkreditt Norge arrangerer også kundeseminarer alene eller sammen med banker, næringsforeninger, bransjeorganisasjoner, GIEK og Innovasjon Norge.</p>	Eksportører og låntakere ønsker et konkurransedyktig, effektivt og tilgjengelig eksportfinansierings-tilbud på minst like gode vilkår som det som tilbys i andre land. Noen eksportører er også opptatt av at Eksportkreditt Norge kan anvende virkemidler for å fremme spesifikke industrier og former for eksport. Flere eksportører og låntakere har uttrykt at veiledning og tydelige retningslinjer og vilkår oppleves som nyttig.
Garantister GIEK samt norske og internasjonale banker	Eksportkreditt Norge jobber tett med GIEK på daglig basis, og har også kontinuerlig direkte dialog med andre garantister som norske og internasjonale banker.	Garantistene er opptatt av hvordan Eksportkreditt Norge dokumenterer og følger opp låneforholdene, samt pris og løpetid på lån. Ettersom Eksportkreditt Norge og garantistene ofte har tilsvarende og sammenfallende prosesser, knyttet til for eksempel Ekvatorprinsippene, er disse også opptatt av at Eksportkreditt Norge skal være åpen om sine tilnærminger, blant annet slik at andre kan lære av dette.

TABELL 6 - DETALJERT OM EKSPORTKREDITT NORGES INTERESSENER

Interessentgruppe	Interessentdialog	Forventninger
Samarbeids-partnere (Innovasjon Norge, Eno-va, OECDs Kontaktpunkt, m.fl.)	<p>Eksportkreditt Norge samarbeider med andre organisasjoner som er relevante for å fremme norsk eksport og et bærekraftig næringsliv. Arbeidet fokuserer på produktutvikling, samordning mellom offentlige aktører og arrangementer for bedrifter i store deler av landet.</p> <p>Årlig gjennomfører Eksportkreditt Norge dialogmøter med selskapets viktigste samarbeids-partnere og andre aktører innen virkemiddelapparatet.</p>	Samarbeidspartnere er opptatt av å nå et felles mål om internasjonalisering av norsk næringsliv. Tiltak for å nå ut til små og mellomstore bedrifter og å fremme ny teknologi er viktig. I økende grad står det grønne skiftet også på denne agendaen.
Andre ECAs* og internasjonale standardsettene som OECD og Ekvatorprinsippene	<p>Eksportkreditt Norge engasjerer seg i utviklingen av standardene som er satt av OECD og Ekvatorprinsippene (EP).</p> <p>Informasjon utveksles mellom ECAs og store internasjonale banker i konkrete transaksjoner, møter, gjennom seminarer og på felles møter i OECD og EP.</p>	Eksportkreditter er regulert i OECD, og det forventes at Eksportkreditt Norge forholder seg til regelverket og er åpen om sine transaksjoner til de andre medlemmene i OECD. Tilsvarende i forhold til de andre Ekvatorbank medlemmene.
Medarbeidere	Eksportkreditt Norge har en flat organisasjonsstruktur. Det gjennomføres medarbeiderundersøkelser annet hvert år for å måle arbeidsmiljøet. Det gjennomføres også årlige vernerunder og en høy andel av de ansatte er organisert i arbeidstakerorganisasjoner.	Ansatte i Eksportkreditt Norge er opptatt av at selskapet tar sitt samfunnsoppdrag og -ansvar på en ansvarlig og bærekraftig måte. Medarbeiderne er også opptatt av at arbeidsmiljøet er godt og inspirerende, samt at det er behørig likestilling og mangfold i organisasjonen.
Bransje- og interesseorganisasjoner	<p>Det er direkte dialog med nasjonale interesseorganisasjoner som henvender seg til Eksportkreditt Norge.</p> <p>På det internasjonale planet gjennomføres det høringer i OECD hvor sivilsamfunnsorganisasjoner kommer med innspill på ECAs arbeid.</p> <p>Årlig gjennomfører Eksportkreditt Norge dialogmøter med de viktigste interesseorganisasjonene og forum for selskapets kunder.</p>	<p>Bransjeorganisasjoner som Norges Rederiforbund og Norwegian Energy Partners (NEP) er opptatt av at Eksportkreditt Norge har virkemidler for deres medlemmer. Miljøorganisasjoner som Bellona og Zero har pekt på at Eksportkreditt og GIEK bør få utvidede mandater for å bli mer effektive verktøy for å fremme det grønne skiftet.</p> <p>Organisasjoner som ECA Watch er opptatt av effekten eksportfinansiering kan ha på miljøet, sårbare grupper og utviklingsland som for eksempel kan ha vanskeligheter med å betale tilbake gjeld.</p>

nye kundeplaner, nye digitale kundekommunikasjonsløsninger, og strategiske initiativ som gjennomføres som målrettede og tidsavgrensede kundekampanjer. Videre er det gjennomført tilpassede kurs innen salgskompetanse og selskapsfinansiering for selskapets ansatte.

Det er en del av selskapets samfunnsoppdrag å dele sin innsikt i eksportindustrien. Eksportkreditt Norge har flere ansatte som jevnlig deltar som eksperter på eksportindustrien i media, offentlige debatter og konferanser. Eksportkreditt Norges talspersoner bidrar blant annet som faste kommentatorer i publikasjonene Sysla og Teknisk Ukeblad. Selskapet blir i tillegg invitert til å presentere analyser av eksportindustrien som helhet, og om enkelte bransjesegmenter, i offentlige fora som for eksempel ZERO-konferansen. I 2016 har ledende ansatte også bidratt i ekspertpaneler i regi av Forskningsrådet og Nordic Innovation for tildeling av FoU-midler.

Flere av Eksportkreditt Norges viktigste kunder har i 2016 hatt et utfordrende år. I tillegg til å opp tre som en konstruktiv samarbeidspartner mot hver enkelt eksportbedrift og låntaker, har selskapet tatt initiativ til flere bransjesamlinger for maritime og offshore-relaterte næringer, blant annet i samarbeid med Rederiforbundet og banker.

Generelt viser kundeundersøkelsene at selskapets omdømme blant norske eksportører er bra, se omtale av kundeundersøkelsen i kapittel 3.1.2.

3.4.3. Våre mål og videre arbeid

Eksportkreditt Norge skal i 2017 fortsette å styrke det strategiske salgs- og markedsføringsarbeidet. Selskapets tilbud vil bli markedsført gjennom flere kanaler, hvor digitale løsninger og strategisk

oppfølging av indirekte salgskanaler som GIEK, Innovasjon Norge og banker er sentralt.

I 2017 vil selskapet også arbeide med transaksjons-eksellense. Det vil bli gjennomført et leanprosjekt av hele transaksjonsprosessen felles med GIEK, fra søknad til forvaltning, for å forenkle og redusere tids- og ressursbruk, samt et forprosjekt for å vurdere kost/nytte av digitalisering av kundegrensesnittene gjennom «Min Side» for kundene.

3.5. INTERESSEENTER

Eksportkreditt Norges arbeid har påvirkning på en rekke interessenter nasjonalt og internasjonalt. Selskapets forretningsdrift påvirkes også tilsvarende av selskapets interessenter. Det er gjennomført en analyse av forventningene til selskapet blant de viktigste interessentene. En oversikt over selskapets interessenter og resultatene av analysen er illustrert i figur 3.

Eksportkreditt Norge påvirker *eksportørene og deres kunder*, og selskapets suksess er direkte påvirket av hvordan disse lykkes. Videre jobber selskapet tett med *garantistene* som påvirkes av hvordan Eksportkreditt Norge forvalter sine utlån. Selskapet påvirkes blant annet av garantistenes krav til låntakerne i transaksjonene. *Eier (NFD)* fastsetter mandatet for Eksportkreditt Norge. Selskapets betydning for norsk industri og næringsliv, herunder norsk økonomi, er med på å påvirke selskapets eier. *Andre eksportkreditt-institusjoner (ECAs) og internasjonale standardsettere*, som OECD og Ekvatorprinsippene (EP), legger forutsetningene for hvordan eksportkreditter skal forvaltes. Eksportkreditt Norge er aktivt engasjert for å videreutvikle disse til det beste for Norge og verdenssamfunnet.

Det er viktig for Eksportkreditt Norge å tiltrekke seg og beholde talenter, og det legges ressurser i å

sikre at selskapet er en god og inspirerende arbeidsplass for våre medarbeidere. Samarbeidspartnere og virkemiddelaktører, som eksempelvis GIEK og Innovasjon Norge, er også viktige for at selskapet skal nå målet om å fremme norsk eksport. Bransjeorganisasjoner kan utfordre selskapet ved å rette et kritisk blikk på selskapets forretningsvirksomhet. Dette er nyttige innspill for både selskapet selv, og for eier, for å sikre forbedring og optimal ivaretagelse av selskapets mandat.

Dialog med interessenter er en del av Eksportkreditt Norges kontinuerlige arbeid. Tabellen på s. 38 og 39 gir en oversikt over dette. Eksportkreditt Norge hadde som mål for 2016 å videreutvikle sin interessentdialog, blant annet ved å utvikle og kommunisere tydelige prinsipper for interessentdialogen og vurdere en ytterligere systematisk tilnærming til forskjellige interesseorganisasjoner. Dette målet blir videreført i 2017. Selskapet gjennomfører årlig en rekke strukturerte interessentmøter med ulike interessenter som bransjeorganisasjoner, samarbeidspartnere og myndigheter. Dette i tillegg til rundt 800 kundemøter gjennomført med norske eksportører og deres kunder i 2016.

3.5.1. Interessentundersøkelsen

Menon Economics har dybdeintervjuet 26 interessenter for å kartlegge deres oppfatning av Eksportkreditt Norges rolle og omdømme, hvor godt kjent de er i markedet samt viktigheten av og kvaliteten på deres produkter, tjenester og service. Interessentene inkluderer garantister, finansinstitusjoner, myndigheter, bransjeorganisasjoner og advokater.

Generelt er interessentene godt fornøyde med Eksportkreditt Norges arbeid, og mener at de spiller en sentral rolle i å fremme norsk eksport. Dette gjelder spesielt innen shipping og offshore,

og andre næringer som preges av store enkeltleveranser. Eksportkreditt Norges produkter og service oppleves som konkurransedyktige. CIRR-renten og opsjonen mellom å kunne velge fast eller flytende rente trekkes frem som svært viktig. Interessentene er også jevnt over godt fornøyde med servicen og kompetansen hos Eksportkreditt Norge. Enkelte mener at prosessene kan forenkles noe, spesielt i forbindelse med dokumentasjonsprosesser og samarbeidet med GIEK. Flere respondenter poengterer også at kjennskapen til Eksportkreditt Norge varierer på tvers av både bransjer og selskapsstørrelser, og at Eksportkreditt Norge bør jobbe ytterligere for å øke kunnskapen hos mindre selskaper. Totalt sett er interessentene godt fornøyde med samarbeidet med Eksportkreditt Norge.

Effekt

De aller fleste respondentene i interessentundersøkelsen mener at Eksportkreditt Norge spiller en sentral rolle i realiseringen av norske eksportkontrakter. Hvor sentral rollen er avhenger, ifølge respondentene, av både bransje, markedsforhold og kvaliteten på prosjektet. Maritim næring trekkes spesielt frem som en næring hvor man tror at eksporten ville vært lavere uten Eksportkreditt Norge, mens eksport av råvarer som fisk og metall er mindre avhengige av bidraget til organisasjonen. Generelt spiller Eksportkreditt Norge en viktigere rolle i forbindelse med eksport av store enkeltleveranser. Videre trekkes det frem at Eksportkreditt Norge er viktigere i vanskelige tider med dårligere tilgang på kapital i markedet.

De fleste av respondentene mener også at tilbudet til Eksportkreditt Norge bidrar til å gjøre Norge til et attraktivt eksportland. I mange tilfeller er finansiering en viktig del av tilbudet, og Eksportkreditt

Norge bidrar her til at finansieringen kan komme på plass på et tidlig tidspunkt. Et annet moment er at majoriteten av de sammenlignbare eksportlandene også tilbyr en garanti- og eksportkredittfinansiering, og Norge ville hatt en komparativ ulempe dersom ikke også vi kunne tilbudt dette.

Når det gjelder teknologi- og kompetanseutvikling vurderes effekten til å være relativt liten. De fleste mener at dette i tilfelle skjer indirekte gjennom bevaring eller utvikling av kompetanse i prosjektene.

Kvalitet på produkter, tjenester og service
CIRR-renten trekkes frem som spesielt viktig i Eksportkreditt Norges tilbud, og de fleste mener at denne er svært konkurransedyktig i dag. Videre er det stor enighet om at opsjonen mellom å kunne velge CIRR-renten eller markedsrente frem til lånet skal utbetales er svært viktig. Dette tilbudet fremstår som en vann-vinn-situasjon for kjøperen, og er i realiteten en gratis opsjon som det ikke er mulig å få i det kommersielle markedet.

Tilnærmet alle respondentene mener at det er svært viktig med kunnskap og kompetanse om relevante markeder, produkter og kunder. Noen respondenter mener imidlertid at Eksportkreditt Norges spesifikke kunnskap rundt markeder og risiko kan bli noe bedre, spesielt innen annen industri. Samtidig sier de fleste av disse respondentene at det er viktigere at GIEK har dyptgående kunnskap om dette, siden det er de som sitter på den markeds- og landsspesifikke risikoen. Eksportkreditt Norges kunnskap om finansieringsbehov får generelt gode tilbakemeldinger.

Når det gjelder tilgjengeligheten til representantene og effektiviteten i søknadsprosesser vurderes denne generelt til å være god, og at den har blitt bedre de

siste årene. Samtidig trekkes det frem at Eksportkreditt Norge tidvis kan fremstå litt byråkratisk.

Når det gjelder norske eksportørers kjennskap til Eksportkreditt Norge, vurderes denne som god, spesielt for store selskaper. Kjennskapen er også større i enkelte bransjer, som maritim næring. Enkelte trekker frem at Eksportkreditt Norge og GIEK kanskje ikke er et like effektivt virkemiddel for SMBer, ettersom disse ikke har den samme kapasiteten i letingen etter finansieringskilder eller fordi den byråkratiske barrieren oppleves som for stor. Det foreslås at en alternativ tilnæringsmåte til SMBer kunne blitt utarbeidet i samarbeid med andre deler av virkemiddelapparatet, som for eksempel Innovasjon Norge, uten at det blir spesifikt foreslått hva som kan gjøres bedre.

Omdømme

Majoriteten av respondentene opplever at Eksportkreditt Norge fremstår som et kompetansesenter innen eksportfinansiering for norsk næringsliv. Flere poengterer også at dette er forventet ut ifra selskapets formål. De fleste opplever at omdømmet til Eksportkreditt Norge er bra hos både norske eksportører og blant utenlandske kjøpere av norske varer og tjenester. Dette gjelder spesielt innen shipping og offshore.

Når det kommer til Eksportkreditt Norges samfunnsansvar har de fleste et godt inntrykk av dette. Flere av respondentene mener det er svært viktig at Eksportkreditt Norges leder an arbeidet med samfunnsansvar i næringslivet, og at de ikke er delaktige i transaksjoner som norske virksomheter generelt ikke bør være delaktige i. De fleste opplever at gode holdninger til samfunnsansvar hos Eksportkreditt Norge er viktig for kundene, og at de store selskapene er spesielt opptatt av dette.

4 Ansvarlighet

4.1. GODE ETISKE HOLDNINGER

4.1.1. Hovedprinsipper

Eksportkreditt Norge forvalter store beløp på statens vegne, og selskapet er avhengig av å opptre etisk korrekt og med stor integritet for å ha tillit hos eier og omverden for øvrig. Eksportkreditt Norge arbeider derfor aktivt for å sikre at alle ansatte opptrer med høy etisk bevissthet og høyt integritetsnivå med tanke på problemstillinger som korrupsjon, konfidensialitet, inhabilitet og øvrige interessekonflikter. Eksportkreditt Norges forpliktelse til et høyt etisk nivå kommer klart til uttrykk i selskapets etiske prinsipper, som er godkjent av styret.

4.1.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Eksportkreditt Norge arbeider aktivt og kontinuerlig for å sikre en god forretningskultur og gode etiske holdninger. Dette gjøres blant annet med opplæring og trening av ansatte i relevante problemstillinger.

Selskapet har i 2016 vedtatt nye etiske prinsipper. De nye etiske prinsippene omfatter både våre etiske forpliktelser i den daglige drift, samt våre etiske forpliktelser i de transaksjoner vi finansierer. Målsetningen ved utarbeidelsen av de nye etiske prinsippene har vært å sikre at dokumentet til enhver tid dekker alle områder vi mener er relevante ut fra virksomhetens karakter og at kravene vi stiller til styret, ledelsen og de ansatte er i tråd med utviklingen av normer i samfunnet for øvrig. På

selskapets strategisamling i september 2016 ble det gjennomført en halvdags dilemmatrening for alle ansatte i de nye etiske prinsippene.

Eksportkreditt Norge ønsker åpenhet rundt dilemmaer og etiske problemstillinger, og selskapets etiske prinsipper påpeker at ansatte har både en rett og plikt til å varsle om forhold i virksomheten som er i strid med lover, og interne regler og retningslinjer. Selskapet har i 2016 etablert en ekstern varslingskanal tilrettelagt for anonym varsling. Selskapet har i den forbindelse også utarbeidet og vedtatt nye rutiner og prosedyrer for håndtering av intern og ekstern varsling.

4.1.3. Våre mål og videre arbeid

Eksportkreditt Norge vil fortsette sitt arbeid

NØKKELTALL OG INFORMASJON

I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- Ingen registrerte brudd på etiske retningslinjer
- Ingen mottatte interne eller eksterne varsler
- Gjennomført 13 samlinger med intern opplæring i etiske problemstillinger, herunder opplæring i våre etiske prinsipper, våre antikorrupsjonsrutiner, lavskatteland, hvitvasking og terrorfinansiering.

VÅRE VERDIER

Ansvarlig

Vi kan vårt fag og er ikke redd for å ta beslutninger

Dynamisk

Vi er i forkant av markedsendringer, og vi vil – selv om vi ikke må

Entusiastisk

Vi støtter hverandre, og vi lærer og utvikler oss som mennesker

med å øke bevisstheten om relevante etiske problemstillinger.

4.2. FAGORGAN FOR EIER OG PÅDRIVER FOR GODE OG ANSVARLIGE INTERNASJONALE RAMMEBETINGELSER

4.2.1. Hovedprinsipper

Som nevnt tidligere så tilbyr Eksportkreditt Norge offentlig støttet finansiering og er underlagt OECDs regelverk for eksportfinansiering for alle sine utlån. Hovedavtalen er «Arrangement on Officially Supported Export Credits», se nærmere omtale i kapittel 2.

Som en del av avtaleverket har OECD også etablert felles retningslinjer for ivaretagelse av miljø og sosiale forhold²⁴, og for bekjempelse

av korrupsjon i prosjektene som finansieres. Eksportkreditt anvender disse retningslinjene i vurderingen av alle prosjekter.

Eksportkreditt Norge skal videre sikre ansvarlig långivning til lavinntektsland for å unngå at det bygges opp et for høyt nivå på utenlandsk gjeld i landene. Dette er også regulert av OECDs retningslinjer. Selskapet søker samtidig å fremme økt bevissthet om OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og arbeidet i Norges nasjonale OECD-kontaktpunkt.²⁵

Det er et mål for Eksportkreditt Norge å tilby konkurransedyktig eksportfinansiering til norsk industri og deres kunder, som sikrer at eksportkreditter tilbys på like gode vilkår som i våre

²⁴ Se nærmere omtale av avtalen under Vurdering og oppfølging av miljø og sosiale forhold i transaksjonene 5.1

²⁵ Kontaktpunktet skal fremme OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, og bidra til å håndtere enkeltsaker om etterlevelse av retningslinjene.

konkurrentland og i samsvar med internasjonale avtaler. Selskapet deltar i internasjonalt arbeid innenfor eksportfinansiering i nært samarbeid med GIEK (Garantiinstituttet for eksportkreditt) og norske myndigheter. Dette arbeidet finner sted i faste møter i OECDs eksportkredittgrupper.

I tillegg er det etablert en egen arbeidsgruppe, International Working Group on Export Credits (IWG), som har som formål å enes om et felles sett med regler for eksportfinansiering som omfatter nye eksportland som Kina, Brasil og India. Eksportkreditt Norge bidrar også her med forberedelser og utarbeidelse av bakgrunnsinformasjon, rapportering og møtedeltagelse i internasjonale forhandlinger og ekspertgrupper.

Som fagorgan for Nærings- og fiskeridepartementet prioriterer selskapet samarbeid med andre relevante eksportfinansieringsinstitusjoner (ECA-er), for å opprettholde god kompetanse om andre relevante lands eksportfinansieringsordninger- og tilbud.

I tillegg til OECDs avtaler og retningslinjer er Eksportkreditt Norge også tilknyttet Ekvatorprinsippene, se omtale i kapittel 2.1. Det er viktig for selskapet å støtte internasjonale initiativ for å fremme miljø og sosiale forhold og sikre ansvarlighet innen finansiering av internasjonale prosjekter. Flere av de internasjonale bankene som selskapet samarbeider tett med, er også tilknyttet Ekvatorprinsippene, og initiativet er viktig for å øke oppmerksomheten rundt sosiale forhold og miljøaspekter i prosjektene.

4.2.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Eksportkreditt Norge deltar aktivt i forberedelser som fagorgan for norske myndigheter. Selskapet deltar i møtene som en del av den norske delega-

sjonen under forhandlinger og videreutvikling av internasjonale avtaler forhandlet i OECDs eksportkredittgrupper og i International Working Group on Export Credits (IWG).

I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- Deltatt på de tre faste forhandlingsmøtene i OECDs eksportfinansieringsgrupper samt i OECDs ekspertgruppe på renter.
- Deltatt på forhandlingsmøter for arbeidet i International Working Group on Export Credits (IWG).
- Prioritert arbeid med internasjonale relasjoner i form av kontakt med andre eksportfinansieringsinstitusjoner for å sikre informasjons- og erfaringsutveksling. Eksportkreditt Norge har blant annet deltatt på det årlige nettverksmøtet sammen med andre europeiske ECAs.
- Deltatt på det årlige møtet for Ekvatorprinsippmedlemmene samt på workshops arrangert av IFC med fokus på diskusjon og utvikling av IFC Performance Standards.
- Fått tilbakemelding fra Nærings- og fiskeridepartementet, hvor de uttrykker at de er tilfredse med Eksportkreditt Norges arbeid som fagorgan og bidragsyter i det internasjonale arbeidet i 2016.

4.2.3. Våre mål og videre arbeid

Eksportkreditt Norge skal arbeide videre for å sikre en konkurransedyktig eksportkredittordning i Norge for å tilby gode og forutsigbare vilkår for norsk industri og deres kunder. Selskapet skal fungere som et fagorgan for norske myndigheter og bidra til videreutvikling av det internasjonale regelverket for eksportfinansiering. Dette innebærer aktiv deltagelse i OECDs eksportkredittgrupper, herunder ekspertgrupper, og i forhandlingene i IWG med ikke OECD-land om en ny internasjonal avtale for eksportfinansiering.

Eksportkreditt Norge skal videre prioritere bedre interessentdialog, herunder samarbeid og dialog med andre relevante eksportfinansieringsinstitusjoner (ECAs). God innsikt i virkeområde og vilkår som tilbys hos andre land er viktig for å kunne vurdere konkurransedyktigheten til den norske ordningene, og for å fungere som et kompetansesenter innenfor eksportfinansiering for norske myndigheter.

Eksportkreditt Norge skal være aktiv deltager for videreutvikling av Ekvatorprinsippene og fremme prinsippene i arbeidet med lånetransaksjoner.

4.3. TILTREKKE OG BEHOLDE DYKTIGE MEDARBEIDERE, LIKESTILLING OG MANGFOLD

4.3.1. Hovedprinsipper

Eksportkreditt Norge skal etterstrebe rekruttering av dyktige medarbeidere, med sterke akademiske ferdigheter og positive holdninger, og som har evne og vilje til å bidra til utviklingen av et viktig selskap for norsk eksportindustri. Rutiner for rekruttering skal understøtte målsettinger innen likestilling og mangfold. I forkant av ansettelser skal kjønnsbalansen vurderes. Ved behov for å balansere skal det, ved utlysning og rekrutteringsprosess, særskilt vektlegges å få fram kandidater fra det underrepresenterte kjønn.

Selskapet skal sikre at medarbeiderne gis markedsmessige lønnsvilkår, men skal ikke være lønnsledende. Videre skal medarbeidere møte et forutsigbart belønningssystem. Lønnspolitikken skal være objektiv og eventuelle ubegrunnede skjevheter skal søkes utjevnet.

Selskapet skal ha fokus på kompetanse og utvikling av medarbeiderne. Alle skal få innføring, veiledning og opplæring for å fungere optimalt i sin rolle. Medarbeiderutvikling skal understøttes

av en årlig medarbeiderevaluering, og personlige mål og kompetanseutviklingsplaner skal fastsettes. Målsetninger innen likestilling og mangfold skal ivaretas ved planlegging og gjennomføring av kompetanseutviklingstiltak i organisasjonen. Eksportkreditt Norge skal ha en kultur og omgangsform som oppmuntrer medarbeiderne til å ønske ansvar og utfordringer. Selskapet skal oppfordre til balanse mellom medarbeidernes private og profesjonelle liv, for å forsterke ansattes trivsel, engasjement og bidra til en bærekraftig virksomhet.

4.3.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Eksportkreditt Norge har særlig arbeidet med kompetanseutvikling i 2016. Det er i løpet av året gjennomført en kartlegging av fremtidig kompetansebehov og identifisert områder hvor organisasjonen trenger å iverksette kompetanseutviklingstiltak. Ordningen hvor ansatte gis mulighet til å søke støtte til videreutdanning er videreført. Hospiteringsordningen med GIEK og Innovasjon Norge er også videreført i 2016, med utveksling mellom organisasjonene. I 2016 er det særlig hospitering hos ulike kontorer i Innovasjon Norge som er blitt prioritert.

Arbeidet med likestilling og mangfold ble videreført i 2016. Prioriterte tiltak har vært å sikre at god kjønnsbalanse, på alle nivåer og i alle enheter, vektlegges ved rekruttering. Videre ble det vektlagt å styrke ledernes kompetanse og forståelse for arbeidet med likestilling og mangfold. Ved årets lønnsoppgjør ble det særlig vurdert behov for å utjevne eventuelle ubegrunnede forskjeller og enkelte mindre tilpasninger ble gjennomført. Selskapet mener at det å ha klare mål og arbeide systematisk for mangfold og likestilling er et viktig bidrag for å skape en god og attraktiv arbeidsplass.

Ved utgangen av 2016 har Eksportkreditt Norge:

- 50 prosent kvinnelige ansatte
- 67 prosent kvinner i styret samlet sett og 60 prosent kvinner blant aksjonærvalgte styremedlemmer
- 33 prosent kvinner i ledelsen
- 10 prosent av de ansatte har bakgrunn fra land utenfor Norden

4.3.3. Våre mål og videre arbeid

Sentralt for Eksportkreditt Norge er å sikre at selskapet har riktig og tilstrekkelig kompetanse til å ivareta de oppgaver og utfordringer som ligger fremover, samt sikre at selskapet er optimalt organisert og bemannet. Prosjektet som ble igangsatt i 2016 for systematisk arbeid med kompetanseutvikling, vil videreføres og implementeres i 2017.

Arbeidet med likestilling og mangfold videreføres i 2017 med basis i den plattform og de prioriteringene som er lagt. Det vil også kommende år bli gjort en vurdering av behov for eventuell utjevning av ubegrunnede forskjeller i lønn. Arbeidet for å sikre balansert representasjon på alle nivå og i alle avdelinger i virksomheten videreføres.

Prestasjonssystemene for mål, oppfølging og kompensasjon er etablert for å sikre riktige incentiver for ønsket kultur og gode resultater i tråd med ønsket ambisjon. Det gjennomføres en fornyet vurdering i 2017, blant annet for å sikre tilstrekkelig vektlegging av tiltak for kompetanseutvikling.

Ordningen med støtte til videreutdanning, samt hospiteringsordning hos GIEK og Innovasjon Norge vil videreføres.

4.4. HMS FOR EGNE MEDARBEIDERE

4.4.1. Hovedprinsipper

Arbeidsmiljøutvalget i Eksportkreditt Norge arbei-

der for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i selskapet. Utvalget skal delta i planleggingen av verne- og miljøarbeidet, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd.

Ledelsen og arbeidstakerne har like mange representanter i utvalget. I tillegg deltar en representant fra bedriftshelsetjenesten. Vervet som leder for utvalget går på omgang mellom ledelsen og arbeidstakerne. Det avholdes møter ved behov og minimum to møter hvert år. Agendaen for møtene skal inneholde sykefraværsoppfølging og skaderapportering, og de ansatte inviteres i forkant av hvert møte til å komme med innspill og saker de ønsker skal tas opp.

Det skal avholdes en årlig vernerunde i lokalene. Hvert annet år får de ansatte tilbud om helsekontroll hos bedriftshelsetjenesten. Med jevne mellomrom inviteres også en ergoterapeut for gjennomgang og innspill på de ansattes arbeidsstillinger. Eksportkreditt Norge har i tillegg tegnet helseforsikring for ansatte.

4.4.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Det totale sykefraværet i selskapet i 2016 var på 2,5 prosent, sammenlignet med 2,7 prosent i 2015. Korttidssykefraværet var på 0,6 prosent mens langtidsfraværet var på 1,9 prosent. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert om arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i person- eller materielle skader i løpet av året.

Alle ansatte fikk sommeren 2016 tilbud om helsekontroll hos bedriftslegen. 63 prosent av de ansatte benyttet seg av tilbudet. I denne forbindelse ble trivsel i arbeidsmiljøet kartlagt, og tilbakemeldingene var gode. Alle ansatte svarte at de trives godt eller meget godt.

Vernerunden som ble avholdt i lokalene i november 2016, viste ingen mangler og ga derav ingen oppfølgingspunkter.

I 2016 har Eksportkreditt Norge:

- Ikke hatt arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året.
- Hatt et sykefravær på 2,5 prosent, hvorav korttidssykefraværet var på 0,6 prosent mens langtidsfraværet var på 1,9 prosent.
- Tilbudt alle ansatte helsekontroll hos bedriftslegen.

4.4.3. Våre mål og videre arbeid

Eksportkreditt Norge vil fortsette arbeidet med å ivareta et godt og fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Selskapet har som mål at sykefraværet fortsatt skal være på et stabilt og lavt nivå. Det vil bli gjennomført en vurdering av sykefravær i forhold til referansenivået i andre virksomheter per årsslutt 2016. I løpet av 2017 vil det være aktuelt å gjennomføre en ny medarbeidertilfredshetsundersøkelse.

5 Bærekraft

5.1. VURDERING OG OPPFØLGING AV MILJØ OG SOSIALE FORHOLD I TRANSAKSJONENE

5.1.1. Hovedprinsipper

Eksportkreditt Norge er en liten organisasjon med få ansatte og et lite økologisk fotavtrykk. Det er primært i finansieringen av lånetransaksjonene at selskapet kan gjøre en forskjell. Selskapets bærekraftsmål er å stille de gode spørsmålene og å sette de riktige kravene slik at prosjektene som finansieres gjennomføres på en forsvarlig måte. Dette er i utgangspunktet den beste løsningen fremfor at Eksportkreditt Norge avstår fra finansieringen og at transaksjonen eventuelt blir finansiert på andre måter uten tilstrekkelig hensyn til mennesker og miljø. Det handler om miljømessig bærekraft og sosial ansvarlighet. For å følge opp selskapets samfunnsansvar tas det utgangspunkt i nasjonale lover og internasjonalt anerkjente prinsipper og retningslinjer.

Eksportkreditt Norge følger OECDs «Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence» (Common Approaches), og er også tilsluttet Ekvatorprinsippene²⁶. Se nærmere omtale i kapittel 2.2.

OECDs Common Approaches og Ekvatorprinsippet er i stor grad sammenfallende og legger til

grunn International Finance Corporations (IFC) Performance Standards som referansenormer og styringsmål sammen med bruk av Verdensbankens HMS retningslinjer (WB EHS Guidelines)²⁷. Ytelsesnivåene og tiltakene er generelt ansett for å være gjennomførbare for nye prosjekter basert på eksisterende teknologi og til en fornuftig pris. Prosjektene skal selvfølgelig også alltid tilfredsstillende nasjonal lovgivning og eventuelle internasjonale regelverk og konvensjoner.

Videre følger Eksportkreditt Norge OECDs retningslinjer for ansvarlig långivning som skal forhindre at utviklingsland påtar seg en gjeldsbyrde som ikke er bærekraftig. Retningslinjene støtter opp om arbeidet til IMF og Verdensbanken for å bidra til at utviklingsland ikke på nytt bygger opp en betydelig utenlandsgjeld etter at dette nå har kommet ned på et akseptabelt nivå med Heavily Indebted Poor Countries (HIPC) og Multilateral Debt Relief (MDRI) initiativene.

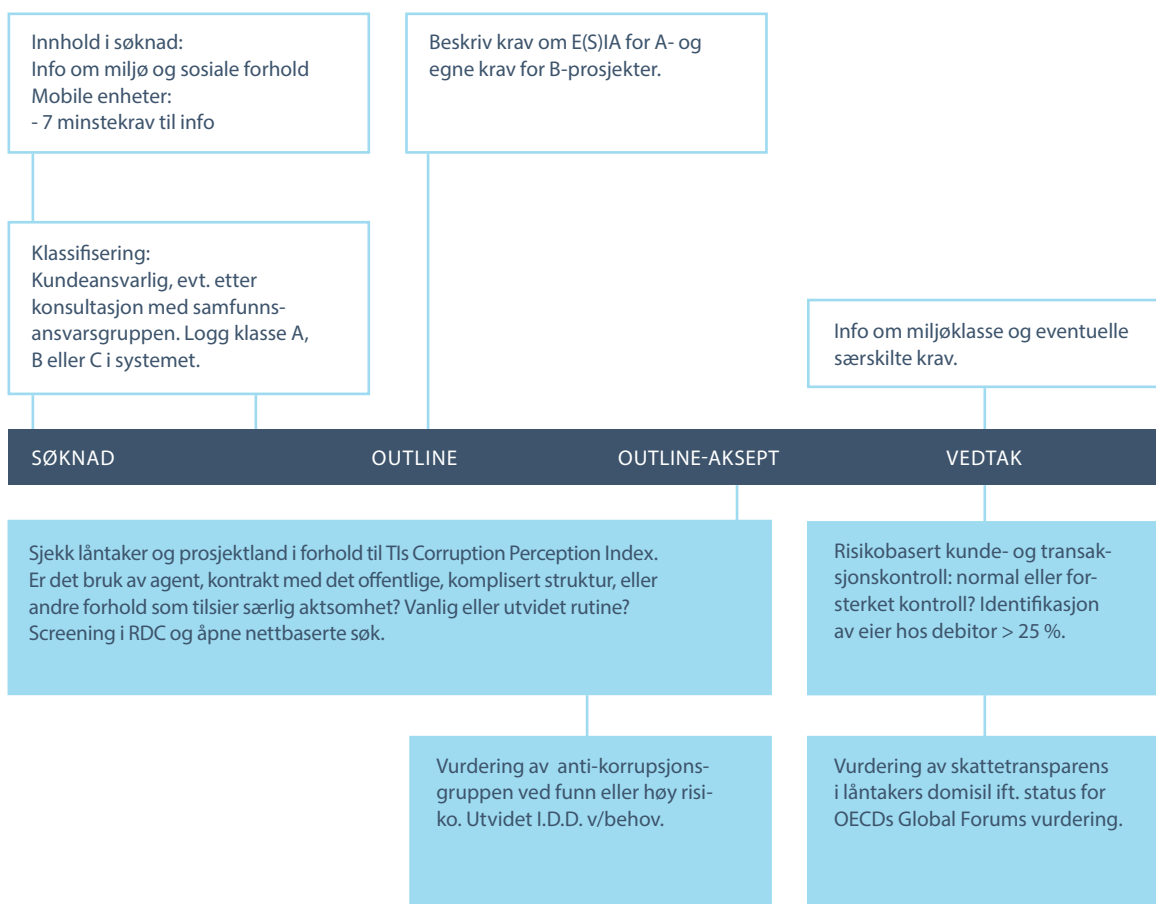
5.1.2. Vårt arbeid og resultater for 2016

Alle søknader om finansiering som mottas av Eksportkreditt Norge, blir klassifisert, vurdert og fulgt opp i henhold til en risikovurdering av sosiale vilkår og miljømessige konsekvenser. Formålet med dette er å sikre ansvarlighet og bærekraft for

²⁶ Eksportkreditt Norge tilsluttet seg ekvatorprinsippene i 2014

²⁷ Verdensbankens HMS retningslinjer er sektorspesifikke, tekniske referansedokumenter med generelle og bransjespesifikke eksempler på God Internasjonal Industri Praksis (GIIP), iht. IFC Performance Standard 3 om ressurseffektivitet og forurensningsforebygging.

FIGUR 16 - MILJØ OG SOSIALE FORHOLD

ANTI-KORRUPSJON, HVITVASK OG SKATTETRANSPARENS

MARKEDSAVDELINGEN

miljø og sosiale risikoer i prosjekter hvor Eksportkreditt Norge deltar med finansiering.

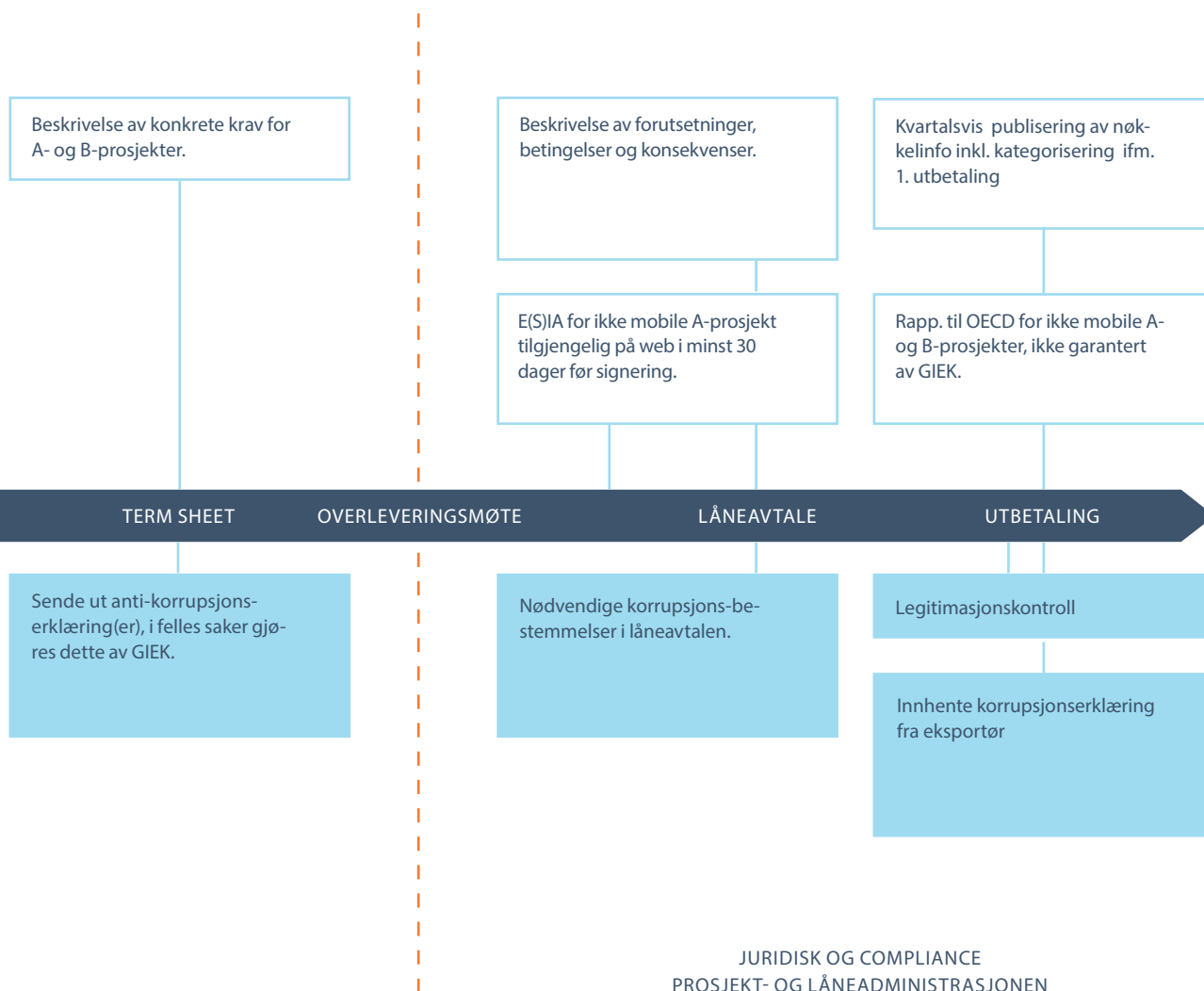
Alle søknader klassifiseres i tre ulike kategorier: A, B eller C. Disse kategoriene representerer en risikovurdering mht. miljømessige konsekvenser og/eller sosiale vilkår ved gjennomføring av prosjektet. Saker som anses å ha høy miljørisiko og/eller risiko for negative sosiale konsekvenser kategoriseres som «A-prosjekter». Saker i kategori B vurderes som middels risiko, mens kategori C vurderes til å ha lav risiko for manglende ivaretagelse av miljø og sosiale forhold.

I 2016 ble det etablert egne retningslinjer for vurdering av transaksjoner til eventuelt ikke transparente jurisdiksjoner, såkalte skattepara-

diser. Viktige vurderingskriterier er åpenhet og informasjonsdeling. I utgangspunktet er det et minimumskrav at de involverte partene er etablert i land som scorer «Largely compliant» eller bedre på OECDs Global Forums oversikt.

Eksportkreditt Norge undersøker om eventuelle tilbud om finansiering til offentlige kjøpere i lav-inntektsland er innenfor grensene for offentlig opplåning avtalt med International Monetary Fund (IMF) og Verdensbanken, og at opplåningen ellers er i tråd med landets langsiktige utviklingsplaner. Eksportkreditt Norge behandlet ingen slike saker i 2016.

GIEK er en viktig samarbeidspartner for Eksportkreditt Norge på mange områder. I arbeidet med

KATEGORISERING AV MILJØ OG SOSIALE FORHOLD

Kategori A er prosjekter som innebærer betydelige negative, kanskje irreversible, miljømessige og sosiale konsekvenser. Noen av konsekvensene kan være vanskelig å avbøte og de kan påvirke et større område enn selve anleggsområdet/fasilitetene. Kategori B-prosjekter har mindre potensielle negative miljø- og sosiale konsekvenser enn et A-prosjekt. Typisk vil det være et lavere antall konsekvenser, de er knyttet til et definert område og få om noen er irreversible, samt at avbøtende tiltak er mer tilgjengelig. Kategori C-prosjekter har minimalt eller potensielt ingen innvirkninger på miljø og sosiale forhold. Det er ikke bare nye «greenfield» prosjekter som skal vurderes, men også finansiering til allerede eksisterende prosjekter og tilhørende fasiliteter.

Ved vurdering av miljøkonsekvenser vurderes prosjektets inngrep i naturen og risiko for at prosjektet kan forurense luft, vann eller jord. Mulige miljøkonsekvenser kan være; betydelig utslipp til luft, inkludert drivhus/klimagasser, utslipp, avfall, farlig avfall, avløpsvann, støy og vibrasjoner, betydelig bruk av naturressurser og konsekvenser på truede arter.

Sosiale konsekvenser kan blant annet være knyttet til arbeidsforhold, helse-, miljø- og sikkerhetsaspekter, oppkjøp av land/eiendom og ufrivillig forflytning/bosetning, urbefolkning, kulturarv og prosjekt relaterte menneskerettighets konsekvenser inkludert tvangsarbeid, barnarbeid og livstruende helse- og sikkerhetssituasjoner.

vurdering av risiko for miljø og sosiale forhold er det inngått en egen samarbeidsavtale med GIEK som gir Eksportkreditt Norge tilgang til miljø- og menneskerettighetsspesialistene i GIEK, også i transaksjoner som ikke blir garantert av GIEK.

Vesentlighetsanalyse

Eksportkreditt Norge gjennomførte i 2015 en vesentlighetsanalyse for arbeidet med samfunnsansvar. Analysen har vært et viktig grunnlag for å forbedre rapporteringen av selskapets samfunnsoppdrag og -ansvar. Vesentlighetsanalysen har blitt gjort i samsvar med Global Reporting Initiativs (GRI) sin metodikk. Eksportkreditt Norge har også latt oss inspirere av GRI-rammeverket der det er relevant, bl.a. hva gjelder metode for rapporteringsprinsipper, men har imidlertid valgt å ikke rapportere i henhold til GRI.

Eksportkreditt Norge er ikke tilsluttet UN Global Compact, men rapporterer likevel på aspektene som er vesentlige for vår virksomhet. For disse aspektene søker vi å følge UN Global Compact sine krav om beskrivelse av policy, gjennomførte aktiviteter, resultater og forventede resultater tilsvarende hva som legges til grunn i norsk regnskapslovgivning § 3-3 c.

Selskapet har arbeidet videre med å etablere tydeligere retningslinjer for vurdering av mobile enheter, spesielt oppfølging av mobile enheter i løpetiden.

5.1.3. Våre mål og videre arbeid

Eksportkreditt Norge vil i 2017 ha fokus på økt interessentdialog med formål om å gjøre dialogen mer strukturert og systematisk for å få flere tilbakemeldinger på selskapets arbeid med samfunnsansvar. Intern opplæring for å trygge at medarbeiderne har den riktige kompetansen vil

være viktig i 2017. Dette for å sikre at Eksportkreditt Norge stiller de riktige spørsmålene og setter de riktige kravene i transaksjonene vi finansierer. Selskapet vil foreta en gjennomgang av kravene knyttet til miljø og sosiale forhold som stilles til de norske eksportørene.

Det er en økende grad av prosjekter til lavinntektsland hvor OECDs retningslinjer for ansvarlig långivning kan gjøre seg gjeldende. Vi vil

NØKKELTALL OG INFORMASJON

I 2016 har Eksportkreditt Norge

- Utbetalt 3 transaksjoner i kategori A, samtlige til knyttet til offshore produksjon av olje og gass.
- Utbetalt 5 transaksjoner i kategori B.
- I samarbeid med GIEK besøkt og vurdert 8 utenlandske verft. En transaksjon ble utbetalt ifm. levering fra et verft som ikke var blitt vurdert da avtale om finansiering var inngått før etablering av retningslinjene.
- Som følge av aktiviteter hos låntaker knyttet til miljø og sosiale forhold ble en søknad om finansiering avslått.
- Utbetalt 3 nye lån med særskilte krav til miljø og/eller sosiale forhold.
- Ikke utbetalt noen transaksjoner omfattet av OECDs retningslinjer for ansvarlig långivning til lavinntektsland.
- Deltatt på eget møte blant OECDs Environmental and Social Practitioners, workshop med Practitioners og Ekvatorbanker, Ekvatorbankenes årsmøte og IFCs Community of Learning.
- Startet å publisere en kvartalsvis oversikt med grunnleggende informasjon over utbetalte transaksjoner, for å skape større åpenhet rundt prosjektene selskapet finansierer.

RETNINGSLINJER FOR VURDERING OG OPPFØLGING AV MILJØ OG SOSIALE FORHOLD

Oppfølging av transaksjonene

Avhengig av transaksjonens grad av risiko vil Eksportkreditt Norge følge opp med tiltak i lånets utbetalings- og tilbakebetalingstid. Dette vil være vilkår i lånedokumentasjon med for eksempel krav til uavhengige rapporter. Generelt vil alle transaksjoner i kategori A og B ha spesifikke krav til oppfølging. Særlig i konstruksjonsfasen vil det være krav om rapportering på oppfølging av tiltaksplaner for å redusere risikoene for miljø og sosiale forhold. Dette vil være knyttet opp mot videre utbetalinger av finansieringen. I likhet med alle andre trinn i prosessen, vil anslått alvorlighetsgrad av negative virkninger være en avgjørende faktor for å bestemme hvilke tiltak det er hensiktsmessig å iverksette. Låneavtalen kan omfatte krav om tiltak og utbedring av avvik innen en passende tidsperiode. Unnlattelse av å utbedre innen den avtalte perioden kan føre til en stans eller forsinkelse i låneutbetalinger. I verste tilfelle kan det føre til en misligholdssituasjon. For alle større transaksjoner (over 100 millioner kroner) er det krav om rapportering av vesentlige krav eller klagemål mot deltakerne i prosjektet, og Eksportkreditt Norge vil ha rett til stedsbefaring.

Mobile enheter

Mobile enheter, som skip, fly og tog, omfattes i utgangspunktet ikke av verken OECD-avtalen for miljø og sosiale forhold eller Ekvatorprinsippene. Årsaken til dette er at det kan være vanskelig å gjennomføre en vurdering av de miljømessige og sosiale konsekvensene når det ikke kan gjøres for et definert geografisk område. Eksportkreditt Norge klassifiserer likevel alle transaksjoner – uavhengig av type prosjekt og hvor de skal gjennomføres iht. retningslinjene. Den maritime næringen er betydelig regulert ved internasjonale konvensjoner. Flere av disse konvensjonene skal ivareta både miljømessige og sosiale risikoforhold, blant annet gjennom IMOs MARPOL og SOLAS samt ILOs Maritime Labour Convention fra 2006 («MLC 2006»). Skipet eller riggens flagg er derfor et viktig kriterium da det forteller

hvilke IMO-avtaler flaggstaten har ratifisert. Videre vil tekniske kvaliteter samt eier og operatørens ledelses- og sikkerhetssystemer og generelle erfaring tillegges stor vekt. Det er et generelt krav at alle enheter i risikokategori A har ISO 9001, ISO 14001 og OHSAS 18001-sertifisering.

For kategori A-transaksjoner skal det i utgangspunktet kreves en Environmental and Social Impact Assessment (ESIA). Dette kan imidlertid være vanskelig å følge opp for mobile enheter så fremt de ikke skal på en lengre kontrakt til en definert geografisk lokalisering. Skal den mobile enheten operere innenfor et bestemt geografisk område for en periode på to år eller mer, vil det bli gjort en vurdering i forhold til konsekvensene for dette området som om enheten ikke var mobil.

Hvis det er kjent at enheten skal operere i et potensielt miljømessig risikabelt område, kan det også være behov for å stille særlige krav selv om enhetens kontrakt i utgangspunktet er av kortere varighet enn to år. Dette kan blant annet gjelde arktiske strøk, RAMSAR-områder, viktige formerings- og beiteområder for rødlistede arter, eller hvis enheten skal operere på en potensielt risikabel måte med høsting, fangst, fiske og utnyttelse av marine sårbare ressurser.

Hvor enheten skal bygges er også viktig i vurderingen. Eksportkreditt Norge ønsker særlig å fremme akseptable arbeidsvilkår og sikre at det ikke er bruk av barne- og eller tvangsarbeid, betydelig HMS-risiko eller alvorlige brudd på lokal arbeidslovgivning. Enheten kan godt være i risikokategori C i driftsfasen, men avhengig av hvilke påvirkningsmuligheter vi har, vil det stilles krav spesielt til sosiale forhold i forbindelse med bygging av enheten. Dette vil typisk gjelde for skrog som bygges i Øst-Europa, og skip/rigger som bygges ved asiatiske verft. Eksportkreditt Norge og GIEK har sammen klarert ut en del verft, bl.a. i Korea, til å ha akseptable standarder på dette området. Sertifiseringer som OHSAS 18001 (HMS-forhold), ISO 14001 (miljøstyring), og SA 8000 (som omhandler de ansattes arbeidsforhold) er elementer som vil være viktige.

derfor også i år ha fokus på kompetanse om dette hos utlånsmedarbeiderne.

5.2. ARBEID MED ANTI-KORRUPSJON OG HVITVASKING

5.2.1. Hovedprinsipper

Eksporthkreditt Norge er ansvarlig for at statens midler forvaltes på en forsvarlig måte. Det er avgjørende for selskapets tillit hos eierne, og omverden for øvrig, at selskapet har tilstrekkelige kontroll- og forebyggingstiltak for korrupsjons- og hvitvaskingsrisiko i transaksjoner. Dette skal bidra til at selskapet ikke finansierer eksportkontrakter hvor det foreligger korrupsjon eller andre misligheter. Med stadig økende eksponering i korrupsjonsutsatte områder arbeider Eksporthkreditt Norge aktivt for å sikre at selskapet har et godt antikorrupsjonsprogram og gode rutiner for forebygging og avdekking av misligheter i eksportkontraktene.

Eksporthkreditt Norge har en risikobasert tilnærming til arbeidet med å forebygge misligheter i transaksjoner selskapet finansierer. Risikoen for korrupsjon, hvitvasking og andre misligheter blir vurdert konkret i alle selskapets transaksjoner. Arbeidet med forebygging tilpasses risikonivået. Eksporthkreditt Norge har vedtatt og implementert retningslinjer og rutiner for hvordan korrupsjon skal bekjempes i transaksjonene. Gjennom rutinene implementerer Eksporthkreditt Norge de krav som følger av OECDs «Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits». Selskapets antikorrupsjonsrutiner forplikter blant annet til å gi informasjon til kundene, innhente opplysninger og erklæringer fra eksportør, og eventuelt fra annen søker, gjøre undersøkelser av involverte parter, samt å inkludere vilkår mot korrupsjon i låneavtalene.

Eksporthkreditt Norge ser det som viktig å ha et godt samarbeid med GIEK og samarbeidende banker, for å dele kunnskap og erfaringer om antikorrupsjonsarbeid. Dette sikrer også godt koordinerte og effektive prosesser mot selskapets kunder.

Gjennom hvitvaskingsprinsippet «kjenn din kunde» foretar Eksporthkreditt Norge en vurdering av låntakerne i samsvar med regelverket i hvitvaskingsloven.

5.2.2. Arbeid og resultater for 2016

Selskapet har i løpet av det siste året arbeidet aktivt for å etablere gode rutiner og systemer internt om hvordan denne risikoen skal håndteres. I 2016 ble det vedtatt en ny antikorrupsjonspolicy. Videre ble selskapets antikorrupsjonsrutiner revidert. De nye rutinene fokuserer i større grad på risikoen forbundet med involvering av henholdsvis agenter og ikke-transparente jurisdiksjoner.

Vårt antikorrupsjonsprogram legger vekt på at man i hver enkelt utlånsak må utvise nødvendig aktsomhet og vurdering av de involverte parter for å hindre korrupsjon i tilknytning til prosjektene som finansieres. Det er gjennomført 7 runder med intern opplæring i de nye rutinene, i tillegg til presentasjoner om generelt arbeid med å forebygge og avdekke hvitvasking. Selskapets antikorrupsjonsgruppe som rådgir og kommer med anbefalinger i risikoutsatte engasjementer, er involvert i et økende antall saker, og hadde i 2016 16 saker til vurdering. Eksporthkreditt Norge etablert i 2016 en ekstern varslingskanal tilrettelagt for ekstern varslings og besluttet i den forbindelse rutiner for håndtering av varslingsaker.

5.2.3. Våre mål og videre arbeid

Eksporthkreditt Norge ser anti-korrupsjonsarbeidet

som en kontinuerlig prosess og vil videreføre fokuset på å minimere risiko for korrupsjon og andre misligheter i transaksjoner vi finansierer. Det er i samarbeid med GIEK satt i gang et arbeid med å forbedre og samkjøre våre KYC-prosesser.

NØKKELTALL OG INFORMASJON

I 2016 har Eksportkreditt Norge

- Hatt 16 saker som har vært fremlagt for antikorrupsjonsgruppen for vurdering og rådgivning.
- Gjennomført 11 interne samlinger med opplæring eller dilemmatrening innen anti-korrupsjon.

FIGUR 17 - LANDFORDELING TRANSAKSJONER 2016 (PROSJEKT- ELLER DEBITORLAND).

6 Styring og kontroll i Eksportkreditt Norge

Eksportkreditt Norge legger stor vekt på å ha et godt og effektivt system for risikostyring og internkontroll. Selskapet håndterer store pengestrømmer og toleransenivået for feil med alvorlig konsekvens er meget lav. Selskapet oversender årlig to risikovurderinger til Nærings- og fiskeridepartementet. Eksportkreditt Norge er opptatt av at risikostyring og internkontroll er en integrert del av styringsdialogen med departementet.

6.1. EIERSTYRING OG SELSKAPsledelse

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring som beskrevet i Stortingsmeldingen om et mangfoldig og verdiskapende eierskap (Meld. St. 27 (2013 – 2014)). I meldingens pkt. 8.2.3 fremgår det at alle heleide statlige selskaper bør følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) der dette er hensiktsmessig, og som en del av dette gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse, herunder redegjøre for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse og har utarbeidet en redegjørelse for etterlevelse av NUES. Redegjørelsen inngår som vedlegg til selskapets årsrapport og er publisert på selskapets nettsider. I all hovedsak skyldes avvik fra anbefalingen at Eksportkreditt Norge er et 100 prosent heleid statlig selskap, og at deler av anbefalingen ikke er relevant for selskapets virke.

6.2. TRE FORSVARSLINJER

Eksportkreditt Norge har etablert tre forsvarslinjer for risikostyring og internkontroll.

Internkontroll

Eksportkreditt Norge har i 2016 aktivt vektlagt arbeidet med internkontroll. I tillegg til retningslinjer og veiledninger, som skal bidra til god internkontroll, ble det i 2016 implementert et helhetlig rammeverk for internkontroll og operasjonell styring.

Eksportkreditt Norges system for internkontroll og operasjonell styring kalles helhetlige styrings-systemer. Dette har som mål å implementere et system for internkontroll og operasjonell risikostyring, med tilhørende nøkkelkontroller, tilpasset selskapets størrelse og kompleksitet. Styret gir overordnede føringer gjennom etiske prinsipper og prinsipper for risikostyring, internkontroll og compliance. Styrets føringer er operasjonalisert gjennom policydokumenter som vedtas av selskapets ledelse. For å kunne følge opp prinsippene og policyene er det utarbeidet arbeidsprosesser, prosedyrer, nøkkelkontroller, samt tilhørende dokumentasjon som skal følges i det daglige arbeidet. Systemet innebærer en helhetlig tilnærming til risikostyring og internkontroll i selskapet. Formålet med systemet er at alle som jobber i Eksportkreditt Norge skal ha et bevisst forhold til risiko i det daglige arbeidet, slik at selskapet kan ligge i forkant og unngå feil i det dag-

lige arbeidet samt ha gode vurderinger hva gjelder fremtidig risiko.

Eksportkreditt Norges mål for internkontroll er at alle ansatte har tilhørende oppmerksomhet og kontroll integrert i sin arbeidshverdag, og dermed fungerer som første forsvarslinje mot feil. Linjeledelse har eierskap til og ansvar for risikovurdering, risikostyring og risikoreducerende tiltak, herunder også et ansvar for å opprettholde en hensiktsmessig internkontroll.

Compliance og controlling

Andre forsvarslinje i Eksportkreditt Norge består av både etterlevelsfunksjonen (compliance), som følger opp risiko for selskapets brudd på lover, forskrifter og retningslinjer, og selskapets controllerfunksjon. Organisatorisk og faglig er compliance-funksjonen underlagt juridisk avdeling og controller-funksjonen underlagt økonomiavdelingen. Eksportkreditt Norge har i 2016 arbeidet med operasjonalisering av compliance-funksjonen.

Intern revisjon

Selskapets tredje forsvarslinje er internrevisjonen, som er en uavhengig og objektiv revisjons- og rådgivningsfunksjon. Internrevisjonen skal bidra til at selskapet oppnår sine mål gjennom å tilføre selskapet en systematisk og disiplinert tilnærming for å evaluere og forbedre effektiviteten av selskapets risikostyring, kontroll- og styringsprosesser. Internrevisjonen skal gjennomføre sitt arbeid i henhold til en risikobasert årlig revisjonsplan godkjent av selskapets styre. Resultatene av utførte revisjonsaktiviteter, med tilhørende forslag til forbedringer, rapporteres rettidig til ledelsen, kontrollfunksjoner og styret. Internrevisjon rapporterer direkte til styret og er funksjonelt uavhengig av administrasjonen. Eksportkreditt Norges internrevisjon ble etablert våren 2013 og er i dag outsourcet til PricewaterhouseCoopers.

6.3. OPPFØLGING AV RISIKOER I 2016

Eksportkreditt Norges oppdaterte risikovurdering for 2016 ble oversendt Nærings- og fiskeridepartementet våren 2016. Risikoene vurderes ut ifra sannsynlighet og konsekvens. Fargekodene grønn, gul og rød brukes for å indikere alvorlighetsgraden knyttet til risikoen, hvor rød er høyeste alvorlighetsgrad. I rapporten ble en risiko vurdert som rød før eventuelle tiltak. Dette var risiko for at Eksportkreditt Norge ikke kan bistå norsk industri i ønsket grad i den pågående omstillingen.

Risikoen er dels knyttet til at Eksportkreditt Norge ikke når fram til alle leverandører som kan ha nytte av eksportfinansiering på nye prosjekter. Tiltaket for å redusere sannsynlighet og konsekvens av denne risikoen var implementering av den nye strategien. Med markedsutfordringene innen oljeservice som pågår, er det nå et større krav til Eksportkreditt Norge om å ytterligere intensivere sitt arbeid med å synliggjøre eksportfinansieringstilbudet til relevante deler av øvrig norsk næringsliv. Dersom den krevende situasjonen vedvarer og de igangsatte tiltakene ikke gir ønsket effekt, bør andre tiltak, slik som utvidelse av Eksportkreditt Norges produktspekter, vurderes. Det samlede risikobildet ble vurdert til å være akseptabelt og innenfor selskapets risikotoleranse.

Som følge av implementering av ny strategi, ble det gjennomført flere tiltak gjennom de strategiske prosjektene salgsledelse, veiledning og utvikling markedskanaler.

6.4. HENDELSER I 2017

Det har i 2017 ikke vært hendelser som har endret risikobildet for virksomheten betydelig. Eksportkreditt Norges oppdaterte risikovurdering for 2017 ble oversendt Nærings- og fiskeridepartementet høsten 2016.

7 Oppsummering og samlet vurdering av måloppnåelse

Eksportkreditt Norges hovedmål er å fremme norsk eksportkreditt gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. I vedlegg til oppdragsbrevet for 2016 har NFD definert måleparameterne for hver enkelt av nøkkelbegrepene i hovedmålet til selskapet, og som selskapet forventes å rapportere på i årsrapporten. Måleparameterne er kommentert i årsrapporten, og dette kapitlet gir en samlet vurdering av måloppnåelsen opp imot de fastsatte måleparameterne.

Konkurransedyktig eksportfinansiering

Eksportkreditt Norge mottok i 2016 278 lånesøknader, som er på linje med 2015. Utlånssaldoen ved utgangen av 2016 var 76,5 milliarder kroner, som også er på linje med 2015. Selskapets sannsynlighetsjusterte ordresreserve var ved utgangen av 2016 på 17,2 milliarder kroner, som er en nedgang på 4,1 milliarder kroner sammenlignet med året før.

Antall søknader gjennom året var høyt, selv om deler av norsk eksportindustri opererer i svært krevende markedsforhold. Utlånssaldoen ble opprettholdt gjennom året, mens sannsynlighetsjustert ordresreserve falt noe gjennom året.

Menon Economics har beregnet Eksportkreditt Norges addisjonalitet. For hver krone eksport relatert til Eksportkreditt Norges saker ville hele 82 øre ikke blitt realisert uten hjelp fra EK og GIEK.

Dette skjer enten ved at transaksjonene ikke blir gjennomført uten Eksportkreditt Norges og GIEKs hjelp, eller ved at kontraktene blir mindre uten deres hjelp. Noen av disse kontraktene ville også tatt lenger tid å gjennomføre.

Eksportkreditt Norges addisjonalitet er vurdert til å være svært høy. Noe av den høye addisjonaliteten kan skyldes endret metodikk, men selv med den gamle metodikken ville addisjonaliteten vært vesentlig høyere, sammenlignet med tidligere år.

EK deltar i møtene som en del av den norske delegasjonen under forhandlinger og videreutvikling av internasjonale avtaler forhandlet i OECDs eksportkredittgrupper og i International Working Group on Export Credits (IWG). I 2016 har EK deltatt på tre faste forhandlingsmøtene i OECDs eksportfinansieringsgrupper samt i OECDs ekspertgruppe på renter. Selskapet har også deltatt på forhandlingsmøter for arbeidet i International Working Group on Export Credits (IWG). Videre har selskapet deltatt på det årlige møtet for Ekvatorprinsippmedlemmene samt på workshops arrangert av IFC med fokus på diskusjon og utvikling av IFC Performance Standards.

Eksportkreditt Norge har prioritert arbeid med internasjonale relasjoner i form av kontakt med andre eksportfinansieringsinstitusjoner for

å sikre informasjons- og erfaringsutveksling. Eksportkreditt Norge har blant annet deltatt på det årlige nettverksmøtet sammen med andre europeiske ECAs. Selskapet har god respons på sitt arbeid på dette, herunder fra eier Nærings- og fiskeridepartementet.

Eksportkreditt Norges vurdering er at måloppnåelsen innenfor nøkkelbegrepet konkurransedyktig eksportfinansiering er god.

Tilgjengelig eksportfinansiering

Eksportkreditt Norge mottok i 2016 80 lånesøknader til utstyr til olje og gass. Innenfor maritim virksomhet mottok selskapet 68 lånesøknader, hvorav 39 søknader til skip og 29 søknader til skipsutstyr. Innen industri og miljøteknologi mottok selskapet 130 lånesøknader til industri og miljøteknologi, hvorav 51 søknader til miljøteknologi og 79 søknader til annen industri. Av totalt 278 søknader ble 57 vurdert til å være nyskapende prosjekter. Det ble mottatt totalt 106 søknader fra SMBer. Selskapet arrangerte 20 kundearrangementer i samarbeid med GIEK i 2016.

Fordelingen av søknadene mellom selskapets definerte bransjer var omtrent på nivå med året før. Det var noe økning i antall søknader innenfor olje- og gass, mens det var en nedgang innenfor maritim sektor. Innenfor industri og miljøteknologi var nivået på linje med året før. Antall lånesøknader var på nivå med året før, men var en fordobling i antall søknader som ble vurdert til å være nyskapende prosjekter. Sistnevnte kan ha sammenheng med at flere bedrifter som tidligere var leverandører til olje- og gassektoren nå prøver å finne nye markeder med nye produkter. Antall kundearrangementer hadde en svak nedgang og hadde sammenheng med flere større og tyngre interne prosjekter.

Menon Economics intervjuet i 2016 26 interessenter for å kartlegge deres oppfatning av Eksportkreditt Norges rolle og omdømme, hvor godt kjent de er i markedet samt viktigheten av og kvaliteten på deres produkter, tjenester og service. Interessentene inkluderer garantister, finansinstitusjoner, myndigheter, bransjeorganisasjoner og advokater.

Generelt er Eksportkreditt Norges interessenter godt fornøyde med Eksportkreditt Norges arbeid, og mener at de spiller en sentral rolle i å fremme norsk eksport. Dette gjelder spesielt innen shipping og offshore, og andre næringer som preges av store enkeltleveranser. Eksportkreditt Norges produkter og service oppleves som konkurransedyktige. CIRR-renten og opsjonen mellom å kunne velge fast eller flytende rente trekkes frem som svært viktig. Interessentene er også jevnt over godt fornøyde med servicen og kompetansen hos Eksportkreditt Norge. Enkelte mener at prosessene kan forenkles noe, spesielt i forbindelse med dokumentasjonsprosesser og samarbeidet med GIEK. Flere respondenter poengterer også at kjennskapen til Eksportkreditt Norge varierer stort på tvers av både bransjer og selskapsstørrelser, og at Eksportkreditt Norge bør jobbe ytterligere for å øke kunnskapen hos mindre selskaper. Totalt sett er interessentene godt fornøyde med samarbeidet med Eksportkreditt Norge.

Eksportkreditt Norges vurdering er at måloppnåelsen innenfor nøkkelbegrepet tilgjengelig eksportfinansiering er god.

Effektiv eksportfinansiering

Eksportkreditt Norge hadde ved utgangen av 2016 233 lån i forvaltning. Selskapets økonomiske låneresultat var på 776 millioner kroner, fratrukket selskapets tilskudd for 2016. Selskapets hadde

i 2016 et akseptabelt risikobilde med tanke på kreditt- og risikoeksponeringen, og det ble i 2016 ikke registrert noen brudd på vedtatte rammer for kreditt- og risikoeksponering. Selskapets forvaltningskostnad var på 0,13 prosent som en andel av utlånsporteføljen.²⁸

Omstillingen av norsk næringsliv generelt, og eksportindustri spesielt, stiller andre og strengere krav til Eksportkreditt Norge. Hensynet til å ivareta behovene til norsk industri på en best mulig måte fordrer at Eksportkreditt Norge har gode og effektive prosesser. Selv om antall lån i forvaltning er på linje med året før, er det imidlertid betydelig arbeid knyttet til avdragsutsettelse og restrukturering av mange av lånene.

Eksportkreditt Norge har i 2016 tatt flere grep for å øke effektiviteten i organisasjonen. Det er gjennomført flere større interne prosjekter hvor formålet er å lære av beste praksis innenfor salg og markedsføring, og derigjennom standardisere og optimalisere eksportør- og låntakeroppfølgingen. Videre er målet med disse prosjektene å få en bedre helhetsforståelse for marked og finansiering, og dermed informere og veilede på rett nivå og til rett tid for selskapets kunder. Selskapet har også arbeidet med å se på markedskanaler og digitalisering av markedsarbeidet. Gjennom bruk av teknologi kan selskapet nå ut til flere potensielle og eksisterende kunder og dermed forenkle og effektivisere sine prosesser. Selskapet har også lagt vekt på samarbeid med andre virkemiddelaktører for å kunne utnytte synergier og kompetanse hos disse aktørene. Eksportkreditt Norge implementerte i 2016 et nytt system for internkontroll og risikostyring, som skal bidra til å redusere

faren for feil og bidra til å bedre og mer effektive prosesser. Videre har selskapet i 2016 foretatt kompetansekartlegging for sikre rett kompetanse på rett sted, samt bidra til effektive prosesser.

Tross betydelig press på organisasjonen, er Eksportkreditt Norges vurdering at måloppnåelsen innenfor nøkkelbegrepet effektiv eksportfinansiering er god.

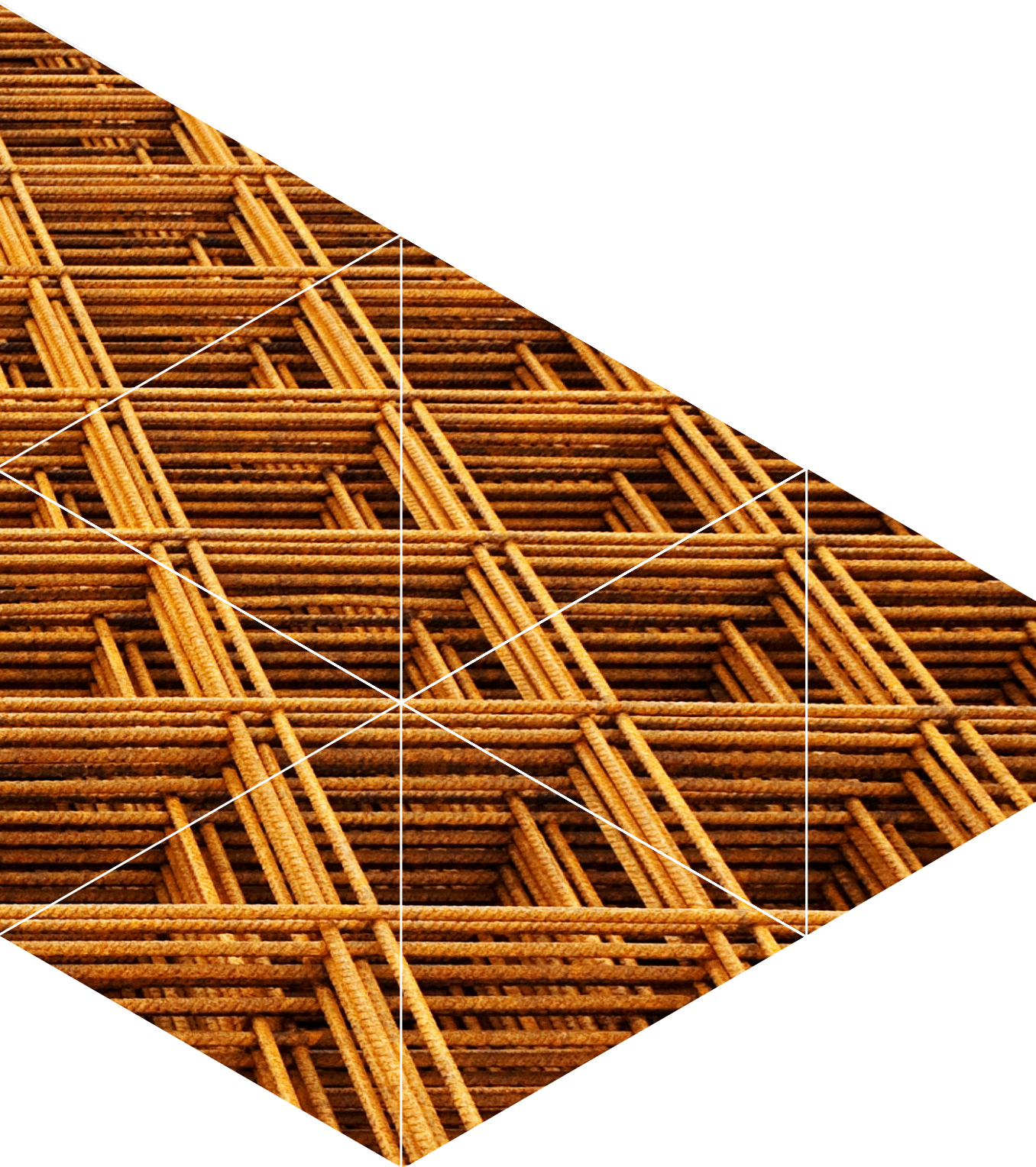
Prioriteringer i oppdragsbrevet

I oppdragsbrevet er det pekt ut to prioriteringsområder. Disse er samarbeid med GIEK og Innovasjon Norge og anti-korrupsjonsarbeid.

For samarbeid med GIEK og Innovasjon Norge viser det til rapportering under pkt. 3.2.2. For prioritering av arbeidet med anti-korrupsjonsarbeid vises det til rapportering under pkt. 5.2.

²⁸ For fordeling av driftsutgifter etter art og volumtall kostnader vises det til kap. 3.3

8 Styrets årsberetning og årsregnskap

STYRETS ÅRSBERETNING

Hovedpunkter 2016

Norsk næringsliv generelt, og offshorenæringene spesielt, har i 2016 fortsatt vært påvirket av lav oljepris og overkapasitet innen oljeservice. Samtidig, har en svakere krone sammenlignet med tidligere år generelt gitt bedret konkurransevne for eksportnæringen. Denne utviklingen har også påvirket Eksportkreditt Norge AS (Eksportkreditt Norge) sin virksomhet. Selskapet har i 2016 implementert tiltak for å fortsette styrking av eksportfinansieringstilbudet til norske eksportører. Eksportkreditt Norges aktivitetsnivå i 2016 har vært høyt, noe som skyldes en kombinasjon av markedsarbeid rettet mot eksisterende og nye kunder, samt arbeid med restrukturering for kunder som er rammet av utfordringene innen offshore og oljeservice.

Eksportkreditt Norge hadde ved årets utgang en utlånsaldo på 76,5 milliarder kroner. Selskapet mottok 278 lånesøknader for et lånevolum på totalt 209 milliarder kroner i 2016. Selskapets sannsynlighetsjusterte ordreservert var ved årsslutt på 17,2 milliarder kroner.

Eksportkredittordningen

Eksportkreditt Norge er et aksjeselskap heleid av staten og underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD), og har kontor i Oslo. Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen ved å yte eksportfinansiering i form av såkalte CIRR-lån med fast rente og CIRR-kvalifiserte markedslån med flytende rente.¹ For mer informasjon om eksportkredittordningen, se Eksportkreditt Norges årsrapport.

mentet (NFD), og har kontor i Oslo. Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen ved å yte eksportfinansiering i form av såkalte CIRR-lån med fast rente og CIRR-kvalifiserte markedslån med flytende rente.¹ For mer informasjon om eksportkredittordningen, se Eksportkreditt Norges årsrapport.

Strategi og mål

Hovedmålet for Eksportkreditt Norge er å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Innenfor hvert av delområdene av hovedmålet har NFD identifisert måleparametere som skal bidra til å vurdere Eksportkreditt Norges måloppnåelse. Eksportkreditt Norge rapporterer på måleparametrene i selskapets årsrapport.

Selskapet har med utgangspunkt i eiers mål definert en forretningsstrategi med følgende fokusområder: Attraktivt tilbud, effektive prosesser, ivareta samfunnsrollen og ha begeistrede og kompetente medarbeidere. I strategien er det identifisert tiltak og initiativ for å sikre måloppnåelse knyttet til hovedmålet og fokusområdene. Strategien er operasjonalisert gjennom tilhørende indikatorer og handlingsplaner. Selskapets samfunnsoppdrag er å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Sel-

¹ CIRR-lån (Commercial Interest Reference Rate) er fastrentelån som gis i henhold til den OECD-tilknyttede avtalen om offentlig støttede eksportkreditter. Renten er basert på statsobligasjonsrenten i hver enkelt valuta og fastsettes av OECD. CIRR-lån kan gis i alle OECD-valutaer. Nedbetalingstiden på lånene er fra 2 til 12 år. For enkelte låneformål kan nedbetalingstiden være opptil 18 år.

skapet har gjennom 2016 arbeidet med tiltak for å styrke tilbudet til norske eksportører. Sentralt i dette arbeidet har vært å gi eksportbedriftene god forretnings- og salgsstøtte i de pågående prosessene for omstilling. Videre, har arbeid med å samordne arbeidet på tvers av ulike virkemiddelaktører stått sentralt, blant annet gjennom felles arrangementer og felles kundeteam.

Markeds- og utlånsaktivitet
Norske eksportnæringer har utviklet seg ulikt gjennom 2016. Leverandørindustrien relatert til

olje- og gassvirksomhet opplevde generelt utfordrende markeder og store omstillingsbehov. Samtidig har eksportnæringen generelt hatt nytte av en fortsatt svak kronekurs målt mot annen valuta. Makroøkonomiske forhold med effekt for norsk eksportnæring vil kunne påvirke Eksportkreditt Norges aktivitet og søknadstall (antall og volum) gjennom året.

Søknadsvolumet for 2016 og 2015 var som følger² :

Tabell 1: Lånesøknader

<i>Alle beløp i millioner kroner</i>	Antall søknader 2016	Antall søknader 2015	Søknadsvolum 2016	Søknadsvolum 2015
Skip	39	70	18 702	35 307
Skipsutstyr	29	27	6 712	2 566
Utstyr til olje- og gassnæringen	80	48	159 951	50 700
Fornybar energi og miljøteknologi	51	42	12 992	9 364
Annen industri	79	88	10 786	22 150
Totalt	278	275	209 143	120 088

Selskapet mottok i løpet av året totalt 278 søknader til et samlet søknadsvolum på 209,1 milliarder kroner. Til sammenligning mottok selskapet 275 søknader til et søknadsvolum på 120,1 milliarder kroner i 2015. Søknadsvolumet innen utstyr til olje- og gassnæringen var spesielt høyt i 2016. De fleste av disse prosjektene vurderes å ha lav sannsynlighet for å bli realisert i dagens markedssituasjon.

Historisk har størstedelen av søknadsvolumet mot

offshoresektoren vært tilknyttet finansiering av offshore skip og rigger. Gjennom 2016 opplevde Eksportkreditt Norge en dreining i søknadsmassen, med flere henvendelser tilknyttet finansiering av FPSO³, undervannsteknologi og feltutbygging generelt. Også for maritim sektor er det en dreining i fokus, med større vekt på andre sektorer enn offshore.

For utfyllende beskrivelse om antall søknader og søknadstall, se Eksportkreditt Norges årsrapport for 2016.

² Flere av prosjektene vil etter all sannsynlighet falle bort, slik at sannsynlighetsjustert utbetalinger vil være vesentlig lavere.

³ FPSO, Floating Production Storage and Offloading.

Eksportkredittordningens kontantstrømmer i 2015 og 2016 var som følger:

Tabell 2: Eksportkredittordningens kontantstrømoppstilling

Alle beløp i millioner kroner	Sum 2016	Sum 2015
Nye utbetalinger	10 121	17 863
Renteinntekter	1 711	1 557
Avdrag ⁴	8 922	8 498
Gebyrinntekter	20	41

Eksportkreditt Norge utbetalte lån for 10 milliarder kroner i 2016, mot 18 milliarder kroner i 2015. Nye utbetalinger var på 1,7 milliarder kroner innenfor utstyr til olje og gass, mot 7,7 milliarder kroner i 2015. Innenfor skip og skipsutstyr var utbetalingene på 8,1 milliarder kroner mot 9,1 milliarder kroner året før. Innenfor industri og miljøteknologi ble utbetalingsvolumet redusert fra 1,2 milliarder kroner i 2015 til 280 millioner kroner i 2016.

Eksportkreditt Norge jobbet i 2016 med et stort antall saker vedrørende avdragsutsettelse til lånta-

kere. Dette skyldes i stor grad den vanskelige markedssituasjonen for mange av låntakerne som følge av oljeprisfallet, lave ratenivåer og overkapasitet. Selskapet innvilget i 2016 avdragsutsettelse til 20 låntakere med et samlet beløp på 4,7 milliarder kroner. Eksportkreditt Norge har gode garantister bak lånene, slik at tapsrisikoen vurderes til å være liten. Eksportkreditt Norge har per 31. desember 2016 totalt 233 lån i forvaltning. Samlet utestående lånesaldo var ved utgangen av 2016 på 76,5 milliarder kroner.⁵ Utlånssaldoen fordelt på valutaer og bransjer ved utgangen av 2016 var som følger:

Tabell 3: Utlånssaldo

Alle beløp i millioner kroner	EUR	GBP	NOK	SEK	USD	Totalt
Skip	560	380	21 378		25 330	47 648
Skipsutstyr		111	766		2 553	3 430
Utstyr til olje- og gassnæringen	278		700		22 959	23 938
Fornybar energi og miljøteknologi	399	40	170		438	1 047
Annen industri	351	6		39	46	443
Totalt	1 588	537	23 014	39	51 326	76 505
Valutaandel av totalsaldo	2,1 %	0,7 %	30,1 %	0,1 %	67,1 %	100 %

⁴ Avdragene utenlandsk valuta i 2016 er ført etter faktisk kost, det vil si til den valutakursen avdragene blir mottatt til. Avdragene i 2015 ble ført til historisk kost, det vil si valutakursen lånene ble utbetalt til. Selskapet foretar ikke sikringstransaksjoner mot valutakurssvingninger.

⁵ Basert på Norges Banks midtkurs for siste bankdag i desember 2016. USD:NOK 8,6200, EUR:NOK 9,0863, GBP:NOK 10,6130 og SEK:NOK 95,12.

Valutafordelingen reflekterer i stor grad de bransjene det lånes mest til. Innenfor olje- og gassektoren har Eksportkreditt Norge 96 prosent lån i USD, mens maritime næringer domineres av NOK tett etterfulgt av USD. Sammenlignet med 2015 ble det i 2016 utbetalt flere CIRR-lån. 61 prosent av utbetalingsvolumet i 2016 var knyttet til CIRR-lån, mens tilsvarende andel for 2015 var 51 prosent.

Den totale ordreserven utgjorde ved utgangen av desember 2016 42,0 milliarder kroner, mens den sannsynlighetsjusterte ordreserven utgjorde 17,2 milliarder kroner.⁶ Sannsynlighetsjustert ordreserve var på 4,9 milliarder kroner innenfor olje- og gassektoren, 10,2 milliarder kroner innen maritim sektor, mens den for fornybar energi og øvrige næringer var på 2,1 milliarder kroner.

Det er styrets vurdering at Eksportkreditt Norge har fremmet norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering, og at måloppnåelsen i 2016 således har vært god. Det vises for øvrig til omtale i selskapets årsrapport.

Eksportkreditt Norge AS, selskapsregnskap
Eksportkreditt Norge mottar tilskudd over statsbudsjettet for forvaltningen av eksportkredittordningen. For 2016 var tilskuddet på 100,8 millioner kroner, hvorav 100,6 millioner kroner ble inntektsført. Driftskostnadene eksklusiv avskrivninger var på 103,2 millioner kroner. Kostnadene består i hovedsak av personalkostnader, administrasjonskostnader og kjøp av eksterne tjenester.

Eksportkreditt Norge foretok i 2016 en avsetning til kompensasjon i forbindelse med avvikling av selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning under

12G per 31.12.16 for alle ansatte med overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.17. I tillegg gjennomførte selskapet enkelte planlagte tidsavgrensede større prosjekter. Årsresultatet for 2016 ble påvirket av disse faktorene, og viser et underskudd på 2,2 millioner kroner etter skatt, mens overskudd etter skatt i 2015 var 1,1 millioner kroner. Selskapet har 43,2 millioner i egenkapital og er lite eksponert mot finansiell risiko. Selskapets kontantstrømoppstilling viser at likviditeten er god. Avvik mellom driftsresultatet og kontantstrøm skyldes utsatt inntektsføring av investeringstilskudd. Selskapets eiendeler består i hovedsak av bankinnskudd, inventar og immaterielle eiendeler.

For 2017 har Stortinget vedtatt en driftsbevilgning til Eksportkreditt Norge på 107,7 millioner kroner.

I henhold til regnskapslovens §§ 3-3a og 3-2a bekrefter styret at aksjeselskapets årsregnskap og eksportkredittordningens kontantstrømoppstilling gir et rettvise bilde av virksomhetens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat, samt at regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Disponering av årets underskudd

Styret foreslår at underskuddet på 2,2 millioner kroner dekkes av annen egenkapital.

Risikostyring og internkontroll

Føringer for risikostyringen er gitt i lov og instruks til selskapet. Alle utlån står på statens balanse. Selskapet skal ikke foreta sikringstransaksjoner.

⁶ Et lån inngår i ordreserven når kunden har akseptert vilkårene i tilbudet.

Lånene skal være 100 prosent garantert av finansinstitusjoner og/eller statlige garantiinstitusjoner som oppfyller ratingkravene.

Eksportkreditt Norge er opptatt av å ha gode rutiner for styring av risiko for å unngå tap knyttet til eksportkredittordningen. Selskapet har ikke hatt tap på hovedstol siden opprettelsen.

Eksportkredittordningens største risikoer knytter seg til motpartsrisiko mot garantister, markedsrisiko og operasjonell risiko. Eksportkreditt Norge har i 2016 styrket risikostyringen ytterligere gjennom implementering av helhetlig rammeverk for internkontroll og operasjonell styring. Systemet sikrer enhetlig tilnærming til internkontroll og risikostyringsarbeidet på tvers av organisasjonen innenfor områdene risikovurderinger, styringsprinsipper, kontrollaktiviteter, roller og ansvar og oppfølging av rapportering.

Motpartsrisiko

Selskapet følger ratingnivåer, nøkkeltall og rammeutnyttelse på alle garantister løpende. Alle lån var ved utgangen av 2016 godt innenfor de etablerte rammene for motpartsrisiko.

Markedsrisiko

Eksportkredittordningens finansielle markedsrisiko er betydelig. Av utlånssaldoen var 70 prosent av alle utlånene i utenlandsk valuta ved utgangen av 2016. Til sammenligning var 68 prosent av alle utlånene i utenlandsk valuta ved utgangen av 2015. Av utlånssaldoen var 39 prosent av lånene gitt på markedsvilkår, dette er på nivå med 2015 (41 prosent). Ved årsslutt 2016 var utlånssaldoen på 76,5 milliarder kroner, mens utlånssaldoen til historisk kurs var på 66,5 milliarder kroner. Det vil si at utlånsporføljen

ved årsslutt 2016 var 10 milliarder kroner høyere sammenlignet med valutakursen lånene ble utbetalt til. Tilsvarende differanse ved årsslutt 2015 var på 12,7 milliarder kroner.

Eksportkreditt Norge AS sin finansielle markedsrisiko er meget begrenset. Markedsrisikoen var tidligere knyttet til tap knyttet til utgifter til ekstern bistand som viderefaktureres til låntakere. Slike eventuelle tap blir fra og med 2015 dekket av staten.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko i Eksportkreditt Norges virksomhet knytter seg i hovedsak til håndtering av selskapets låneengasjement, herunder håndtering av risiko knyttet til korrupsjon, hvitvasking, miljø og sosiale forhold samt etablering av korrekt låne- og sikkerhetsdokumentasjon. Eksportkreditt Norge håndterer en rekke restruktureringer og mislighold av eksisterende låneengasjement. Dette arbeidet innebærer operasjonell risiko, og det legges ned betydelig arbeid i å etablere gode prosesser og derigjennom sikre statens verdier. Det foreligger også operasjonell risiko i selskapet knyttet til utbetaling av lån og innbetaling av renter og avdrag i låneengasjementene samt løpende oppfølging av låneengasjementene i lånets løpetid. Oppfølgingen av operasjonell risiko i selskapet er ivaretatt gjennom god juridisk kompetanse internt i selskapet, samt at Eksportkreditt Norge har løpende bistand i de lånetransaksjoner selskapet er involvert i gjennom rammeavtaler med fem anerkjente advokatselskaper. Videre, er implementering av gode kontrollrutiner i selskapets låneadministrasjon knyttet til løpende oppfølging av lån samt inn- og utbetalinger blitt vektlagt. I tillegg har selskapet nedsatt en egen gruppe med medarbeidere internt som følger opp utfordrende engasjement samt en egen anti-korrupsjonsgruppe. Imple-

menteringen av helhetlige styringssystemer i 2016 skal bidra til ytterligere bedring av systemer og rutiner for å redusere og bedre overvåke den operasjonelle risikoen.

Selskapets øvrige drift

Risikoer tilknyttet driften av Eksportkreditt Norge knytter seg i hovedsak til vellykket implementering og videreutvikling av kritiske systemer, og etterlevelse av de krav staten har stilt til virksomheten.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Eksportkreditt Norge har selv ingen forsknings- og utviklingsaktiviteter (FoU). Eksportkreditt Norge er av oppdragsgiver bedt om å legge vekt på prosjekter som utvikler ny kunnskap og teknologi. Eksportkreditt Norge vurderer prosjektene som omsøkes for grad av innovasjon i henhold til OECDs klassifisering. Av 278 omsøkte prosjekt ble 57 klassifisert som «særdeles nyskapende» eller «nyskapende» i 2016, mot 25 i 2015. Erfaringsvis konverteres om lag 15 prosent av innkomne søknader til utbetalte lån.

Eierstyring og selskapsledelse

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring som beskrevet i Stortingsmeldingen om et mangfoldig og verdiskapende eierskap (Meld. St. 27 (2013 – 2014)). I Meldingens pkt. 8.2.3 fremgår det at alle heleide statlige selskaper bør følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) der dette er hensiktsmessig, og som en del av dette gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse, herunder redegjøre for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse og har utarbeidet en redegjørelse for etterlevelse av NUES. Redegjø-

relsen inngår som vedlegg til årsrapporten og er publisert på selskapets internettsider. I all hovedsak skyldes avvik fra anbefalingen at Eksportkreditt Norge er et 100 prosent heleid statlig selskap, og at deler av anbefalingen derfor ikke er relevant.

Bærekraft, samfunnsansvar, likestilling og mangfold

Styret vektlegger at Eksportkreditt Norges arbeid med bærekraft og samfunnsansvar er en integrert del av selskapets virksomhet og strategi. Selskapet har i 2016 jobbet for å utvikle rapporteringen knyttet til bærekraft og samfunnsansvar for prosjektene som finansieres. Årsrapporten for 2015 inneholdt en vesentlig utvidet omtale av selskapets arbeid med samfunnsoppdraget og samfunnsansvar. Den utvidede omtalen er videreført i årsrapporten for 2016. For mer informasjon om de ulike aspektene knyttet til dette, se selskapets omtale i kapittel 5 i årsrapporten. Eksportkreditt Norge forurenser ikke det ytre miljø utover effekter av normal kontordrift og reiseaktivitet for en virksomhet av denne størrelse og art.

Selskapet hadde per utgangen av 2016 totalt 48 medarbeidere med bakgrunn fra syv ulike land. Selskapet har en lik fordeling mellom kvinner og menn. Kvinneandelen blant de aksjonærvalgte styremedlemmene var 60 prosent, mens kvinneandelen i styret samlet sett var 67 prosent ved årskiftet. Andelen kvinner i ledergruppen var ved årskiftet på 33 prosent.

Eksportkreditt Norge har etablert retningslinjer og igangsatt tiltak for å sikre at selskapet arbeider målrettet og planmessig med likestilling og mangfold. I 2016 har selskapet arbeidet med lønns- og kompensasjonsnivåer med tanke på å utligne eventuelle ubegrunnede forskjeller mellom kjønnene. Videre er det lagt vekt på å sikre like muligheter

for alle ansatte hva angår kompetanseutvikling og muligheten til å kvalifisere seg til lederposisjoner og nøkkelroller i selskapet.

Arbeidsmiljø og kompetanseutvikling

Et av Eksportkreditt Norges strategiske fokusområder er «begeistrede og kompetente medarbeidere». For Eksportkreditt Norge innebærer dette at selskapet skal være en kunnskapsbasert organisasjon der kunden settes i sentrum. Selskapet jobber også systematisk med kompetansedeling for å sikre en robust organisasjon. Tilbud om etterutdanning er videreført i 2016. Det samme gjelder hospiteringsordningen der medarbeidere i Eksportkreditt Norge, GIEK og Innovasjon Norge gis mulighet for gjensidig hospiteringsopphold. Eksportkreditt Norge skal ha en ledelse med tydelig målstyring, god informasjonsdeling og klare tilbakemeldinger på utført arbeid. Selskapets forventning til medarbeidere er at de tar ansvar, gir hverandre konstruktive og tydelige tilbakemeldinger, er fleksible og bidrar til arbeidsglede på jobben.

Det totale sykefraværet i selskapet i 2016 var på 2,5 prosent, hvorav korttidssykefraværet var på 0,6 prosent mens langtidsfraværet var på 1,9 prosent. Styret anser dette som tilfredsstillende. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året, som har resultert i materielle skader eller personskader. Selskapets arbeidsmiljøutvalg har avholdt 2 møter i 2016.

Styret og kompensasjonsutvalgets møtevirksomhet

Styret har avholdt totalt 15 møter i 2016, herav 7 ordinære møter og 8 møter per telefon/sirkulasjon. Styret etablerte høsten 2015 et kompensasjonsutvalg som et saksforberedende organ for styret. Utvalget har i 2016 hatt 11 møter, herav 5

møter per telefon/sirkulasjon. Utvalget har hatt omfattende arbeid med omlegging av selskapets pensjonsordning i 2016, i tillegg til behandling av godtgjøringsrelaterte spørsmål, samt tiltak for likestilling og mangfold.

Fremtidsutsikter

Mange norske leverandører innenfor eksport av kapitalvarer og tjenester omstiller virksomheten til nye markeder og kunder. I denne situasjonen vil en tilgjengelig og konkurransedyktig eksportfinansiering være et sentralt virkemiddel. For å styrke kompetansen og kapasiteten på markedsanalyse, kunderådgivning, samt salg og markedsføring har selskapet i 2016 utviklet en ny kundebetjeningsmodell, nye kunde- og markedsplaner samt en ny digital kommunikasjonsstrategi. Dette er nå under implementering. Ambisjonen er at hver eneste norske eksportbedrift, uavhengig av størrelse, som kan bruke eksportfinansiering til å lande nye kontrakter skal kjenne til tilbudet.

Samtidig er det viktig for Eksportkreditt Norge å tilrettelegge for økt samarbeid med andre virkemiddelaktører, for å sikre en helhet i det samlede offentlige tilbud til eksportnæringene. For 2017 tilsier prognosene fortsatt et svakt marked for leveranser av utststyr til olje- og gassnæringen. Når det gjelder maritim virksomhet, forventes det vekst innenfor segmentene utenfor olje og gass, slik som blant annet fiskefartøy, brønnbåter, oppdrettsanlegg og passasjerskip. Eksportkreditt Norge ser tegn på omstilling der tidligere offshoreleverandører finner nye kunder i nye markeder.

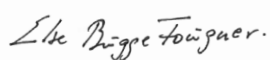
Det er varierende utvikling i eksportaktivitet fra øvrig næringsliv, avhengig av bransje og det enkelte selskap. Eksportkreditt Norge legger til rette

for at flere SMBer møter utfordringene, tar steget opp i verdikjeden og søker økt aktivitet gjennom eksport. Endringer i kronekursen mot annen valuta vil ha betydning for eksportbedriftenes evne til omstilling og utvikling kommende år.

Eksportkreditt Norge forventer samlet sett lave-

re utlånsvolumer også i 2017 som følge av bl.a. reduserte investeringer og aktivitet innenfor offshorevirksomheten. Eksportkreditt Norge ventet det kommende året et betydelig arbeid med restrukturering av eksisterende låneengasjement i denne sektoren.

Oslo, 15. mars 2017

Else Bugge Fougner
Styrets leder

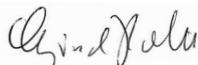
Siri Beate Hatlen
Styremedlem

Ingelise Arntsen
Styremedlem

Finn Ivar Marum
Styremedlem

Øyvind Holte
Styremedlem

Fanny Fabricius Bye
Styremedlem

Otto Søberg
Administrerende direktør

Årsregnskapet for 2016

Resultatregnskap

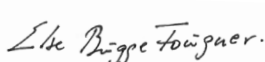
<i>Alle tall i tusen NOK</i>	Note	2016	2015
Annen inntekt	2	102 619	102 036
Sum driftsinntekter		102 619	102 036
Lønnskostnader	3, 10, 12	68 633	64 817
Avskrivninger	5	3 487	3 774
Annen driftskostnad	13,14	34 552	33 109
Sum driftskostnader		106 672	101 701
Driftsresultat		-4 053	335
Finansinntekt		1 558	2 211
Finanskostnad		351	197
Netto finansposter		1 207	2 014
Årsresultat før skatt		-2 846	2 349
Skattekostnad	4	-638	1 269
Årsresultat		-2 208	1 080

Årets underskudd på NOK 2.208 tas fra annen egenkapital, se note 9.

Balanse

Alle tall i tusen NOK	Note	2016	2015
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	5	3 329	5 895
Transportmidler, inventar og datautstyr	5	970	1 682
Utsatt skattefordel	4	6 973	6 335
Sum anleggsmidler		11 272	13 912
Omløpsmidler			
Kundefordringer	6	2 840	4 390
Andre fordringer	6	841	356
Innskuddsfond pensjoner	10	3 289	0
Bankinnskudd	7	65 763	65 540
Sum omløpsmidler		72 732	70 286
SUM EIENDELER		84 004	84 198
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	8	10 000	10 000
Overkurs	8	3 917	3 917
Sum innskutt egenkapital		13 917	13 917
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	9	29 290	31 498
Sum egenkapital		43 207	45 414
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	10	9 625	13 126
Ikke inntektsført investeringstilskudd	2	3 573	5 406
Annen langsiktig gjeld	10, 12	5 405	2 360
Sum avsetning for forpliktelser		18 603	20 892
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	11	2 880	4 567
Skyldig offentlige skatter og avgifter	4, 11	4 197	4 330
Annen kortsiktig gjeld	10, 11, 12	15 117	8 995
Sum kortsiktig gjeld		22 194	17 892
Sum gjeld		40 797	38 784
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		84 004	84 198

Oslo, 15. mars 2017

Else Bugge Fougner
Styrets leder

Siri Beate Hatlen
Styremedlem

Ingelise Arntsen
Styremedlem

Finn Ivar Marum
Styremedlem

Øyvind Holte
Styremedlem

Fanny Fabricius Bye
Styremedlem

Otto Søberg
Administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

<i>Alle tall i tusen NOK</i>	2016	2015
Likvider tilført/brukt på virksomheten		
Tilskudd	100 786	100 000
Renteinntekter	1 274	1 565
Utbetaling til drift	102 045	99 478
Netto likviditetsendring fra virksomheten	15	2 087
Likvider tilført/brukt på investeringer		
Investert i varige driftsmidler*	208	0
Netto likviditetsendring fra investeringer	208	0
Likvider tilført/brukt på investeringer		
Innbetaling av egenkapital	0	0
Netto likviditetsendring fra finansiering	0	0
Netto endring i likviditeter gjennom året	223	2 087
Likviditetsbeholdning per 01.01	65 540	63 453
Likviditetsbeholdning per 31.12	65 763	65 540

* Kjøp av anleggsmidler som er aktivert herunder immaterielle eiendeler og inventar.

NOTE 1 | REGNSKAPSPRINSIPPER

Overordnede prinsipper for årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet, og blir presentert, i norske kroner. Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven, herunder de grunnleggende regnskapsprinsippene, dvs. transaksjonsprinsippet, opptjeningsprinsippet, sammenstillingsprinsippet og forsiktighetsprinsippet, tilhørende forskrifter og endelige norske regnskapsstandarder, med mindre annet er eksplisitt angitt, slik disse gjaldt per 31.12.2016, og er i samsvar med god regnskapsskikk.

Ved usikkerhet har selskapet benyttet beste estimat på bakgrunn av den informasjonen som var tilgjengelig da årsregnskapet ble avlagt og virkningen av endringer i regnskapsestimater blir normalt resultatført. Alle inntekter og kostnader er resultatført. Årsregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper som anvendes konsistent over tid. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift.

Opplysninger om nye regnskapsstandarder

Norsk Regnskapsstiftelse vedtok visse endringer i sine standarder med virkning fra 1. januar 2015. Det er selskapets vurdering at ingen av de nye/endrede regnskapsstandardene hadde vesentlig effekt.

Bruk av estimater og informasjon om betydelige estimater

De beskrevne regnskapsprinsippene innebærer at selskapet har anvendt estimater og forutsetninger som påvirker poster i resultat og balanse. Estimatenes baseres på erfaring og en vurdering av underliggende faktorer. Vurderinger, estimater og forutsetninger som har vesentlig effekt på regnskapet oppsummeres nedenfor.

Avskrivninger

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt levetid for disse. Fremtidige investeringsbeslutninger vil påvirke forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke fremtidige resultater.

Pensjoner

Beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelser er basert på flere økonomiske og demografiske forutsetninger. Enhver endring i de anvendte forutsetninger påvirker den beregnede forpliktelsen. Det henvises til noten om pensjonsforpliktelser for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Avsetninger

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for forventede fremtidige kostnader basert på estimater og informasjon som er tilgjengelig på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk fremtidig kostnad. Avsetninger knytter seg i hovedsak til kostnad for kompensasjon på grunn av avvikling av ytelsesordning under 12G, avløst førtidspensjonsordning og variabel kompensasjon til ansatte.

Tilskudd/driftsinntekter

Selskapet mottar tilskudd av Nærings- og fiskeridepartementet for oppdrag i samsvar med selskapets formål. Tilskuddet bevilges årlig av Stortinget og gjøres tilgjengelig av Nærings- og fiskeridepartementet gjennom årlige oppdragsbrev. Tilskuddet kan gis som en kombinasjon av drifts- og investeringstilskudd. Driftstilskuddet ytes

i takt med selskapets aktiviteter, og regnskapsføres i sin helhet som driftsinntekt i samme periode som selskapets aktiviteter utføres. Bruttoføring av tilskuddet legges til grunn. Investeringstilskudd bruttoføres og behandles som utsatt inntektsføring og resultatføres i en sammenstilling med avskrivningene i takt med avskrivningsperioden for den tilhørende investeringen. Periodisert tilskudd spesifiseres som driftsinntekt i resultatregnskapet.

Pensjoner

Selskapet har i 2016 hatt både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger. For innskuddsbaserte pensjonsordninger betales innskuddene til pensjonsforsikringsordninger. Når innskuddene er betalt gjenstår ingen ytterligere forpliktelser. Innbetalinger til innskuddsbaserte pensjonsordninger belastes resultatregnskapet for den perioden innskuddet gjelder.

Ytelsesordningen under 12G er avvirket fra 01.01.17. Se note 10 for nærmere spesifikasjon. Det er derfor ikke balanseført noen forpliktelse ved utgangen av 2016 for ytelsesordningen under 12G.

Den balanseførte forpliktelsen gjelder i all hovedsak ytelsesordningen over 12G er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen, justert for ikke resultatført estimatavvik. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode og forventet sluttlønn. Bokført netto forpliktelse er inkludert arbeidsgiveravgift.

Periodens netto pensjonskostnad knyttet til ytelsesordninger er inkludert i lønnskostnader og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på beregnet pensjonsforpliktelse, forventet avkastning av pensjonsmidler, resultatført virkning av endringer i estimater og periodisert arbeidsgiveravgift.

Merverdiavgift

Eksportkreditt Norge AS (Eksportkreditt Norge) omsetter tjenester med formidling av finansiering unntatt fra avgiftsplikt etter merverdiavgiftsloven § 3-6 bokstav b.

Klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, med fradrag for av- og nedskrivninger. Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel, og utgift kan måles pålitelig.

Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost, inkludert utgifter til å få programmene operative, og avskrives over forventet

NOTE 1 (forts.) | REGNSKAPSPRINSIPPER

utnyttbar levetid (opp til fem år). Utgifter til utvikling eller vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Omløpsmidler

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kundefordringer er oppført til pålydende med fradrag for avsetning til forventede tap. Fordringer nedskrives basert på en vurdering av forsinket betaling og andre indikatorer på at kunden har betalingsvansker.

Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Skatter

Skattekostnaden omfatter periodens betalbare skatter og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet med 25 prosent på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier på eiendeler og gjeld, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under finansposter.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter bankinnskudd.

NOTE 2 | TILSKUDD OG ANDRE INNTEKTER

Selskapet har i 2016 mottatt drifts-/investeringstilskudd fra den norske stat på totalt NOK 101 millioner eksklusiv merverdiavgift. Selskapet har ingen andre inntekter.

<i>(Alle tall i tusen NOK)</i>	2016	2015
Driftstilskudd	100 578	100 000
Resultatført investeringstilskudd i perioden	2 041	2 036
Sum resultatført tilskudd	102 619	102 036
Sum driftsinntekter	102 619	102 036
Endring balanseført investeringstilskudd pr. 31.12	-1 833	-2 036
Sum tilskudd og andre inntekter	100 786	100 000

NOTE 3 | LØNNSKOSTNAD, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER M.M.

<i>(Alle tall i tusen NOK)</i>	2016	2015
Lønn	48 477	45 634
Arbeidsgiveravgift	7 258	6 947
Pensjonskostnader	9 283	8 955
Andre personalkostnader	3 686	3 282
Sum lønnskostnader	68 704	64 817

<i>Antall ansatte</i>	2016	2015
Antall faste ansatte per 31.12	44	43
Antall midlertidig ansatte	4	4
Ansatte med signert arbeidsavtale, ikke tiltrådt per 31.12.	3	1
Antall årsverk	46	43

NOTE 4 | SKATTEKOSTNAD

<i>(Alle tall i tusen NOK)</i>	2016	2015
Beregning av betalbar skatt		
Ordinært resultat før skattekostnad	-2 846	2 349
Permanente forskjeller	293	473
Endring midlertidige forskjeller	45	-1 700
Grunnlag betalbar skatt	-2 508	1 122
Betalbar skatt på årets resultat (25 %)	0	303
Betalbar skatt i balansen består av		
Betalbar skatt på årets resultat	0	303
Som betalbar skatt i balansen	0	303
Årets skattekostnad består av		
Betalbar skatt på årets resultat	0	303
Endring utsatt skattefordel	-638	966
Årets totale skattekostnad	-638	1 269
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt		
Driftsmidler	-1 021	-767
Netto pensjonsforpliktelser	-14 475	-13 126
Ikke inntektsført investeringstilskudd	-3 573	-5 406
Andre midlertidige forskjeller	-6 315	-6 040
Underskudd til fremføring	-2 508	0
Sum midlertidige forskjeller	-27 892	-25 339
Utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-) pr. 31.12.	-6 973	-6 335
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats		
Forventet skatt etter nominell skattesats (25 %)	-711	634
Effekt av permanente forskjeller	73	128
Effekt av endring skatteprosent (25%) ved beregning av utsatt skatt/skattefordel	0	507
Skattekostnad i henhold til resultatregnskapet	-638	1 269

NOTE 5 | IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

2016 (Alle tall i tusen NOK)	Immatrielle eiendeler	Inventar	IKT utstyr	Kunst	Sum
Anskaffelseskost 01.01.16	12 543	3 439	2 297	28	18 307
Tilgang driftsmidler	71	137	0	0	208
Utrangerte driftsmidler	0	0	425	0	425
Anskaffelseskost 31.12.16	12 614	3 576	1 872	28	18 090
Akkumulerte avskrivninger 01.01.16	6 648	2 005	2 077	0	10 730
Årets avskrivninger	2 637	693	156	0	3 487
Tilbakeførte avskrivninger på utrangerte driftsmidler	0	0	425	0	425
Bokført verdi 31.12.16	3 329	878	64	28	4 299
Økonomisk levetid	4-5 år	5år	3 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

2015 (Alle tall i tusen NOK)	Immatrielle eiendeler	Inventar	IKT utstyr	Kunst	Sum
Anskaffelseskost 01.01.15	12 543	3 439	2 297	28	18 307
Tilgang driftsmidler	0	0	0	0	0
Utrangerte driftsmidler	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.15	12 543	3 439	2 297	28	18 307
Akkumulerte avskrivninger 01.01.15	4 034	1 317	1 604	0	6 955
Årets avskrivninger	2 614	688	473	0	3 775
Tilbakeførte avskrivninger på utrangerte driftsmidler				0	0
Bokført verdi 31.12.15	5 895	1 434	220	28	7 577
Økonomisk levetid	4-5 år	5år	3 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

NOTE 6 | KUNDEFORDRINGER OG ANDRE FORDRINGER

(Alle tall i tusen NOK)	2016	2015
Kundefordringer	2 663	3 248
Viderefakturering av utlegg for lånetaker	23	1 142
Fordring til staten vedrørende tap på kunder	155	0
Avsetning tap på fordringer	0	0
Sum kortsiktige fordringer	2 840	4 390
Sum forskuddsbetaling til leverandører	841	356

NOTE 7 | BANKINNSKUDD

Per 31.12.16 hadde selskapet NOK 65,8 millioner i bankinnskudd, av dette utgjorde NOK 2,4 millioner bundne skattetrekksmidler.

NOTE 8 | AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Selskapets aksjekapital utgjør NOK 10 millioner per 31.12.16, fordelt på 10 000 aksjer à NOK 1 000. Alle aksjene eies av den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet og alle aksjene har samme rettigheter.

NOTE 9 | EGENKAPITAL

<i>(Alle tall i tusen NOK)</i>	Aksjekapital	Overkurs	Annen EK	Sum
Egenkapital 31.12.15	10 000	3 917	31 498	45 414
Årets resultat	0	0	-2 208	-2 208
Egenkapital 31.12.16	10 000	3 917	29 290	43 207

NOTE 10 | PENSJONSKOSTNADER

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning iht lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapet har etablert pensjonsordning som oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon, gjennom en lukket, og nå avvirket, ytelsesordning og en innskuddspensjonsordning. Alle ansatte har en avtalefestet pensjon (AFP) som gir muligheten til å få utbetalt deler av pensjonen i alderen 62 til 66 år.

Innskuddsordning

Selskapet har i 2016 hatt en innskuddsbasert ordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Premiesatsene for innskuddspensjonen er 5 prosent på lønn tilsvarende 1 til 6 G (folketrygdens grunnbeløp) og 8 prosent på lønn tilsvarende 6 til 12 G. Av de ansatte har 23 medarbeidere hatt innskuddspensjon under 12 G i 2016.

Fire ledende ansatte har i tillegg avtale om innskuddsordning over 12 G. Ordningen er etablert med ekstern fondering tilsvarende 30 % av lønn over 12 G.

Ytelsesordning

Av totalt 29 medarbeidere som ble overført fra Eksportfinans ASA (Eksportfinans) ved etablering av selskapet, har 25 gjenværende ansatte hatt en lukket kollektiv ytelsespensjonsordning i 2016. Ordningen er sikret gjennom et forsikringsselskap. Ordningen er avvirket pr. 31.12.16. Fra 01.01.2017 har alle ansatte innskuddsordning under 12G i tråd med gjeldende bestemmelser fra 01.01.2017. Det gis delvis kompensasjon og i 2016 er det avsatt 8,3 millioner kroner knyttet til kompensasjon for avsløsning av pensjonsordningen, hvorav 8,1 millioner kroner gjelder ytelsesordningen under 12G. Kompensasjonen gis for 6 år og skal utbetales i like store månedlige beløp over 3 år.

En ledende ansatt og en annen ansatt som ble overført fra Eksportfinans har individuell avtale om ytelsespensjon over 12 G. Disse avtalene er ikke avvirket per 31.12.16.

Se note 12 for samlet oversikt over lønn og andre godtgjørelser til ledende ansatte.

Pensjonskostnadene er utarbeidet i henhold til NRS6 anbefalinger av aktuar. Pensjonskostnader og forpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift og finansskatt.

Selskapet har også en avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Ordningen er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at selskapet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Selskapets forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld.

NOTE 10 (forts.) | PENSJONSKOSTNADER

2016 (Alle tall i tusen NOK)			
Netto pensjonskostnad (ytelse)	Sikret ordning	Usikret ordning	Sum
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	3 293	621	3 914
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 528	194	1 722
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 588	0	-1 588
Resultatførte estimatavvik	173	-40	133
Oppgjør av ytelsesordning under 12G	-5 889	-302	-6 191
Arbeidsgiveravgift	456	115	571
Netto pensjonskostnad ytelsesordning	-2 027	588	-1 439

2016 (Alle tall i tusen NOK)			
Balansført forpliktelse (ytelse)	Sikret ordning	Usikret ordning	Sum
Opptjente pensjonsforpliktelser	0	-8 130	-8 130
Pensjonsmidler til markedsverdi	3 289	0	3 289
Ikke resultatført estimatavvik	0	-1 495	-1 495
Netto pensjonsmidler (+) / forpliktelse (-)	3 289	-9 625	-6 337
Herav arbeidsgiveravgift	0	1 304	1 304

Forutsetninger	31.12.16	31.12.15
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %
Forventet avkastning på midler	3,60 %	3,30 %
Forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
Anvendt dødelighetstabell	K2013	K2013

Forutsetningene er basert på forhold per årsavslutningstidspunkt og er basert på sekskapsspesifikke forhold.

2015 (Alle tall i tusen NOK)		
Total netto pensjonskostnad	2016	2015
Netto ytelsespensjonskostnader	-2 092	5 905
Arbeidsgiveravgift av innbetalt permie på ytelsespensjon	653	684
Kostnadsført AFP	551	496
Avløsning pensjonsordning	8 343	0
Netto innskuddspensjonskostnader	1 828	1 870
Total netto pensjonskostnad	9 283	8 955

Eksporthkreditt Norge har en avtale med Eksporthfinans som inneholder en betinget forpliktelse til å tilbakebetale til Eksporthfinans et beløp mottatt i 2013 som oppgjør for driftspensjon dersom en ledende ansatt slutter i Eksporthkreditt Norge i løpet av en angitt tidsperiode. Eksporthkreditt Norge anser det som mindre enn 50 % sannsynlig at den berørte ansatte vil slutte innen den angitte dato. På bakgrunn av ovennevnte anser Eksporthkreditt Norge det ikke som sannsynlig at beløpet vil bli tilbakebetalt til Eksporthfinans helt eller delvis. I tråd med NRS 13 er det derfor ikke avsatt for denne betingede forpliktelsen overfor Eksporthfinans i regnskapet for 2016.

NOTE 11 | KORTSIKTIG GJELD

(Alle tall i tusen NOK)	2016	2015
Leverandørgjeld	2 880	4 567
Betalbar skatt	0	303
Andre skyldige offentlige skatter og avgifter	4 197	4 027
Avsetning for forpliktelser	6 855	4 094
Avsetning for feriepenger	5 010	4 633
Pensjonskompensasjon yttelse	2 733	0
Mottatt forskuddsbetaling fra kunde	519	268
Sum kortsiktig gjeld	22 194	17 892

NOTE 12 | GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET

Styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæring vedrørende godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte er i tråd med retningslinjer for statlig eierskap, herunder «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel» (fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.2.2015). Selskapets retningslinjer er beskrevet nedenfor, videre oppgis utbetalt godtgjørelse til ledende ansatte. Oversikt over godtgjørelse utbetalt til styret er gitt avslutningsvis.

Retningslinjer for godtgjørelse

Eksportkreditt Norge har retningslinjer for enhetlig lønnspolitikk og lønnsystem for hele selskapet. Eksportkreditt Norge har som mål å være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med relevante selskaper. Kompensasjonspakken til ledende ansatte skal reflektere stillingens ansvarsforhold og kompleksitet, selskapets verdier og kultur, rolleinnhavers atferd og prestasjoner, samt behovet for å tiltrekke og beholde nøkkelpersoner. Ordningene er transparente og i tråd med prinsipper for god eierstyring.

Beslutningsprosess

Administrerende direktør sin kompensasjon fastsettes av styret etter anbefaling fra kompensasjonsutvalget, og administrerende direktør fastsetter kompensasjon for øvrige ledere i samråd med styret.

Kompensasjonselementer

Den totale kompensasjon består av fastlønn (hovedelement), variabel kompensasjon, naturalytelse, pensjons- og forsikringsordninger.

Fastlønnen er gjenstand for årlig vurdering og fastsettes blant annet på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt, og i finansnæringen spesielt. Vurderingen gjennomføres med virkning fra 1. mai.

Variabel kompensasjon er gjenstand for årlig vurdering og rammen fastsettes av selskapets styre etter anbefaling fra kompensasjonsutvalget.

Variabel kompensasjon fastsettes på bakgrunn av en helhetsvurdering, og basert på påvirkbare kriterier knyttet opp til selskapets mål, handlingsplaner og verdier (fastsatt i begynnelsen av året) innenfor konkrete områder. Selskapets mål er operasjonalisert i form av målkort, hvor hensikten er å bygge opp under selskapets vedteksfestede sektorpolitiske mål og målene fastsatt av eier. Ordningen med variabel kompensasjon er lik for alle ansatte, herunder ledende ansatte, med et tak på 1,5 måneds fastlønn. Ledende ansatte tilbys naturalytelse som aviser/tidsskrifter og telefon-/kommunikasjonsordninger. Naturalytelsene er ikke vesentlige sammenlignet med den ansattes fastlønn.

I tillegg til ordinær pensjonsordning har noen ledende ansatte innskuddsordning over 12 G. Denne innskuddsordningen ble etablert før nye retningslinjer fra staten ble fastsatt. De nye retningslinjene krever at pensjonsvilkår for ledende ansatte, ansatt etter 13.02.2015, skal være på linje med andre ansattes vilkår i selskapet. En ledende ansatt overført fra Eksportfinans har individuell avtale om ytelsespensjon over 12 G. Se note 10 for samlet oversikt over pensjonsytelser.

Individuelle ordninger

Administrerende direktør har avtale om etterlønn ved fratredelse på inntil ett år som er i tråd med statens retningslinjer. Tidligere administrerende direktør sluttet i juni 2016, og ny administrerende direktør ble ansatt fra desember 2016. En ledende ansatt som ble overført fra Eksportfinans, har fortsatt opprettholdt individuell avtale om etterlønn. Ingen andre ledende ansatte har ordning for etterlønn. Administrerende direktør og de fleste av de ledende ansatte har avtale om fast bilgodtgjørelse. Styremedlemmer har avtale om fast styrehonorar.

Selskapet har ingen godtgjørelselementer utover de nevnte ordningene.

NOTE 12 (forts.) | GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET

Godtgjørelse til ledende ansatte

2016 (Alle tall i tusen NOK)	Lønn ¹⁾	Bonus ²⁾	Annen godtgjørelse ³⁾	Pensjon ⁴⁾
Otto Søberg ⁵⁾	242	0	14	0
Jarle Roth ⁵⁾	1 792	0	92	289
Eli Skrøvset	1 868	162	170	319
Olav Einar Rygg	1 899	132	171	469
Ivar Slengesol	1 522	121	175	316
Tobias Hvinden	1 341	116	181	311
Ellen B. Svaheim	910	43	20	162
Marie Sørli ⁶⁾	1 111	80	25	192
Jostein Djupvik ⁷⁾	101	109	14	288

2015 (Alle tall i tusen NOK)	Lønn ¹⁰⁾	Bonus ¹¹⁾	Annen godtgjørelse ³⁾	Pensjon
Jarle Roth	2 752	0	175	578
Eli Skrøvset	1 827	135	171	311
Olav Einar Rygg	1 489	120	173	611
Ivar Slengesol ⁸⁾	1 360	118	182	611
Tobias Hvinden	1 305	129	175	349
Jostein Djupvik	1 223	121	174	337
Ellen B. Svaheim ⁹⁾	73	100	3	192

¹⁾ Lønn, feriepenger og fungeringstillegg utbetalt i 2016.

²⁾ Viser utbetalt bonus i 2017, opptjent i 2016, inkludert feriepenger som utbetales i 2018.

³⁾ Naturalytelser utgjør alle ikke-kontante fordeler mottatt i året. Inkluderer skattbar del av forsikringspremier, bilgodtgjørelse og telekommunikasjon.

⁴⁾ Verdiendring på pensjonsrettighetene reflekterer både effekten av et års ekstra opptjening, og justering i nåverdien for tidligere opptjente pensjonsrettigheter. Estimert endring i opptjente pensjonsrettigheter er beregnet som økning i pensjonsforpliktelse beregnet med stabile økonomiske forutsetninger. Økningen omfatter dermed både årets pensjonsopptjening og renteelementet knyttet til samlede opptjente pensjonsrettigheter. Tabellen viser estimert verdiendring fra 1. januar til 31. desember for alle personene. Pensjonen omfatter også innskuddspensjon.

⁵⁾ Jarle Roth sluttet som administrerende direktør 30.juni 2016 for å gå over i stilling i annet selskap. Otto Søberg tiltrådte som ny administrerende direktør fra 1. desember 2016.

⁶⁾ Marie Sørli ble midlertidig medlem av ledergruppen fra 01.02.16. Lønn og annen godtgjørelse er kun rapportert for 11 måneder i 2016.

⁷⁾ Jostein Djupvik har fra 01.02.16 hatt permisjon fra ledergruppen. Lønn og annen godtgjørelse er kun rapportert for 1 måned i 2016.

⁸⁾ Pensjonen inkluderer utbetaling av kapitalverdi av tidligere opptjent ytelsespensjon over 12G med kroner 253 tusen for avviklet pensjonsordning.

⁹⁾ Ellen B. Svaheim ble medlem av ledergruppen fra 01.12.15. Lønn og annen godtgjørelse er kun rapportert for desember 2015.

¹⁰⁾ Lønn og feriepenger utbetalt i 2015.

¹¹⁾ Viser utbetalt bonus i 2016, opptjent i 2015, inkludert feriepenger som utbetales i 2017.

NOTE 12 (forts.) | GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG STYRET

Godtgjørelse til styret

(Alle tall i tusen NOK)	2016	2015
Else Bugge Fougner (styreleder) ¹²⁾	330	309
Siri Hatlen ¹²⁾	205	186
Finn Ivar Marum	190	186
Ingelise Arntsen ¹³⁾	111	0
Øivind Holte ¹³⁾	111	0
Trude Husevåg ¹³⁾	79	186
Arild Vik ^{13) 14)}	79	112
Øivind Kristian Rue ¹⁴⁾	0	74
Fanny Fabricius Bye ^{12) 15)}	114	0
Jørgen Hauge (observatør) ^{15) 16) 17)}	112	208
Laila Johnsen (observatør) ^{13) 17)}	13	0
Marie Sørli (observatør) ¹⁷⁾	3	36

¹²⁾ Inkluderer honorarer for styre- og kompensasjonsutvalg.

¹³⁾ Ingelise Arntsen og Øivind Holte erstattet Trude Husevåg og Arild Vik i styret, etter generalforsamling 6. juni 2016.

¹⁴⁾ Arild Vik overtok styrevervet etter Øivind Kristian Rue 22. mai 2015.

¹⁵⁾ Fanny Fabricius Bye erstattet Jørgen Hauge som ansattevalgt styremedlem fra 6. juni 2016.

¹⁶⁾ I 2015 har Hauge har fått etterbetalt 22 tusen i styrehonorar for 2013 og 2014. Etterbetalingene skyldes feil i tidligere utbetalinger.

¹⁷⁾ Styrehonoraret for observatør er 37 tusen i 2016 og 36 tusen i 2015.

Jørgen Hauge har vært observatør fra 6. juni 2016.

Laila Johnsen har vært observatør fra 1. februar - 6. juni 2016.

Marie Sørli har vært observatør fra 1. januar-1. februar 2016.

NOTE 13 | GODTGJØRELSE TIL REVISOR

Kostnadsførte honorarer til revisjon av selskapets finansregnskap eksklusiv merverdiavgift.

(Alle tall i tusen NOK)	2016	2015
Lovpålagt revisjon	212	252
Skatterådgivning	24	12
Andre attestasjonstjenester	21	35
Andre tjenester utenfor revisjon	0	0
Sum revisjonshonorarer	257	299

NOTE 14 | LEIEAVTALER

Selskapet inngikk i 2012 kontrakt om leie av kontorlokaler med Bendixen Eiendom AS. Leiekontrakten hadde varighet til 14.06.17 med opsjon på ytterligere 5 år. Selskapet inngikk en ny leieavtale med Bendixen Eiendom AS i 2014 vedrørende leie av ytterligere areal i samme etasje som selskapet har kontorlokaler i. Leietiden på den gamle og nye leieavtalen ble synkronisert slik at begge leieavtaler har varighet til 14.06.2019 med opsjon på ytterligere 5 år. Det aktuelle bygget, hvor lokalene ligger, ble i 2016 solgt til PEC Hieronymus AS.

Årets leiekostnad utgjorde NOK 4,3 millioner (2015 4,2 millioner), inkludert drifts- og felleskostnader.

NOTE 15 | NÆRSTÅENDE PARTER

Eksportkreditt Norge har ikke eierinteresser i andre selskaper.

Styremedlemmer og ledende ansatte kan ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av saker der vedkommende eller nærstående parter må anses for direkte eller indirekte å ha personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak.

I tråd med fullmakt gitt av Stortinget overtar staten lån fra Eksportfinans ved marginfornyelse gjennom eksportkredittordningen. Eksportkreditt Norge er gjennom sitt oppdrag ansvarlig for den praktiske overføringen og oppfølgingen av lånene i ettertid. Lånene overtas etter samme prinsipp som de lånene staten overtok før Eksportkreditt Norge ble opprettet. Eksportfinans anses ikke som nærstående part.

Ved utgangen av 2016 var 74 % av utlånsporteføljen under eksportkredittordningen garantert av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK). GIEK er et forvaltningsorgan og dermed del av statens juridiske person, mens Eksportkreditt Norge er en selvstendig juridisk person 100 % eid av staten. Det er et viktig prinsipp at vilkårene i de transaksjonene hvor GIEK og Eksportkreditt Norge deltar skal fattes på selvstendig grunnlag. GIEK anses ikke som nærstående part.

NOTE 16 | FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Eksportkreditt Norges finansielle markedsrisiko er begrenset. Selskapet viderefakturerer utgifter knyttet til ekstern bistand til låntakere. Det er enighet med eier, Nærings- og fiskeridepartementet, om at tap knyttet til slik fakturering skal dekkes av staten året etter at tapene oppstår.

NOTE 17 | HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Selskapet er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker årsregnskapet for 2016.

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Eksportkreditt Norge AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Eksportkreditt Norge AS' årsregnskap som viser et underskudd på kr 2 208 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in

Oslo	Fliervum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnnes	Molde	Strøme
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Revisors beretning - 2016
Eksportkreditt Norge AS

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo 15. mars 2017
KPMG AS

Ole Christian Fongaard
Statsautorisert revisor

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler
Alexa Elizabeth Belandria Ojeda 22241025
Vår dato 17.03.2017 Vår referanse 2017/00388-1
Deres dato Deres referanse

EKSPORTKREDITT NORGE AS
Postboks 1315 Vik
0112 OSLO

Audit of the loan scheme 2016

Lov om Eksportkreditt Norge § 4 fastslår at Riksrevisjonen skal forestå revisjon av låneregnskapet. På denne bakgrunn har Riksrevisjonen for regnskapsåret 2016 revidert låneregnskapet forvaltet av Eksportkreditt Norge AS som en del av Nærings- og fiskeridepartementet sitt regnskap. Det vil ikke bli avgitt revisjonsberetning eller noen annen skriftlig erklæring om låneregnskapet.

Etter fullmakt

Hans Conrad Hansen
ekspedisjonssjef

Elisabeth Slaatbråten Farr
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur.

Kopi til: NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Postadresse
Postboks 8130 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Storgata 16

Telefon
22 24 10 00

E-post
postmottak@riksrevisjonen.no

Internett
www.riksrevisjonen.no

Bankkonto
7694 05 06774

Org.nr.
974760843

9 Vedlegg

UTLÅNREGNSKAPET 2016

Kontantstrømoppstilling for eksportkredittordningen

<i>(alle tall i millioner NOK)</i>	Note	2016	2015
Nye utbetalinger	1	10 121	17 863
Renteinntekter	1	1 711	1 557
Gebyrinntekter	1	20	41
Avdrag	1	8 922	8 498

Kapitalregnskap – utestående fordringer

<i>(alle tall i millioner NOK)</i>	Note	2016	2015
Inngående balanse 1. januar	2	63 831	54 467
Nye utbetalinger	2	10 121	17 863
Avdrag	2	-8 922	-8 498
Korrigeringer	1,2	11 474	-
Sum endringer i perioden	2	12 674	9 365
Utgående balanse 31. desember	2	76 505	63 831

SPESIFIKASJON AV UTLÅNSREGNSKAPET

NOTE 1 | KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Utbetalinger, rente- og gebyrinntekter er ført opp etter faktisk vekslingskurs. Avdragene ble tidligere ført etter historisk kost, det vil si til den valutakursen lånene ble utbetalt til. Dette er endret fra 2016, og avdragene er også ført etter faktisk vekslingskurs.

NOTE 2 | KAPITALREGNSKAP

Inngående balanse er ført opp etter historisk kurs, det vil si den kursen lånene ble betalt ut til. Utbetalinger og avdrag er ført opp etter faktisk vekslingskurs. Lån i utenlandsk valuta ved årsslutt er justert i henhold til Norges Banks valutakurser for siste bankdag 2016.

LØNNSOMHETSBEREGNING FOR EKSPORTKREDITTORDNINGEN 2016 (SKYGGEREGNSKAP)

Lønnsomhetsberegningen for 2016 er satt opp etter samme prinsipper som lønnsomhetsberegningen for tidligere år.

- Statens finansieringskostnad fastsettes på begynnelsen av det gjeldende år lønnsomhetsberegningen skal beregnes for. Tanken med dette er at staten finansierer årlig. Det tas utgangspunkt i den statsobligasjonsrenten som har tilnærmet lik gjennomsnittlig løpetid som de respektive utlånsporteføljer. Ved finansieringskostnad i valuta er rentekostnaden i valuta utledet ved å justere med rente- og valutaswapper som reflekterer rentenivået i de respektive valutaene.
- De ulike porteføljene er definert som CIRR-lån og markeds lån. Disse er igjen inndelt i lån i NOK og de utenlandske valutaene, samt de ulike rentefixingsperiodene for markeds lån (3M og 6M IBOR).
- Gjennomsnittlig løpetid er definert som vektet gjennomsnittlig løpetid på porteføljen ved inngangen av beregningsåret til forfall.
- Gjennomsnittlig størrelse på portefølje er $(IB + UB) / 2$. Saldo per 1. januar, 30. juni og 31. desember er brukt som grunnlag for gjennomsnittsberegningen.
- Renteinntekter i utenlandsk valuta vil bli omregnet til NOK med gjennomsnittlig valutakurs ved første og siste bankdag i året. Saldo per 1. januar, 30. juni og 31. desember er brukt som grunnlag for gjennomsnittsberegningen.

- Det legges til administrasjonskostnader for Staten i forbindelse med finansiering. Denne settes til 15 bp, som er lik den administrasjonskostnaden som er notifisert til ESA i forbindelse med markedsprising av lån.
- Det trekkes i fra tapsavsetninger for utlånene. Denne settes til 2bp og følger av vedtatt kredittpolicy.
- Forvaltningskostnader er bevilget tilskudd til Eksportkreditt Norge fra staten til å forvalte eksportkredittordningen.

Lønnsomhetsberegningen for 2016 viser en svak nedgang i resultatet sammenlignet med 2015, drevet av lavere netto rentemargin for markeds lån. En svekkelse av NOK mot USD har gitt høyere renteinntekter i NOK for lån i utenlandsk valuta, men ikke tilstrekkelig til å utjevne de økte finansieringskostnadene. Sistnevnte skyldes markedsmessige forhold. For porteføljen av CIRR-lån trekker ulike effekter innen ulike valutaer i motsatt retning, men med en nettoeffekt (inkludert volumvekst) at årsresultatet er tilnærmet på linje med året før. Netto rentemargin i markeds lånporteføljen er påvirket negativt av både lavere utlånsmargin (over IBOR) og høyere finansieringskostnad (relativt til IBOR), hvor sistnevnte effekt er størst. Dette gir en nedgang i resultatet for markeds lån i 2016.

CIRR-lån

Renteinntekt (MNOK)	NOK	USD	GBP	EUR
Vektet CIRR av utlånsporteføljene	2,91 %	2,42 %	2,99 %	2,71 %
Fundingkost	NOK	USD	GBP	EUR
Finansieringskostnad	0,90 %	1,40 %	1,06 %	-0,42 %
Administrasjonskostnad til statskassen	0,15 %	0,15 %	0,15 %	0,15 %
Finansieringskostnad, inkl. administrasjonskostnad	1,05 %	1,55 %	1,21 %	-0,27 %
Netto rentemargin	1,85 %	0,87 %	1,78 %	2,98 %
Gjennomsnittlig portefølje - valuta	16 126	3 337	30	81
Gjennomsnittlig portefølje - NOK	16126	28 758	353	757
Netto renteinntekt	299	251	6	23
Tapsavsetninger (2 bp)	3	6	0	0
Netto renteinntekt fratrukket tapsavsetninger	296	245	6	22
Total netto renteinntekt	570			

Markedslån

	NOK		USD		GBP		EUR	
	3 M NIBOR	6 M NIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR
Renteinntekt (MNOK)								
Vektet gjennomsnittlig margin	63,95	74,38	90,57	77,91	-	100,32	-	40,18
	NOK		USD		GBP		EUR	
Rentekostnad	3 M NIBOR	6 M NIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M EURIBOR	6 M EUIBOR
NOK Swapsread	-31,93	-31,93	-31,93	-31,93	31,93	-31,93	-31,88	-31,88
FX Swap			9,13	9,13	4,01	4,01	-15,44	-15,44
Basis Swaps (3M vs 6M)		-9,91		-13,80		-12,13		-11,55
Swapsread IBOR	-31,93	-41,84	-22,80	-36,60	-27,92	-40,05	-47,32	-58,87
Administrasjonskostnad til statskassen (bps)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Fundingcost	-16,93	-26,84	-7,80	-21,60	-12,92	-25,05	-32,32	-43,87
Netto rentemargin (bps)	80,88	101,22	98,37	99,51	12,92	125,37	32,32	84,05
Gjennomsnittlig portefølje - valuta	3 606	3 980	1 735	795	-	23	-	64
Gjennomsnittlig portefølje - NOK	3 606	3 980	14 953	6 850	-	265	-	600
Netto renteinntekter	29	40	147	68	-	3	-	5
Tapsavsetninger (2 bp)	1	1	3	1	-	0	-	0
Netto renteinntekt fratrukket tapsavsetninger	28	39	144	67	-	3	-	5
Totale netto renteinntekt	287							

(MNOK)	01.01.-31.12.16	01.01.-31.12.15
Totale netto renteinntekter	857	866
Gebyrinntekter	20	41
Totale inntekter	877	907
Forvaltningskostnader	101	100
Resultat for eksportkredittordningen	776	807

Følgende løpetider og valutakurser er lagt til grunn i beregningene for 2016:

	NOK	USD	GBP	EUR
Gjennomsnittlig løpetid (CIRR)	5 år	5 år	5 år	5 år
Gjennomsnittlig løpetid (Marked)	3 år	3 år	3 år	2 år
Valutakurs (snitt)	1	8,6167	11,6457	9,3449

FELLES NÆRINGSFORDELING MED GIEK *

Utlånssaldo per 31.12.2016

Bransje	Olje & gass	Annen Industri	Fornybar energi	Totalt
Utlånssaldo (MNOK)	72 314	3 144	1 047	76 505
- Herav skip og skipsutstyr	63 591	2 836	342	66 769
Antall lån i forvaltningen	187	40	6	233
- Antall lån skip og skipsutstyr	169	29	4	202

Søknader 2016

Bransje	Olje & gass	Annen Industri	Fornybar energi	Totalt
Volum (MNOK)	162 523	33 628	12 992	209 143
Andel maritimt	7 070	23 542	8 253	38 865
Antall	94	133	51	278
Andel maritimt	26	65	19	110

* Fordelingen viser utlånssaldo og søknader i 2016 etter et felles oppsett med GIEK etter forespørsel fra NFD

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Eksporthkreditt Norge AS (Eksporthkreditt Norge) er heleid av staten. I Stortingsmeldingen om et mangfoldig og verdiskapende eierskap (Meld. St. 27 (2013 – 2014)) fremgår av pkt. 8.2.3 at alle heleide statlige selskaper bør følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) der denne passer, og som en del av dette gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse, herunder redegjøre for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Eksporthkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse og har utarbeidet en redegjørelse for etterlevelse av NUES.

I pkt. 1 - 15 nedenfor redegjøres det for hvordan de enkelte punktene i NUES er fulgt opp av selskapet. Redegjørelsen gir en overordnet beskrivelse av hvordan prinsippene er oppfylt, hva som eventuelt er grunnen til avvik, samt hvordan Eksporthkreditt Norge har innrettet seg der forholdene avviker fra NUES.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Eksporthkreditt Norge er opprettet i medhold av Lov om Eksporthkreditt Norge AS (eksporthkredittloven). Selskapet er heleid av den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet. God eierstyring og selskapsledelse skal bidra til at Eksporthkreditt Norge jobber målrettet mot selskapets hovedmål om å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering.

Selskapets styre påser at Eksporthkreditt Norge har god eierstyring og selskapsledelse blant annet ved å vedta rammeverk for risikostyring og internkontroll. Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag gjennom årlig behandling av selskapets strategidokument og vedtagelse av selskapets etiske retningslinjer og policy for samfunnsansvar. Styret har også vedtatt styreinstruks og instruks for administrerende direktør. Eksporthkreditt Norges etiske retningslinjer og policy for samfunnsansvar fremgår på selskapets internettsider.

Eksporthkreditt Norge har etablert et helhetlig rammeverk for risikostyring og internkontroll. Rammeverket ble fullt ut implementert i 2016. Selskapets mål er at alle ansatte har et bevisst forhold til internkontroll og operasjonell risikostyring som en integrert del i sin arbeidshverdag.

2. Virksomhet

Eksporthkreditt Norge sin virksomhet og formål er beskrevet i vedtektene pkt. 3 hvor det fremgår at;

«Selskapet skal ha til formål å forvalte en statlig ordning for finanstjenester til norsk eksport av kapitalvarer og tjenester. For å fremme formålet kan selskapet i eget navn

1. yte offentlig støttede eksporthkreditter i henhold til internasjonale avtaler, og
2. yte lån på markedsmessige vilkår som et alternativ til lån som nevnt i nr. 1. Hvis særlige grunner tilsier det, kan lånene ytes i statens navn.»

Eksporthkreditt Norge sitt hovedmål er fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Selskapets oppdrag og mål konkretiseres gjennom årlige oppdragsbrev selskapet mottar fra eier. Eksporthkreditt Norge sine verdier er ansvarlig, entusiastisk og dynamisk. Selskapets styre vedtar årlig en strategiplan for selskapet. Det redegjøres for selskapets strategi i årsrapporten for selskapet.

Eksporthkreditt Norge mottar årlige bevilgninger over statsbudsjettet for forvaltningen av eksporthkredittordningen.

3. Selskapskapital og utbytte

Eksporthkreditt Norge sin egenkapital var pr. 31.12.2016 MNOK 45,4 og egenkapitalen anses tilpasset selskapets behov. Selskapets driftsmodell innebærer at utlån og utlånsrelaterte poster bokføres direkte i statsregnskapet og selskapsregnskapet innbefatter kun tilskudd fra staten og kostnader relatert til selskapets løpende drift.

Selskapets driftsmodell innebærer årlige tilskudd

fra eier som er tilpasset selskapets kostnadsnivå og utbytte vil derfor normalt ikke være aktuelt. Generalforsamlingen vil fastsette et eventuelt uttak av utbytte og vil ikke være bundet av styrets forslag om utdeling av utbytte, jf. aksjeloven § 20-4 (1) nr. 4.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Selskapet har kun én aksjeklasse. Alle aksjene i selskapet eies av den norske stat og forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet.

Eksportkreditt Norge gjør ikke transaksjoner med nærstående.

Styreinstruksen i Eksportkreditt Norge slår fast at styrets medlemmer er underlagt aksjelovens og forvaltningslovens regler om habilitet. Et styremedlem skal på eget initiativ si ifra om forhold som kan medføre inhabilitet.

Ettersom alle aksjene i selskapet eies av staten anses NUES anbefalingene i andre og tredje ledd i dette punkt som ikke relevante for selskapet.

5. Fri omsettelighet

I henhold til eksportkredittloven § 2 og selskapets vedtekter pkt. 5 skal alle aksjene i selskapet eies av staten v/Nærings- og fiskeridepartementet. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingen på dette punkt som ikke relevant for selskapet.

6. Generalforsamling

Den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet er generalforsamlingen i Eksportkreditt Norge.

Generalforsamlingen avholdes innen utgangen av juni hvert år. Selskapets revisor er til stede på generalforsamlingen. I tillegg inviteres representant fra Riksrevisjonen på møtet. Likeledes deltar styreleder og administrerende direktør. Øvrige styremedlemmer inviteres og deltar etter eget ønske.

Den ordinære generalforsamlingsprotokollen gjøres tilgjengelig på selskapets nettsider.

Det følger av aksjeloven § 20-5 (1) at Nærings- og fiskeridepartementet står for innkallingen til både ordinær og ekstraordinær generalforsamling og bestemmer innkallingsmåten. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingene om innkalling til generalforsamling som ikke relevante for selskapet.

7. Valgkomité

Selskapet har ingen valgkomité. Utvelgelse av styremedlemmer følger de prosesser Nærings- og fiskeridepartementet har for sammensetning av styret i heleide selskaper. Styret velges av generalforsamlingen i henhold til aksjeloven § 20-4 (1). Ett styremedlem og en observatør velges av og blant de ansatte i medhold av aksjelovens bestemmelser. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingene på dette punkt som ikke relevante for selskapet.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Eksportkreditt Norge har ikke bedriftsforsamling. Selskapets styre skal i henhold til selskapets vedtekter pkt. 6 bestå av minst 5 og maksimalt 7 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Medlemmer som velges av og blant de ansatte velges i henhold til aksjeloven og forskrifter fastsatt i medhold av aksjelovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i styre. Øvrige medlemmer, herunder styrets leder, velges av generalforsamlingen. Styrets medlemmer velges for inntil to år av gangen.

Styret har i 2016 bestått av 5 aksjonærvalgte medlemmer hvorav 3 er kvinner og 2 er menn. Det deltar i tillegg en ansattevalgt representant og en ansattevalgt observatør i styrets møter. Styret består samlet sett av 4 kvinner og 3 menn. Styret representerer bred erfaring fra næringslivet slik at styret samlet sett reflekterer selskapets virksomhetsområde og strategiske mål.

Administrerende direktør og ledende ansatte i Eksportkreditt Norge er ikke medlemmer av styret. Med unntak av representanter valgt av og

blant de ansatte er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

Styremedlemmenes bakgrunn er beskrevet i årsrapporten og på selskapets nettside.

NUES anbefaling under dette punkt om at styremedlemmer bør oppfordres til å eie aksjer i selskapet anses som ikke relevant for Eksportkreditt Norge ettersom staten eier alle aksjene i selskapet.

9. Styrets arbeid

Forvaltningen av Eksportkreditt Norge hører under styret. Styret skal påse at selskapet drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov, selskapets vedtekter samt generelle retningslinjer fastsatt av generalforsamlingen.

Styret møtes vanligvis ni ganger i året. Det innkalles til hyppigere møter ved behov. Det er vedtatt styreinstruks som blant annet fastsetter roller og ansvarsfordeling mellom styret og daglig leder og sikrer habilitet i behandling av saker. Styret har vedtatt instruks for administrerende direktør.

Styret utarbeider årlig en plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Styret avholder årlig en strategisamling. Administrerende direktør utarbeider bakgrunnsmateriale til slike samlinger.

Eksportkreditt Norge har vurdert opprettelse av et revisjonsutvalg. Selskapet har ingen børsnoterte verdipapirer eller krav til ekstern rapportering utover rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet som eier og avleggelse av årsregnskap i henhold til regnskapsloven. Utlånsordningen selskapet forvalter er for øvrig underlagt Riksrevisjonen. I tillegg er det etablert en internrevisjon for selskapet som omfatter både utlånsordningen og selskapets drift. Styret finner derfor at revisjonsutvalg ikke er hensiktsmessig og har besluttet å ikke opprette dette.

Styret har i 2015 opprettet et kompensasjonsutvalg bestående av styrets leder og to av styrets øvrige

medlemmer (hvorav den ene er den ansattevalgte representanten i styret). Den ansattevalgte representanten er uavhengig av selskapets ledelse. Utvalget behandler spørsmål knyttet til godtgjørelse og personal, herunder likestilling og mangfold, incentivordninger og pensjonsvilkår både for ledende ansatte og øvrige ansatte.

Styret evaluerer årlig sitt eget arbeid og sin egen kompetanse.

10. Risikostyring og internkontroll

Styret har det overordnede ansvaret for at Eksportkreditt Norge har hensiktsmessige og effektive systemer for risikostyring og internkontroll. Eksportkreditt Norge bygger sitt internkontroll- og risikostyringssystem på det internasjonalt anerkjente rammeverket COSO. Selskapet har etablert en styringsmodell hvor styret gir føringer på prinsipielt nivå innenfor risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter risikoappetitt og prinsipper for håndtering av risiko som sammen med den risikotilpassede internkontrollen skal gi tilstrekkelig sikkerhet for vedrørende måloppnåelse innen følgende områder, samt minimere risikoen for feil:

- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig økonomiforvaltning
- Overholdelse av lover og regler

Detaljerte policyer knyttet til implementering av styrets føringer vedtas av administrerende direktør og implementeres i den enkelte enhet. I rammeverket for risikostyring og internkontroll er selskapets virksomhet inndelt i ulike prosessområder, og innenfor hvert prosessområde er det utformet policyer, prosedyrer og retningslinjer som gir rammebetingelser for risikostyringen og internkontrollen innenfor prosessområdene i tråd med styrets føringer. Styret vedtar etiske prinsipper, som blant annet inkluderer selskapets verdigrunnlag, retningslinjer for etisk adferd og samfunnsansvar. Videre vedtar styret prinsipper for risikostyring, som blant annet inneholder styrets føringer for internkontroll, risikostyring og compliance.

11. Godtgjørelse til styret

Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til styret. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Styremedlemmer, eller selskaper de er tilknyttet, har ikke påtatt seg særskilte oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet. Det er fastsatt særskilt godtgjørelse for arbeid i kompensasjonsutvalget. I note til årsregnskapet fremgår godtgjørelsene til hvert enkelt styremedlem.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Eksportkreditt Norge følger statens retningslinjer av 15.2.2015, som gjelder lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel. I samsvar med vedtektenes pkt. 9 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjeloven § 6-16a, som er gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling i selskapet. Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte finnes i note til årsregnskapet.

Eksportkreditt Norge har en ordning med variabel kompensasjon for alle ansatte. Ordningen er ikke knyttet til verdiskapning for aksjeeierne eller resultatutvikling for selskapet ettersom selskapet ikke har ordinære inntekter. Maksimalt oppnåelig individuell utbetaling er begrenset til 1,5 fast månedslønn. Variabel kompensasjon er gjenstand for årlig vurdering og rammen fastsettes av selskapets styre. Variabel kompensasjon fastsettes på bakgrunn av en helhetsvurdering, og basert på påvirkbare kriterier knyttet opp til selskapets mål, prestasjoner og adferd (fastsatt i begynnelsen av året) innenfor konkrete områder. Selskapets mål er operasjonalisert i form av målkort, hvor hensikten er å bygge opp under målene fastsatt av eier. Ordningen er lik for alle ansatte.

13. Informasjon og kommunikasjon

Eksportkreditt Norge er heleid av staten. Verdipapirlovgivningen og annet regelverk knyttet til likebehandling av aktører i verdipapirmarkedet er således ikke relevant. Det er derfor ikke etablert en finansiell kalender for selskapet. Eksportkreditt Norge publiserer informasjon kvartalsvis over

innkomne søknader, utlånstall og ordresreserve via selskapets nettside.

Anbefalingen i NUES vedrørende retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen anses ikke relevant for selskapet.

14. Selskapsovertakelse

Vedtektenes i Eksportkreditt Norge fastsetter at aksjene i selskapet kun kan eies av staten ved Nærings- og fiskeridepartementet. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingene på dette punktet som ikke relevante for selskapet.

15. Revisor

Eksportkreditt Norge har en uavhengig ekstern revisor valgt av generalforsamlingen. Revisor deltar på styremøter som behandler årsregnskapet og gjennomgår eventuelle vesentlige endringer i selskapets regnskapsprinsipper, vurdering av regnskapsestimater og alle vesentlige forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen.

Styret og revisor har minst ett møte i året uten daglig leder eller andre fra den daglige ledelse til stede.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

Styret orienterer generalforsamlingen om revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester.

Besøksadresse

Hieronymus Heyerdahls gate 1
5. etasje, 0160 Oslo, Norway
Inngang fra Otto Sverdrups gate

+ 47 22 31 35 00
eksportkreditt.no

Postadresse

Export Credit Norway AS
P.O. Box 1315 Vika
0112 Oslo, Norway